

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת אמור תשע"ח

לוח שעורי למודים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדוש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורשי עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט

או הרבה כפי הפנאי.

זבחים. פרק שני – כל הזבחים שקבלו דמן דף טז עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל" (שטיינזולץ) רכה רשי'

1 וז שאינו אכל. בקדשי קדשים שכן עשה בו קרב בכפריו. המום פוסל בקרבן כדרך
2 שפוסל בכהן כמא יזכה. שלא עשה בו קרב במקריבו שאין בהמה מקבלת טומאה ממיים
3 כשם שהכהן טמא ממיים ובתנו ויגדלו ולא יחילו אלמא טמא שעבר חיללו שמוהוין.
4 שלא לעבוד טמא ממינו דבעל מום מולא יגיש היבא מוהיר. זה אי נימא מוהיר.
5 ודרשת ליה לאתי קרא בני ישראל להזהיר זרים

1 וְזֶה שְׂאִינוֹ אוֹכֵל, אֵינוֹ דִּין שְׂאֵם עֶבֶר חִילָּל מִה לְכַעֵל
2 מִזֶּם שֶׁשָּׁן עֵשָׂה בּוֹ קֶרֶב כְּמִקְרָבֵי, מִמָּא וּיִכְתֶּה. מִה
3 לְמִטְמָא שֶׁשָּׁן מִמְטָא, בְּעַל מוּם יִכְתֶּה. וְתוֹר הֲרִיז, לֹא רָאִי
4 וְהֵ כִּרְאִי וְהָ וְלֹא רָאִי וְהָ כִּרְאִי וְהָ, הֲצַד הַשְּׂוֹהֵה שֶׁשָּׁן
5 שְׂמוּהָרִין וְאֵם עֶבְדוֹ חִילָּלוּ, אִף אֲנִי אֲבִיא וְרָ שְׂהוּא
6 מוּהָרֵ וְאֵם עֶבֶר חִילָּל. מִנְּלוֹ דְּמוּהָרֵ, אִי מִיּוֹרֵ/וֹ
7 חִילָּל בְּנוֹפֵיהֵ פְּתִיחַ בִּיהַ, אֲלֵא מִיּוֹרֵ לֹא יִקְרַב אֲלֵיכֶם,
8 אִיִּם לְמִיִּפְרָה, מִה לְהַצִּד הַשְּׂוֹהֵה שֶׁבְּהוֹן שֶׁשָּׁן, אֲוִין וּיִכְתֶּה.
9 בְּכַמְתָּ, לֹא תִימָא. מִמָּא וּיִכְתֶּה, אֲלֵא אֲבִיא, אֲוִין וּיִכְתֶּה.
10 מִה לְאֲוִין שֶׁשָּׁן אֲסוּר בְּמַעֲשֵׂה, [בְּעַל מוּם] וּיִכְתֶּה. וְתוֹר
11 הֲרִיז, לֹא רָאִי וְהָ וְלֹא רָאִי וְהָ, הֲצַד הַשְּׂוֹהֵה שֶׁשָּׁן שְׂמוּהָרִין
12 כּוֹ, הֲכָא נְמוֹ לְפָרְזוֹ, מִה לְהַצִּד הַשְּׂוֹהֵה שֶׁבְּהוֹן שֶׁשָּׁן לֹא
13 הוֹתֵרוֹ בְּכַמְתָּ. מִתְקַרְף לָהּ רַב כְּסָא בְּרִיהַ דְּרַבְכָּא, וּמֵאֵן
14 לְיִמָא לָן דְּאֲוִין אֲסוּר בְּכַמְתָּ, הֲלִימָא שְׂרִי בְּכַמְתָּ. רַב
15 מִשְׂרָשְׂרָא אֲמַר, אֲתִיָּא בְּקַל וְחֻמְרוֹ מִיּוֹשֵׁב. מִה יּוֹשֵׁב
16 שְׂאוּכֵל, אֵם עֶבֶר חִילָּל. וְרָ שְׂאִינוֹ אוֹכֵל, אֵינוֹ דִּין
17 שְׂאֵם עֶבֶר חִילָּל. מִה לְיוֹשֵׁב, שֶׁשָּׁן פְּסוּל לְעֻדוֹת. מִיּוֹשֵׁב
18 תְּלַמְדוֹ חֲכַם. מִה לְשֵׁם 'יוֹשֵׁב' שֶׁשָּׁן פְּסוּל לְעֻדוֹת,
19 שֵׁם יּוֹשֵׁב אֵם בְּרִיהַ. וְאֵם תְּמַצִּי לִמְרָ, פְּרִיָּד אֲתִיָּא
20 מִיּוֹשֵׁב, וּמְחַרְדָּא מְהַנְדָּ. וְיוֹשֵׁב דְּכִשְׁרָ בְּכַמְתָּ, מִנְּלוֹ. אֲמַר
21 קְרָא לְעֻמְדוֹ לְפָנֵי ה' לְשִׁרְתוֹ, 'לְפָנֵי ה' וְלֹא לְפָנֵי
22 בְּמָה: אֲוִין: מִנְּלוֹ, דְּכַתִּיב 'יִמֵּן תִּמְקַדְּשׁ לָהּ יִצְחָר וְלֹא
23 תְּחַלְּלֵהּ, הָא אַחֲרָ, שְׂלֵא יִצְחָר חִילָּל. רַבִּי אֲלֵעָזָר אֲמַר,
24 מְהַכָּא 'הוֹן תְּקַרְבִּיב', אֲנִי תְּקַרְבַתִּי. מְכַלֵּל דְּאִי אֲנִיהוּ
25 אֲקָרְבִי, שְׂפִיר אִישְׁתַּרְתּוּ. וְרַבִּי אֲלֵעָזָר, מֵאִי מְטַמָּא לָהּ
26 אֲמַר מִיּוֹמֵן תִּמְקַדְּשׁ לָהּ יִצְחָר. אֲמַר לָהּ, מִי כְּתִיב, הָא
27 אַחֲרָ שְׂלֵא יִצְחָר חִילָּל. וְאִידָּ, מֵאִי מְטַמָּא לָהּ אֲמַר
28 מִיּוֹמֵן תְּקַרְבִּיב'. קַסְבַּר, מִפְּנֵי טוּמְאָה נִשְׂרָפָה. דְּבִי רַבִּי
29 יִשְׁמַעְיָאל תַּנְיָא, אֲתִיָּא בְּקַל וְחֻמְרוֹ מִבְּעַל מוּם, וְהָא
30 בְּעַל

1 ור שאינו אכל בו. ואי לומר דטמא בקרבן צבור גדול אנו יזכה שאינו אולץ
2 ועוברים דמה לחנן שכן אינן מזהרים האמרי בו ומזהרים מה לממא שכן מטמא.
3 לא מצי למיפרך שכן עשה בו קריבים במקריבים רכפי' בתוספתא: אמי אביא
4 וז שמזוהר בו. לכך צריך לטעמא דאדורה דמאש דלא תימא טמא בקרבן צבור וכוון
5 גדול אנו יזכה כדפרשיתא ומתני טעמא נמי
6 צריך לקמן בערל הלבנתא גמירי לה דלא אתי
7 בקי' הוי"ב מזוהר. ותימה נימא מוקריבו בני
8 אחיו דרשי' (לקמן דף לב.) ומקבלה אולץ מצות
9 בהנהגתו עדיפא משני לא גבור ומלכו וז לא
10 יקריב: הוי"ב דלמא שרי בבמה. והאי דלא חשיב
11 אותו לקמן בסוף מילתיך (דף קיג.) בדברים שבין
12 במה גדולה למבנה קטנה כדכתיב ביהוה ובגדי
13 שרת דילמא תנא ושייר דרשי' נמי יזשב: ומה
14 יזשב שאוכל. כגון במורס ומקדש ובכוה: מה
15 לישב שכן פסול לעדות. צריך ליהדר שלא לרוך
16 ע"פ עדות דמיטב ובגט אשה כדכתיב ליהודי ויהי
17 ושנא יעידב אין לחש דאמר בירושלמי פרק
18 ד' מיתות גבי מברך את השם הדייני עומין
19 על גדליהם מבין לדיינין שקבלו עדות מעמד
20 שדין על פי עדותן ומשמע דהם דכי הכי דאין
21 נטובא בישיבת הדיינין אינפ' שיש להם לישב
22 מן התורה הני אין עובבא בעמידת העדים אינפ'
23 שיש להם לעמוד מן התורה הקשה הרי אפרים
24 כהן גולן יתא פסול לעבודה קל וחומר מבעל
25 מום ששכר לעדות ואם בעד חילל ולמינה מבעל
26 מום ששכר לעדות ואלא קושיא אתי דכתיב דגולן
27 אינו מזוהר לא אתי מנייהו כדפרשיתא לעיל:
28 מיושב' תלמיד חכם. איכ' את דאמרי' (שביעית)
29 דף ל.) דתלמיד חכם לא ליחל אסודיו לקמי'ה
30 דוטר מניה לאו משום דרבי' מנייהו אלא משום
31 ידוהא דהא אי אול' לאסודיו (מנפשה) מעיד
32 מינה וישו דאמרינן בפרק שביעת העדות (שם)
33 הני מילי למנמנא אבל לאסודיו קל לחעדי אין
34 ובהנהגתו חלילה לנפשו וזו תומחה בסתריהו (שם)
35 דאמר לו ליצאי עמוד על רגליך ועידו כן הא
36 מלך עדיף מתלמיד חכם דמלך אין יכול למחול
37 על כבודו ותלמיד חכם יוכל למחול ויל' דלא
38 דמי דטעמא דתחיל תלמיד חכם משום תורה
39 דיהיה היא אבל מלך כתיב שהתא אימיתו עליך
40 אין זה שלו אלא של אחרים ואין יכול למחול
41 זה ולבני מצות יכול למחול דאם מחול על כבודו
42 בשביל כך לא יניח שלא תהא אימיתו עליך
43 ועוד יש תלמוד דרשבאי דמיא רבני נגשות דה
44 גורמא וזה האומר דמיא רבני נגשות תמיד חכם
45 מה ליושב תלמיד חכם שכן פסול להצליח להצליח בעי מעמד כדאמר שליוה מצות
46 הצליח (גימטו ק.) בני מעודו וטעמא משום כתיב' ועמד ואמר ומידו טעמא על כדון
47 להצליח טעמא לא משום ועמד ואמר דמי כתיב יועמד ויאמר כדכתיב פ' ברתא דתוטר
48 קטן (דף כא.) בני קריעה אלמא טעמא דמי כתיב כמון דין וכולי מילי' דלש' בלש' כתיב
49 ובריעבא דהא חלצה מיישב כשרה תרע דהא תניא חלצה בין עומד בין יושב בין מוטה
50 כשרה ואי מקרא דועמד ואמר בעינן טעמא אי כן עומד עובבא מקרא דכבה אלא
51 טעמא דין חיי כדפרשיתא ובספרי דרדשי' עומד מקרא דועמד אלא אסמכתא דהא
52 הגדחה ואם תאמר מה לישב שכן אסור בעודה דכתיב (וימא דף א.) אי שיהיה
53 בעודה אלא למלכו בית דוד ושנא אינו מן התורה תרע דאי דארייתא אמאי צריך
54 קרא לקמן (דף קכ.) לישב למצוה תיפוק לי' דאפילו בלא עבודה אין שיהיה מידו
55 אישטריך קרא לישב בתחשתוהא: קסב' מצינן טעמא דרש' דהא מצינן
56 בדבסמוך דתנא רבי ישמעאל דקסבר מפני אגנות נשרפה הון הקריבו אתי לאורה
שאמר

1 ועבד חילל. הן הקריבו וכו' היום הקריבו וכו' נמשכו שן אחרי אתה לומר מה אמר לו
2 משה מדוע לא אכלתם שן היום בניך הקריבה באגנות שהיו אוננים על נדב ואבידוא
3 ופסלתיה ולכן נשרפה אמר לו אחרי וכו' הן הקריבו והלא הדיינות הן ופסולין לעבודה
4 אני הקריבה שאמרתי ל' ועשה את קרבן העם וגו' ואני כהן גדול ומקריב את מכלל
5 דאי איתיה אקריבו דשפיר אשתרף ולא היה משה אמר להם מדוע לא אכלתם: כי
6 כתיב זה אתה כו'. דלמא אתר נמי לא חילל ובדיהי איצטרך ליה למישייהי דלא
7 תימא מתוך חישובו וקדושתו יתירא דהא פסול אתון: קסב' מפני טומאה. שנגזר בה
8 נשרפה ולא הוה שן אגנות לענין הקרבה הון הקריבו ה' ק הן היום חילל עדיין יום
9 דהא ודייני אקריבו בקדשים ל'אבול ע' הערב ומשך כן אייר' בה טומאה באגנות ודייני
10 תנאי דרפיני' לקמן (דף קא.) ברא דהא אמר מפני טומאה נשרפה ודי' אמר מפני אגנות
11 נשרפה שלא היו יובלין לאוכלה אפילו לערב דקסבר אגנות לילה נמי אסור ואפילו
12 נקבר תחת ולפי שלא היה אבובין נשרפה וכו' יתכן בן בורקה דאמר בפסחים (דף
13 גב.) בני נטמאו בעלים על פסח אה אה וישף מיד שאין לו אבובין ואין טעון עבר עזרה:
14 שאינו

עיקרו ואגמיתו עינין הבחירה, שכו ועונשו, שייך רק בבבאראים דלמטה, בעולם שנברא בעשרה מאמרות ודוקא.

ממאמר שבת פרשת בהר' בחוקותי ה'תשכ"ח

רכב זבחים. פרק שני – כל הזבחים שקבלו דמן דף טז עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
הוספת

1 שאמר להם משה שגמנו עברתם על איסור הקרבת אבינות ושעיתם מחמת כך לשורפו
 2 ומידו ולא יחול דברי' בקונטרס שמכון וטויה וז' לא כחד מתוך הנאי דפי' טבול יום ולקמן
 3 קאן ואן לחמה על זה הדעת הנאי דרשי קראי ודחם לפי האמת דקדיל דאנון מחיל
 4 עבודה שקרא אחריתא אבל אי לא ונדפסא לן מקרא אחריתא מחדת לא היה שמעיתן
 5 דהיה דרשי אחריתא לן רבא ודבמגרש ליה

6 בקונטרס: **והיבן** מוחרר בו' אלא מן הקרבו
 7 וקסבר מפני אבינות נשרפה שלא היו אובלין
 8 כל היום ולילה שאחריון ולמחרתו יהיה (ונתרו)
 9 ונשרפו בויום בלא אביו צורה דקסבר אבינות
 10 לילה נמי אסור ואפי' נקבר המת וכשאמר לו
 11 ארזין מפני אבינות נשרפה טעה משה שלא
 12 הביט מפני אבינות דקאמר ארזן שדוה שלא
 13 היו ארזין לאכול מחמת אבינותם אלא קסבר
 14 שהקרבו אוננים ואמר להו' מהו שגמנו אבינות
 15 הקרבתה ומידו חילול לא ילף ר' ישמעאל
 16 מניה דאי לא רבא אחריתא נהר אמנתא וז'
 17 נמי דאמר להם באינות אקרבתה לא למיטר
 18 דאי עבד היה שפי' אשחרוף אלא כשאמר לו
 19 מפני אבינות שרפנה אמר להו' שגמנו עברתם
 20 על אחרתה הקרבתם אוננים ואמר ארזין וז'
 21 הן הקרבו כן פי' בקונט' וקנת עירך לחסוף
 22 על פירושו דבשארם להם שגמנו עברתם על
 23 אחרתה הקרבתם אוננים ורצה להו' ומעיתם
 24 לשורפה על כך דאי לאו הכי בעי ענין זה אצל
 25 (והו' שרפה ועל זה השיב ארזין הן הקרבו
 26 אני הקרבתו ומפני אבינות שאמרתו לא מפני
 27 הקרבתם אבינות אלא מפני שלא יבולנו לאכול
 28 מפני אבינות ואי' כפ' כיצד עולין (פסחים כג)
 29 ולקמן בפרק התערבות (דף 98) דדרשינן חטאת
 30 שנגנבנו נהר הפסח פסולת חטא לא דהובא את
 31 דמה היכי דרשי ליה רלמא הכי קאמר ליה
 32 שגמנו טעית לשורפה מפני שבגנבנו מהו לפנים
 33 וי' רלמא דמי לשורפה היה לו לחכיר למשה קל
 34 פסולין דירגא ונגנב מהו להפנים ויעבלמו גבי
 35 אבינות היה סבור שגמנו טעה לפי שאמר לו ארזין
 36 מפני אבינות נשרפה היה דרשי תרין דאבינות
 37 אלא אמר לו כפי' בפרוש שאמר לו מתוך תשובתו
 38 שארזן אבל הן לא הובא את דמה אמר משה
 39 כפי' משמע בהרי"א דאם הובא שפי' אשחרוף
 40 **שבן** ולא הותרו מכלל. פירש בקונטרס וז'
 41 הותרו בגמא אין זה הותרו מכללו שהרי לא
 42 נאסר שם מעולם והקשה היר' חיים דבהקמץ
 43 רבא (מתנות כתי' ק"ט ע"ג) הותרו מכללו
 44 בגמא ותייר' דשאנו גבי ציץ וכתב לרצון מללם
 45 בכל מקום שגמרה ועוד י"ל ואפילו מיקרי הותר
 46 מכללו מינ' פריטין רבא שפי' שכן לא הותרו
 47 מכללן במקום שגמנו: **שם** טומאה מיהא
 48 אשחרתה. ואי' מהו לרצון וז' בעל מום טמא
 49 שכן במיתה תאמר באונן וכו' וי' רסבר לה
 50 רבנן דאמר' (מתרחין 98) בעל מום ששימש
 51 באהרן ולא סרי' (דאמר' במית' ותי' מהו
 52 הלך שכן פסולין פרהע בעל מום וז' ומא
 53 תאמר באונן (לקמן דף 94) וי' טבול יום ויבנה
 54 **אחרי** כפי' מוישב. תימה מה לו לישב שכן לא
 55 הותר מכללו: **אבל** קרבו צבור מרצה. תימה הרי חטאת אדורין הדיינו עשיר דר"ח דקימא לן פרק טבול יום (לקמן קא) ובשמעתין דאם הקריבו באינות פסולת ליל כיון ולא
 56 ילפינן אלא טומאה דרע טומאה דרעו מרצה אלא באימותין אבל הקרבו אינו נאכל ועוד רבנאן הכי סת' ליה שפי' להאי קו': **ומה** טומאה. תימה אי אבינות לילה דאורייתא
 57 איכא מדרבי: **כל** חטאת חזקה ותימה פסחא רבא בטומאה באבילה תאמר באבינות שלא הותר: **ולא** הותר אבינות בו'. תימה מה לגמא כשן טמאה ידן לומר דאינו ידן גמור אלא
 58 סחירת דברים: **כל** חטאת חזקה ותימה פסחא רבא בטומאה באבינות פסול בעני יונה וגי' כשר בשפרה פסול בעגלה (שם 98) וגבי ידיו לא חילקם מקבלין
 59 טומאה מאימין מקי' (שם כה) ובפר' ואלו מנחות (מתנות טז) על' חלות ורקוקין וכן פר' כל נבמות וכן פר' כל כשר שפירא פסול שטענון מביח' מביח' את הפועלים
 60 פה) גבי שור אוכל מנחובר ובפרק כיצד הרגל (ביק' כה) דקאמר ותתא שן זחיבת ברישות הרבים מקי' ובפרק דקדושין (דף יז) ותתא יבמה רצאה בגט מקל ותומר ובגדי פרק שלשה
 61 מינין (דף 94) גבי טמא מיטמאן וסוכין שן מתרות (ביבמות פו) בדעשה מתים חיים כיון צריך לדקדק בבולן אמאי לא אמר כל חזיא חזיא חיקוס בדוכותה ושגמנו שאני גמנו משום
 דהני

1 שאני אוכל. דכתיב לא אכלתי באוני' ואין לו תקנה. ואנון זה התנה למחר. בעל מום.
 2 יש לו תקנה כשיעבור מומה חילול בגופה כתיב. כיון דרישית דהא אחר שלט אמר קדו
 3 למה לך וקסבר מפני אבינות נשרפה. שלא יהו לו אובלין ובדפרשיתו וכשאמר לו מפני
 4 אבינות שרפנה טעה כסבור שהקריבו אוננים ואמר להם שגמנו אבינות הקריבתה ומידו
 5 חילול לא ילף ר' ישמעאל מניה דאי לאו (קרא
 6 אחריתא) הוה אמינא האי דאמר להו' שגמנו
 7 הכי שפי' הקרבתם אותו ולא למימרא דאי עבד
 8 אבינות שרפנה אמר להם שגמנו עברתם על
 9 האחרתה הקרבתם אוננין ואמר לו ארזין וכו' הן
 10 הקרבו דאסורין מכלל הקרבי' אוננין לאו חזק
 11 שאנן אבינות פסול: **לא** הותרו מכלל. וז'
 12 ובעל מום מכלל אסורין שאסור במקדש לא
 13 הותרו אצל שום קרבן ולא אצל שום ארם
 14 תאמר באונן שדותר מכללו אצל כהן גדול:
 15 פסא יבנה. שדותר מכללו אצל קרבן עבד
 16 דכתיב במעודה ואפילו בטומאה ואם עבד בקרבן
 17 יחיד: חילול לפרו' מה לחייב תשה. בשלשלתן
 18 שכן לא הותרו בקרבן דאי אפי' אצל כ"ג אבל
 19 אנון הותר: שם מופאה מיהא דאם אשחרתה. אבל
 20 בעבור הלכך לא פריבא דהוה ואי קשיא למא' ז'
 21 למיטר טמא אונן וכו' ביה נמי משכחת לה דהותר
 22 שם וזות בגמא אין זה הותר מכללו שהרי לא
 23 נאסר שם מעולם אבל אנון הותר מכללו שהרי
 24 נאסר במקדש אצל כהן הדרוטי: מתקוף לה רבא
 25 בר אוריאי. אדרבא פריך דפסולת ליה דטמאה
 26 כהן הותרה לכהן גדול מכלל חזק יחיד רלמא
 27 אשכחן דאשחרתה אלא בעבור חזק יחיד
 28 הותרה בעבור אפילו אצל כהן הדרוטי
 29 מדאשחרתה טמאה ופסולת ליה דאבינות
 30 הותרה אפילו בקרבן יחיד אצל כהן גדול
 31 מדאשחרתה טמאה אבינות אצל כהן
 32 הדרוטי בא לחלק על ידי קו' ולומר לא נאסר
 33 אלא ביחוד ולא אמר' טמאה אשחרת' אם בגמא
 34 שחלק אשכחן הבתובים תהא בה לחלק על ידי קל
 35 וחומר גמאי פשיטא לן בחזק' דרעלי שן יך
 36 לדרשו דין וחומר לחלוק ותייר' תי' טבול. לא
 37 הותר אבינות אצל כהן גדול ביחוד. וכו' שרייה
 38 בעבור שרייה: קמי' דמה מופאה שחותרה בו'.
 39 דהא לא חזקתה לא הותרה בו'. דהא לא
 40 אשכחן דאשחרתה ביחוד ולא כתיב במעודה
 41 אלא בעבור אבינות בו' והותר מופאה בו'.
 42 כלומר אי נמי דרשי שכן הותרו טומאה אצל כ"ג
 43 ביחוד ואוקי אסורא בבתי הדרוטי. ולא הותר
 44 מופאה אצל כהן הדרוטי בו'. כלומר אי' החליק'
 45 הדרשו בו נמצא מסולק מכול ולא תרע מה
 46 תדרשו אלא את החלוק בגמא שלא פירשו חז'
 47 הכתובים:
 48 **דאיכא**

צבור, מקל וחומר. ומה אבינות שהותרה אצל כהן גדול בקרבן יחיד, לא הותרה אצל כהן
 הדרוטי בקרבן צבור, טומאה שלא הותרה אצל כהן גדול בקרבן יחיד, אינו דין שלא הותרה בכיהן
 הדרוטי בקרבן צבור. (ולא הותרה ולא הותרה, אבינות ומופאה, יחיד, ויחיד צבור, סימן).
 אלא

זבחים. פרק שני - כל הזבחים שקבלו דמן דף יז עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שנינוזלץ)" תוספות

1 קסבר רבה מחוסר כפורים דא כוב דמי. הכי נמי אית ליה פרק שני דברכותו (דף ו.) ופרשי
2 בקנטו לענין קדשים אלא חתור אצלו הוה ליה כאלו לא טבל ואם אכל חייב
3 כרת וא אם נגע בנק טמאן למנות כהן ראשון ושני וקשה לפרושו דאם כן למיד לאו כוב
4 דמי ליה בית כרת וברשי מסת כלים כהן בהדיא דמחוסר כפורים שובנס למקדש חייב
5 עוות ויהי עמל מקדושת מנונה שאין מחוסר כפורים

6 נכנס לשם חייב וחתן וכן בהדיא דפרק אלו הן
7 הגולין (מכות דף ח) ושלישה מיני (גזיר מה) טמא
8 יהיה לרבות טבול יום עד ומטאתו בו לרבות
9 מחוסר כפורים ובקומצו יום עה (מנחות דף כז)
10 מחוסר כפרה שובנס לפנים ממזיכתו לעושה
11 בשוגג חייב טהאת ממזד עניש כרת ואיתקש
12 קדוש למקדש בחטול (יבמות עה) ובמנות (דף
13 ד.) ובשבת (דף ז) ודוחק למזד דכל הני איתין
14 במאן דאמר מחוסר כפורים דוב כוב דמי ועד
15 בהדיא טוגיא דגזיר וטבא יהיה לרבות טבול יום
16 דבעי עמל כפורים דוב לאו כוב דמי ובאפלו הכי
17 מוכה דהם כרת למקדש במחוסר כפורים ומיזד
18 פלוגתא דאמוראי אריש ריש פ' דהספולין
19 למקדש (לב ג) אית דאמיב דהא דאיתקש קודש
20 למקדש דהיינא אפילו לרבת חטאת במצת קודש
21 ביאה מנוי נגיפה ואת דאמרי לענין מלקות דוקא
22 איתמר ומקיל ליה בכל קדש לא תגע אחריה לנוגע
23 לקדוש וליקשא אלא לאו דאל תמקדש לא
24 תבא הוי בערת ודע מזה שפי' בקונטרס לענין
25 למנות בו ראשון ושני לקדש חתנה הלא טבול יום
26 און מונין בו ראשון ושני לטומאה ודיש מחוסר
27 כפורים ועד און טהן במכסת חתנה הלא טבול יום
28 חטאת העוף כן הודשך ליפסל כבטול יום
29 חטאת כפורים ודיק בני לויפסל אין לטמאוי לא
30 ורבינו ים היה אמר ליה נקט פסול במחוסר
31 כפורים אלא אנב טבול יום וחקשה לו דרוב רבינו
32 חיים מזה דבמסעה פרק כשה' (כט.) אמרי' מנין
33 לרבינו בקודש שחוא פסול מזה מחוסר כפורים
34 שמונה כפרות פסול בקודש משמע פסול און
35 טמא לא ועד אי מונין בו ראשון ושני אי עשה

רבינו יצחק בקודש מקיז ומיזד יש לומר בה דמיסי' אין ללמוד דמן הדין חייב לומר רזי בתרומה אי לאו משום דמפרך קי רזי לו במעלה אחת יותר מתרומה עשישה רביעי ומיזד ועד
קשה מזה דתנן בפ' תרואה ג' (עא) הוישבת על דם חטור (היתה) מערה מינס לפסח חזרו לומר הרי היה כבונט טמא מן לקדשים ומקיל לה בניי כבאט שאול דאמר טבול יום חתלה
לקדוש משמע אבל לרבת לא דוחק לומר דכולהו יהיא דמעילה ודוסייה ורבת דאב שאול סבר כמיד מחוסר כפורים דוב לאו כוב דמי ומפרש דר' ר' חיים דנפקא מינה לענין פסח אב
בטומאה דתנן (פסחים דף עה) לא יאכלו מנוי ובין חותל ולמדי' מחוסר כפורים דוב כוב דמי אין שוחטין ודוחקין עליו ולא יאשרתא בעבור אלא טמא מן הדיה טמא שרץ דאין טומאה

יצאה מטוב כפי מנת כדאייתא למקן ומיד לאו כוב דמי שוחטין חייב מוכה בהדיא בפרק שני דברכותו (דף י.) ועד דנפקא מינה לענין טומאה דחייבה בעבור (לקמן דף לב):
און מחוסר כפורים כשרה. פי' בקנטו דפרק קדוש ברה דיתא ויהי וקשה דמי' אית בה כל פסולין שנקרבין כגון שלא לשמה דאמר בהקומצו רבה (מנחות כז) ושבעו חזות
שפורה עששאן שלא לשמן פסולות ונפקא לן כסיפרי' משום דחטאת קרייה רחמנא ומדיא טעמא נמי אמרינן בפ' דרולין (דף יא) דטרופה פסל בה ותרואה פסל בה ותרואה דחייני טעמא הכא משום דטבול
יום כשר בפרה ותי' און מחוסר כפורים בקי' וטבול יום אסאמר בגניעת תרומה ומחור בפרה ולמדי' מחוסר כפורים דוב כוב דמי לאו אית בקי' וזי' מדרס לטבול יום דמת שמוחל לאבול פסח
הכא בטומאה מה שאין כן במחוסר כפורים והאי טבול יום כשר מן תרומה אפשר דמורכבין פסל דהא אמרינן דאפי' בניו אובלי קדוש מדרס לחמטא כל שכן טבול יום לאו דאמרי' ו

במכסת פיה (פ') בטמאן היו כהן שהוקף את פיה להוציא מלבן של זקוקים שאמרו במעשרי' פסול היה עשית אלו היינו טבול יום ממש שלא אוזו בהנחתו וזו מניחין ידיהם על
ראשו ומתואה נגיפה היה טבול יום דחתיבה בתוספתא ותיבא הוה דחייבא לצדוקים ועוד יש לפרש דטבול יום ממש היה כשר בהוה דבניו אובלי קדוש מדרס לחמטא משום היסה הדעת
דשאר טומאות: והוה. תשוהו. ואף על גב דהדאת מי טהאת כשרה בור וטרופה פסול מכל מקום יליף שריפה מהזאת: און' וטבול יום של טמא שרץ דקילי' אתו מקיז וטבול יום דמת.
ואין להקשות מה לטבול יום שכן מותר במעשה מה שאין כן באונן דמנגיעה יליפין כדאמר בפ' דתרל (יבמות עב) על שיהו חזותא כשרה מיהו דהוא אטבול יום שאנפי' משום כן בתרומה
כשר בפרה ומרין מה לטבול יום שכן מותר במעשה ומשני אטו אןן לאביליה קאמרינן לנגיעה קאמרינן מותר בפרה ערל שמוחל נגיפה דתרומה
אינו דין שמוחל בפרה ודי' יליפין און' און' מחוסר כפורים ובעל מום ויזידי שמוחלין בתרומה ואסורין בפרה אף אני אביא ערל ואון' ומיזד איתא און' לא קשיא מזה דתנן כן לא חתרו
מכללן חמור באון' שחורר ומכללו אצל כ' ב' אכל אטבול קשה ותרואה ל' דמה למחוסר כפורים שאסור ליגע בקדשים אבל ערל ואון' מותרין און' במעלה כגון שום. ברה. ועד מה שכן לא חתרו
יום שכן אינו מחוסר מעשה חטאת אלא כ' ב' אכל אטבול קשה ותרואה ל' דמה למחוסר כפורים שאסור ליגע בקדשים אלא ערל ואון' מותרין און' במעלה כגון שום. ברה. ועד מה שכן לא חתרו
זו ששמיט במיזה הקשה דרבי רבי יעקב אמרולושי' והא מיזה כתיבא חדיא בפרשת ואתה תצוה ותרצין דאף על גב דכולהו בגיני' כתיב ואתה מכל מקום מיזה אמנסינן דוקא כתיבא
בדמשמע פשטא דקרא וקרא דחזרת דכתיב בפרשה שאחריה דרדינן מינה דאין בגידיהם עליהם אין בחזנת עליהם איצטרך לשאר בגידיהם מיניה לא הוה יליפין מכניסיהם דמנסינן אלא
כתיב והם ועד יש לומר דקרא ודחזרת צריך לחילול עבודה דמקרי זר. ברה.

תלמוד

ואל הייתה הבריאה במאמרו אחד בלבד, הוי כל הנבראים בטלים בתכלית, ולא היה מקום לעניין הבחירה, שכן ועונש כ' במאמרו שבת פרשת בחוקותי ה"תשכ"ח

זבחים. פרק שני – כל הזבחים שקבלו דמן דף יח עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רלב רשי'

תוספות

1 **תלמוד** לומר חוקה חוקה לגוריה שזה. מאמר אורח רת דהא אמרינן במנחת (דף טו) **1**
 2 כל מקום שאמר תורה וחוקה אינו אלא לעבד לאו חו' טעמא גינה חוקה **2**
 3 מגידה שזה תורה ומשמעות: **איתא** חוקה חוקה ממחוסר בגדים. **בפי** ובשרפן (מסדרין) **3**
 4 (דף פד) אמרינן דאון באוהרה דרכיכו וכן מוקדש לא יטא ולא יחלל הוא אחר שלא יטא **4**
 5 וחלל ולא ילפי' שיהא במיתה ובג'יש חלולות לחלול **5**
 6 מתורמה משום חלולת בגופה לא כתיב מכללא **6**
 7 ורבי' הוא קאמרי' הוא דבר הבא מן הכלל וכל **7**
 8 דבר הבא מן הכלל אין דין אותו בגיחה שזה **8**
 9 וקשה מר'ך ששמעתי'ן איהו דאין און בגיחה עילאין **9**
 10 כהונתן עליון כתיב אנו כתיב בפי' וילפינן חוקה חוקה **10**
 11 ממחוסר בגדים מן בכל גזל דרכיכו ולא יחלול **11**
 12 דייקתין אד' עבר לחילול וילפינן מיתה חלול **12**
 13 חלול מתורמה ונתורם מן הירעה זה היפה ולא **13**
 14 ילפינן לרבי' במיתה בגיחה שזה דחטא וטא **14**
 15 תירי' דר' יעקב מאורליני'ש משום דהוי דבר הבא **15**
 16 מן הכלל וצריך לחלק אמאי דר' דבר מכלל **16**
 17 טפי מהני ותימה לר' דבפי' דעשרפין (שם פג) בעי **17**
 18 שתוי' מן ושלא תרוץ דים ורובלי'ש במיתה מנא לן **18**
 19 וקאמר דבגופי'טו כתיב כדו מיתה בודיא' השתא **19**
 20 למה לי למיכתב מיתה תיפוק ליה מגורה שזה **20**
 21 דחוקה חוקה ממחוסר בגדים כדילפינן חלול כדו **21**
 22 מהתם מידו לכפון פסוקין (דף כד) אמרינן דדו **22**
 23 שלשה כתובין הבאין באחד ואין מלמדן מחוסר **23**
 24 בגדים ושתוי' מן ושלא תרוץ דים השתא אתי **24**
 25 שם ופי' קשיית' דר' יעקב דהשתא שלשתן **25**
 26 כתיב מיתה מיותר למימר כתיב (רים) חוקה **26**
 27 דמקרי'ן רים בגיחה שזה חוקה איכא מיתה **27**
 28 אבל ישב אע"ג דקרי' ו' אינו במיתה אבל שאר **28**
 29 פסולין כגון ערל ואונן לא איצטריך קרא **29**
 30 למיטעו'ן במיתה כיון ולא איצטריך ברה' **30**
 31 חורני' לומר דקשיית' דר' יעקב קיימת דלמד **31**
 32 נמי דבעי' שלשה כתובין הבאין באחד ליכא **32**
 33 מיותר כיון אם השנים ואחד הוי לגופיה ואי' כיון **33**
 34 קראי' מחוסר בגדים למה ויתרו'ו כתיב חקה **34**
 35 ומידו חזרת' ודרשתי'ן מנה חוקה עלים אצטריך **35**
 36 משום חלול דאע"ג דממילא שמעינן מדאיקרי' ווד **36**
 37 מנמו' ו' במנכסין לא כתיב ולעולם בפרשה **37**
 38 דלעי' קאי מיתה אבולוה בגדים. **הג"ה** כיון **38**
 39 גדול שלבש בגדי כון הדיט ועבד עבודתו פסולה. ואם תאמר דא דאמר רבי יוסי (יטא) דף **39**
 40 (יב) שני איו ראו לא לבד גדול ולא לבדן הדיט כיון גדול משום איבה כיון הדיט משום **40**
 41 מעלין בקודש ולא מורדין מוקדמא משום איבה משמע מן הדין כיון גדול הוא אי' כיון **41**
 42 הדיט תיפוק ליה משום מחוסר בגדים ואין לפרש דלאודו מיתה הראשון קאמר ולא הוי כיון **42**
 43 גדול משום איבה דהא מודה ר' יוסי (שם ג') דאם מת ראשון שני חורף לעבודתו לוי לומר **43**
 44 דכיון גדול נזמנה לעבודתו כפי' ומסתלק כפי' (כפי' קאמר ר' יוחנן (דף יד) ריש ליה מקרא **44**
 45 ובידושלמי) ומסתברא שדבר תלוי בגולף ואיזו הכותני' כמו שמצינו בפי' הבא על זבחו **45**
 46 (כבזוח אס.) בחי'ש כן. ונמלא דאקאמי' ינאי מלכא אמרינן בירושלמי ובפי' דיומא (דף יב) **46**
 47 ובתוספתא (ריומא פ"א) ביוסף כן אלם מצפורי' שארע' פסול כהוג' וישמש תחתיו וכיבנא **47**
 48 אמר למלך' ארזי' המלך' פר ושעיר שקרבו דזים מעל מן ומשלי' אמר מלך כהוג' א"ל זמלך **48**
 49 לא דייך ששימשת' שעה א' לפני מן שאמר יהיה העולם כו וידע' שהושר מן כהונתו: **49**
 מסולקין

1 חוקה חוקה. בשתי' יין (כתיב) חוקה עלים (ובמחוסר) בגדים כתיב כהונה לחוקה עלים **1**
 2 וברחי'ת י' ורגל כתיב חזיה' להם לחוקה עלים. **א'** מהתם. משתוי' מן וזה אמניא דמי' **2**
 3 דמילי' עבודה (במחוסר בגדים) עבודה שחור חייב עליה מיתה כדכתיב' בהודא קרא **3**
 4 כבאובם אלא ארע' מועד ולא תמותו בעבודה שיהו כדו מיתה חלולת לפסולת' הכותב מדבר **4**
 5 ואינה אלא ארבע עבודות חוקה וחקיה וניטוק **5**
 6 המים היין כדילפינן בפי' כסדר יומא (דף כד.) **6**
 7 מעובדתם עבודת מתנה וגי' חזרו הקרב יומת **7**
 8 עבודת מתנה ולא עבודת סילוק ועבודתם עבודה **8**
 9 תמה לא עבודה שיש אחריה' עבודה כגון קבלה **9**
 10 הדלכה וקמי'ת' וכל חוב מיתות בפסולי' עבודה **10**
 11 מוחות וגרינן בפר' כותב בפי' בתרי' (לבקן קיב) **11**
 12 הקומין ורובללו הידועה' והמקבל' דמיט' וכו' ואין **12**
 13 ברם לא משום זרות ולא משום טומאה ולא **13**
 14 משום מחוסר בגדים ולא משום שלא תרוץ דים **14**
 15 ורגלים אלמא מוד גמרינן: אבל עבודה שאין י' **15**
 16 חייב עליה מיתה אימא לא. מחיל' ליה מחוסר **16**
 17 בגדים לחכי כתיב חזיה' להם לכחות עלים **17**
 18 לשינוי' דים שחוק בגיחה' עליהם וכו' **18**
 19 אשבתו חלול לא חלק כן עבודה שיהו **19**
 20 מיתה לעבודה שאין בה מיתה אשבתו מחוסר **20**
 21 בגדים. בכל העבודות שתוי' מן מנלו' דפסלי' **21**
 22 עבודה שאין חור חייב עליה מיתה: והא **22**
 23 מלכתבול' קטבין לה. לשתוי' מן ולא נגמר מורה **23**
 24 שזה ואנן ניקו וניפלו' עליה למלף מקרא **24**
 25 אחרני'ת: הני מילי' קמי' תריקו ליה גורה שזה **25**
 26 לא הוה לה למלף שתוי' מן אלא מלהבדיל **26**
 27 ובמסנא קיכר' ליה גורה שזה ותנא (לדיל) **27**
 28 שבקה לאורו'ה קמייתא' ונקט גורה שזה **28**
 29 למלף משתוי' מן מחוסר בגדים: והא **29**
 30 נקטי' לגורה שזה מחוסר בגדים הוא דילף' **30**
 31 משתוי' מן ולא שבקה לאורו'ה: ויבי' קאמר **31**
 32 מנין שלא תחלו' כו'. לעולם לא למלף מחוסר **32**
 33 בגדים משתוי' מן ארא אלא למלף שתוי' מן **33**
 34 ממחוסר בגדים ויבי' קאמר למדת' לעבודת' של **34**
 35 מיתה שמתחללות בשכרות מנין שלא תחלו' **35**
 36 כיון מחוסר בגדים לשתוי' מן רכי' הכי' דמותר' **36**
 37 בגדים כל עבודותיה' פסולת' אף שתוי' מן ושלא **37**
 38 רחין כן תלמוד לומר חוקה חוקה: אלא כיון החול **38**
 39 לפה לי' האיל' ולא ילפינן מנה חלול לעבודה: לא מוקים אמרי' עליה. למדוש **39**
 40 בפריקין: מיומא **שנא** לחב'יה. משעה שאכל ושתה ועשה יום טוב ועד למחר דכתיב משמע **40**
 41 קראי' מן ושכר אל' תשת כבאובם וגי' וכן בשעה שאנתא בא לחבדיל' ולחורות' כיון דבר **41**
 42 קודשה' לרבר חול' אל' תהי' שכרות: **מהבא** נפקא. מחוסר בגדים. מהתם **נפקא**. אבתי קרא **42**
 43 אחרני'ת: כתיב ולמנא איצטריך' חוקה הבא וגי' ותנו בני ארזין הבוק' אש לאשמעתי' **43**
 44 מחוסר בגדים: בכיונו'. בשעה שהיו מלוכב' שיהו נקרא' ארזין הכון ולא כשואת' אלו **44**
 45 בגדי' הדיט: **א'** מהתם. מוהיית' להם כהונה הוי מוקמינא ליה הדיא עבודה' המעכבת **45**
 46 כפרה אבל נתינת' אש של הדיט דמצוה בעלמא היא שרדי' יש שם אש שירדה מן **46**
 47 השמים אימא לא חיובי' בגדים קא משמע' קא ותנו בני ארזין הבוק' אש לחכי כתיב הבא **47**
 48 חסרין בגדים למלף' (ואף עבודה' שאינה מחוסר כפרה) דאי' עבד ארזין בגדי' הדיט **48**
 49 לאו שפיר עבד ודא ליכא למפרך לימא ולא חיובי' הואו דהבא לאו בגדים כתיבי' **49**
 50 ווי' לאו דכתיב חזיה' להם כהונה ואצל' חזרת' אותם אבני' דשמעינן כהונה תליה' **50**
 51 כבגדים לא חזי' חוקה כיון בכיונו' מאי' היא: **מהתם**. אבני' דהוי' הדיט: בכיונו'. בראין חוקה שנתלית' כהונתן בוק': **א'** מהתם. מוהיית' להם כהונה: (ויסו'ר) כגון חלול **51**
 52 כיון הדיט: אבל יתור'. חוקה חזיה' בגדי' כהוג': מירשילין'. נגרי' בקרקע' פסולין'. מן הקרקע' מתוך שום קרקע' משוחקים. ישישם: כשרין'. ואע"ג דרבי' מוד' דבר כהונה **52**
 53 מצוה בעלמא דהא ולא לעבד' חזיר' אתה. מכל' הבגדים: יתור' אתה. הדיס' עליהם שום בנד בעולם רשי'ת'. אפילושר'א' שרוצין' כן בשרו לכבוד דבעינן לבלש על בשרה' **53**
 משמשששן

עלידי' הדיבור – מתהווים נבראים שהם בבחי'ת יש ודבר נפרד. עלידי' המחשבה – מתהווים נבראים שהם בטלים במקורם. **ממאמר שבת פרשת בהר' בחוקותי' התשכ"ח**

זבחים. פרק שני – כל הזבחים שקבלו דמן דף יט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ) רלו רש"י

נגד אצילי ידוהו. על צלעוהו כנגד המרפק. אינדר מלכא. כך שמו ומלו פרס היה. וזהו מילי הימני. ויתרתי נחליה. אבטו היה גבה העור מלמעלה מנגדו אצילי ידיו והפשוט למטה כדי לאותוהו. אפר מפלכת כתיב כתיב בכי. וצריכין אחס לנהוג בעצמכם בחפתים כל כתיבם תרביכי ברז לא חזרו בך בורך עליה גמי. בשעת בעשר שזניא

הוא שזניא שם כמתו ואצ"ג דגמי ממי מכה
 וכל דבר יש בו משום רפואה אסור משום
 שבות גזירה שמוי ישידוק סמיניו דמי מבינה
 אבל במקדש לא גזרו משום שבות. ואם להוציא
 דם. ומחזיקין לזכך מאן ובאן אסור. ודורחה הוא
 ואיסור דאורייתא: צילצול. בגדיל. אבל שלא
 במקום בגדים. כגון אצבע. ותיפוק לי משום
 הוציץ. כן דוד למעשה ואסור ובענין אצל
 הדבוק שנתן אצבע קבלה בעצמו של כזק וחיכי שרי
 ר' יוחנן בשמאל. שאינה שריה לבעודה. שלא
 במקום עבודה. כגון על גבי הוד. ופליגי רמא
 ארביי יוחנן. שלש על שלש חוצצת. כלומר דחי
 יתורו בגדים ואידי דנקט בניטא אחת במקום
 בגדים לשלא חוצצת ושייבא בה קטט נמי
 במסקנא לישנא הוציצה דהיא פליגי. דהא
 אמר ושלא במקום בגדים לא דחי יתורו בגדים
 ואפי' שלש על שלש משמטמי. בי ליאם דפליגי
 דאיזדו אמר צילצול קטן חוצץ ורבא אמר פחות
 משלש על חוצץ. ודחיבי. של עשיתי לנו הוד
 בגד. לא אפרי לה בו. בודי יתודה רב חיאי לא
 פליגי לישני חוצץ גמי דקאמר משום יתור
 בגדים הוא דלא שייבא למימר חציצה שלא
 במקום בגדים ושלא במקום עבודה דאי במקום
 עבודה אפי' נמי דהיא ובר' יוחנן הוא דפליגי
 לישני ליאם פליגי. דרבא אר"י יתודה צילצול קטן
 יוחנן משמטמי לן חוצץ עליה אבולו צילצול קטן
 מכשר דהא עלה קמהוד פליגי אלא דרבא
 דאימרו (עלה) דרבא בעלגומ מי ליאם פליגי ארביי
 יהודה דנימא אפי' צילצול קטן מכשר
 שלא במקום בגדים. ולר' יוחנן. דקאמר אפי'
 צילצול לא חייץ מני אידיא דנקט תנא דמתני'
 גמי לשמעינן צילצול לא דחי יתורו ברז לא דאן
 גמי דגמי פוס. ופס דמבה ואפי' מתור דאן
 שבות במקדש דכולה מסכתא באיסור שבת
 איירי ועיקר משום שבות נקט לה ומשנה זו
 בעירובין וכן כולה דן סוגיא התם היא: נכנסה
 לו רוח כבנני. והבדילו מבשרו בשעת עבודה
 רבייתא חיא. הרי היא כבשרה: כיון דקפדי עליה.
 מברצו לה אחת בשבת אבקי עפי. דק ואינו
 מרביצי כל בית השחי פתו שחי. אורכי רב
 השחי כגון בתי ודעותיהו של חלוקי שהוה רב
 ואינו נכנס בבית השחי מהו שחיין ועיקר שידו
 בתי ודעותיהו ודוקיע ונוגעין בבשרה. גופו. דמי
 שהיא אחת נמי. ואיסק דאתיא מלמא. ניא
 מרוללת. מן הבגד מעוררין ותוחבו בו קצת
 אלא שנתקא מעיקרא: יצא שקיעו. מראשו
 למטה עד ששכנס בין כותול לבשרו מהו אתיל
 ידו לא חייצא שערן אחי. מהו שחיציג. מאי
 יתורו בגדים: אליבא דרפי. בפרק תרוא
 דעירובין (דף ע"ז.) והקבוצין רבה (מנחת כ"ז) לא
 תבעי לך. דהאי חייצי כדמפרש טעמא דין
 דבעבודת לילה חייצין דהא לא מצעה דהוה

כורך עליה גמי במקדש אבל לא במדינה. פי' כקונני גמי מרפא ואסור משום שחוקת
 סמיניו ורואה לפרש גזירה אטו להוציא דם וכן בכל התנו (ועירובין דף קג.) יש
 לפרש טעמא דאסורי במדינה משום איסורא דקתני ברה הכי ובאן אסור ומיזד
 בירושלמי משמע דטעמא משום שחוקת סמיניו מרפא פיק כל כבורי היקוש גמי רבי עולה
 באצבעו בשבת ונתן עליה ספוג יבי בעשר עליה
 גמי מבחוץ וקאמר התם דלמדנו דספוג אינו
 מרפא אלא משמרי גמי לפי שדאן מן המזון
 ובסמוך גמי קאמר קא שמעל לן דבי גמי יבי
 דהיינו טעמא דאבל כל במדינה: **מאי** אציעה
 לא לשמעינן צילצול קטן. תימה הא אימנריך
 גמי לשמעינן גמי משום אבל לא במדינה טעמא
 דשדחיתא סמיניו מאי שחיץ בצילצול דהא לא סמי
 ויול דמינן הוה ליה לאשמעינן צילצול דחי
 דחודש גדול יתור ולא הוי יתור בגדים
 מלאשמעינן איסור של גמי מביתו ומשני
 דקפול דגמי נמי משום לפוק חצוצת מרפא:
תפליץ מהו שחיציג. פירש בקונטרס למיודי
 יתורו בגדים ואי אפשר לומר כן דהא קאמר
 למיוד ערוך דתפליץ חוצצת ובשל די איירי
 דבשל ראש אדא אמרין במסוך דאן חוצצת ואי
 משום יתורו בגדים אפי' דראש נמי ומיזד למאן
 דאמר לעיל לא אמרו יתורו בגדים אלא במקום
 בגדים אבל שלא במקום בגדים לא נחא דשל די
 הוי במקום בגדים ולא של ראש ומשום חציצה
 ממש רואה פפי כדודיש במסוך על כשור שלא
 היא דבר חוצץ מיוד הא דתינא אינן חוצצת
 ואוקמין לה בשל ראש לא הוי שום חודש שלא
 היא חציצה כן אם שאנן (משום) יתורו בגדים אם
 לא דחאמר דקפול דשערו יהוה רואה אי' סמיל
 דלא חציצי תחת פתילי הציצן:
וחוקה

על שלש, חוצצות, פחות מיכן, אינה חוצצת. והיוו דרבא אמר רב חסדא. ליקא פליגי
ארביי יהודה בריה דרבי חיאי, שאני צילצול קטן דחשיבו. ולרבי יוחנן, מאי איניא גמי,
לשמעינן צילצול קטן. מילתא אבא אורחיה קא משמע לן, דגמי פוס. פגי רבא, נכנסה לו
רוח כבנני, מהו. על בשרו' בעינן ויהא ליפא, או דלמא דרדך לבישה בקדי. ביהו, מהו שחחויץ.
מתה לא תבעי לך, דודאי חייצא. תיה מאי, מי אמרין פיון דאתא וואולא, רבייתא היא ולא
חייצא, או דלמא, כיון דקפדי עליה חייצא. עפר, מהו שחיציג. עפר, ודאי חייץ. אלא, אבקי
עפר מהו. בית השחי, מהו שחיציג. על בשרו' בעינן ויהא ליפא, או דלמא דרדך לבישה בקדי.
תכניס ידו לתוך חיקו, מהו. גופו מי חייץ, או לא. נימא, מהו שחחויץ. נימא, ודאי חייצא.
אלא, נימא מרדוללת, מהו. פגי מר בר רב אשי, יצא שערו כבגדו, מהו. שערו כגופו דמי,
או לא כגופו דמי. פגי רבי ירוא, תפילין, מהו שחיציג. אילבא דתנא דלמא דרבא לילה לילה
תפילין הוא, לא בעי לך. כיון דלילה חייצי, יום גמי חייצי. פי תיבעי לך, דלמא דרבא לילה לילה
וכן תפילין, מאי מצוה דגופיה חייץ, או לא חייץ. איגלגל מילתא. וקמא לקמיה דרבי אמי,
אמר ליה, תלמוד ערוך הוא בדינן, תפילין חוצצות. מיתבי, כתיבם בעבודתך, וליום ברוכין,
וישראל במעמקו, פטורין מן התפילה, ומן התפילין. מאי לאו, אם הניחן אינן חוצצות. לא,
אם הניחן חוצצות. אי הכי, פטורים, אסורים' מביעי ליה. כיון דאיבא ליום וישראל דלא
מתנו ליה אסור, משום הכי תנא פטורין. והתניא, אם הניחן אינן חוצצות. לא קשיא, הא
דדי, הא דראש. מאי שניא דיר, דכתיב 'לביש על בשרו' שלא יהא דבר חוצץ בינו לבשרו.
דראש גמי, כתיב 'ושמת המצנפת על ראשו', תנא, שערו היה נראה בין ציון למצנפת
ששם

דנידו נופיה משום יביחנות ומצות ריום נמי חייצי. דאליב מציעו עבודת לילה חמיד מעבודתו יום ויום כלבים מוחן: לשיח. כיוונני. וליה ישראל במעמקו. כל של משור וסומרו היה
 מעמד של ישראל בירושלים שבאו והתפללו בעורה בשעת התמדין כך שלוח כל ישראל לעמוד על קרבן וכלבים מסמור להקריב לו במעורו ליה במעורו שנתה שמירתה עליו בשעת הקרבנות
 במסכת תענית (דף כ"ו.) פטורין מן העבודה. (שאין כולין לכוין) וכן תפילין, וקיימאן לן (סוכה דף ק"ג.) והטקס במצעה פוסק מן המצות: ודאי מיתבי ליה אסורין. שאין יכול לשנות
 בתן איסור. דיר. חוצצת דהוא בין בגד לבשר. דראש. אין חוצצת כדמפרש ואילוי. שקיעו. של כזק גדול שזדה נראה בין ציצן שעל מצחו למצפת שבגובה ראשו.
ששם

1 והזוקה. כתוב בהו ליעבב. אפי' למאן דאמר (וימא דף טו) דלא כתיבא זוקה אלא
2 וכדברים הנעשים בבגדי לבן פנים לכל הפחות קידוש דהוי בין בגדי זהב
3 לבגדי לבן ליעבב דערך פנים בפנים כדאמר שיליה הוציא לו (שם דף טו) דקדשת
4 שחנתה קודם שחנתה דהי' פסולה דערך פנים בפנים דמי' א"י הכי דרפאי גמי' תימה
5 מאי קושא בין דהוי במיתה איהו בכל דחומר

6 מיושב שאינו במיתה ואם עבר חילול ובי תימא
7 מה לישב ב' ונילף מישב דהו' מתוך ועד
8 דשם יושב לא פריך ואמאי חשיב ליה דיו
9 אאפתא: ו'חבירו' מטייע במשבת דמי' דף
10 כת. פרק א (מד) משמע דאדחו ושהיה חולף
11 לתומנת הדשון היה מהלך חזיר והוא קאמר פליגא
12 אה היה שם רבב שהיה מטייע עמירה. מן
13 הגז איבא בינייהו. לרבנן לא שמייה עמידה מן
14 הגז ונראה שקדושין מתורה שלא לספור משום
15 דאמר (רבי) במגילה פרק אהרן את המגילה
16 מעמד דף כא) ודבורה בני עמידה ויבוישמי
17 גמי אמרין דאסור לספור משום דכשם שניתנה
18 באימה כן נהניגן אותה באימה: ו'ליתב'
19 מתיב וליקדש. לאו שיהב משה קאמר דהא
20 שיהב בעודה אלא סביבה: אלא דהא
21 בשעתו מביעי ליה לכדורב אחא בר יעקב. אף
22 על גב דבוימא משמע דרבי מני אית ליה דרב
23 אחא בר יעקב דקסבר דתרתו שמיע עיניה:
מתיבי

17 דבר שאינו מעכב בבגיו, אין מעכב בו, רבי יוחנן, מאי טעמא לא אמר בךחוקה.
18 אמר לך, שהוא לזרות הוא דכתיב, ואידך, מאי טעמא לא אמר בךחוקה.
19 ו'אפי' ברבי חנינא, דאמר רבי יוסי ברבי חנינא, כל כיוור שאין בו כדי לקדש ארבעה פהנים
20 מנזני, אין מקדשין על גבי רגלו, ו'רחצו מנזני משה ואהרן ובערו' תנו רבנן, כיצד מועלת קידוש,
21 מנזני דיו תמינתי על גבי רגלו תמינתי, ו'ורו השמאלית על גבי רגלו השמאלית, ומקדש, רבי
22 יוסי ברבי יהודה אומר, מניח שתי ידיו זו על גב זו, ועל גבי שתי רגליו, זו על גבי זו, ומקדש
23 אמרו לו, תפלגתה, אי אפשר לעשות כן. שפיר קאמר ליה. אמר רב יוסף, וחבירו מסייעו.
24 מאי ביניהו. אמר אפי', עמידה מן הצד, איבא ביניהו. אמר ליה רב סמא בריה דרב אשי
25 ד'רבינא, ו'ליתוב מתב ו'קדש, אמר קרא 'לשטר', ושירות מעופד הוא: תנו רבנן, קידש דיו
26 ורגליו ביזם, אין צריך לקדש בלילה, בלילה, צריך לקדש ביזם, דברי רבי, שהיה רבי אומר,
27 לינה מועלת בקידוש ידים ורגלם, רבי אלעזר ברבי שמעון אומר, אין לינה מועלת בקידוש
28 ידים ורגלם. תניא אידך, היה עומד ומקריב על גבי מזבח כל הלילה, לאורה מעון קידוש ידים
29 ורגלם, דברי רבי, רבי אלעזר ברבי שמעון אומר, פיון שקידש דיו ורגליו מתחילת עבודה,
30 אפילו מיכן ועד עשרה ימים, אינו צריך לקדש. וצריכא, דא אישמעינן ספויחא, בהיה קאמר
31 רבי, דפסק ליה מעבודה לעבודה. אכל בהא דלא פסק ליה, אימא מודי ליה רבי לרבי אלעזר
32 ברבי שמעון, ואי אישמעינן בהא, בהא קאמר רבי אלעזר ברבי שמעון. אכל בהא, אימא
33 מודי ליה לרבי, צריכא. מאי טעמא דרבי דכתיב 'בגשמים'. מאי טעמא דרבי אלעזר ברבי
34 שמעון, דכתיב 'בבואם'. ואידך גמי, הא פתיב 'בבואם'. אי פתיב 'בגשמים'. ולא פתיב 'בבואם',
35 הוה אמינא על כל גישה וגישה, פתיב רחמנא 'בבואם'. ואידך גמי, הא פתיב 'בגשמים'. אי
36 פתיב 'בבואם', ולא פתיב בגשמים, הוה אמינא אפילו אביאה ריקנית. אביאה ריקנית, הא
37 פתיב 'לשטר', אלא, 'בגשמים' מביעי ליה לכדורב אחא בר יעקב, דאמר רב אחא בר יעקב,
38 הכל מודים בקידוש שני משהוא לבגש, מקדש. מאי טעמא, דאמר קרא 'או בגשמים'. מי
39 שאינו מווסף אלא גישה בלבד, צא הוה שמווסף לבגשה וגישה. ד'הקטור אשה', לקח ל.

ששם מניה תפילין. הלכך ליבא חגיגה ותנא דאיצטריך לאשמעינא אם תדון אכן
חוצצות משום ייתור בגדים הוא דאיצטריך לאשמעינא ולא גבי הוא: כפולל שהיא
פסאיה. עד כשעשו טעמא כתיב בהו יתור ולא חיללה אתיה זוקה חוקה. מה הלך אם
עבר חיללה אכן אף אם עבר חיללה לכו ר' יוחנן (ל.ב) כן בחבט עבודתו של שם הפורים

1 דלפניו בסדר יומא (דף לז). שהוא עמוס מבגדי
2 זהב לבגדי לבן ומבגדי לבן לבגדי זהב ועריך
3 לכל חילוף במיתה ושני קידושין מן המקרא אם
4 לא טבל אלו קידש עבודתו כשרה: שחריה. בין
5 ביזם ובפורים בין בכל השנה בעבודתו ומגדלו
6 כדילפינן זוקה חוקה ממוסר בגדים: דאורייתא.
7 דכתיב ורדף את שומר בנימי ולבשם ותם וליף
8 לבלעל מילתא: זוקה כתיב בהו. לאורי שומר
9 כל הפרשה כתיב ותתם כהו. לאורי שומר
10 בחדש השביעי בעשור ותי: אמר קרא ולבשם.
11 שניה הכתוב בלבישה לעבב דלכתיב ילכש
12 ולבשם ולחכי כתיב ותיב עכבא ולבשם עכבא
13 הדוקה דלא קיימא אחאי קרא דאידי' ברחיצה
14 ולבשה אלא אשאר (שני) דברים האמורים
15 בפרשה: ו'אין דבר אחו. בפסוק זה מעבב: צהבו
16 פניו. של ר' אסי מפני שמוח סבכור טעם הגון
17 שנשע ו'אי' אופתא כתיב לך. כתבת לך דיו
18 על הקבעת את און ניצרת בה מפני שזרות
19 הקבעת שמנסיקת בה הפסוקה דלכ לשון
20 אתר השורות עצמו קרי ליה ו'ויין שדומין לה
21 כלומר אין זה טעם דאיבא קאשויי א"כ אפילו
22 קדש על שחריה ושל יתור' גמי לא לעבב בה
23 דהא אימעט ביזם ובפורים מולבשם: ותיה
24 להם לחק עולם. בקידוש כתיב בוריע. בכתים
25 הדרוסיים היציעו קידוש שבשעת ניבטא שנתו
26 בכל הדברים מעבב בארון ביזם הפורים
27 דהא זוקה כתיב: לזרות הוא דכתיב. אודרה
28 לתנה זוקה זו לרעה אחריו ולא להקטא
29 אחא: שם בו. שאין מחוק מים כשיעור ארבע
30 קידוש: משת אחריו. תרין גבתי תרין משת
31 כהן היה בשבעת ימי המילואים ואע"ג דלא
32 כהן הבה אחר מידו קרא לחכי מידו: שיב
33 דיו בו' דבענין דיו ורגליו מחת ירעד
34 דכתיבא קרא: תפילתה. דברים במאה כל אדם
35 דאי אפשר לו שלא יפול אמר רב יוסף. הא
36 דאי יסיד רבי יהודה כשחבירו מטייע מחוק
37 בו שלא יפול: מאי ביניהו. במאי פליגי עמידה
38 מן הצד. כגון זו שאינו בלא סיוע לרבנן כל הוא
39 עמידה ואנן עמידה בעינן בדמורשא לקמן: אמר
40 קרא לשרת. או גשנתא אל המנבח לשרת
41 איתקש קידוש לשרת: ואינו צריך לקדש בלילה.
42 אם לא יצא ולא הסיד דעתה צריך לקדש ביזם.
43 כדמיסינן מילתיה שהלצה פוסלת בקידוש
44 ועמד השרד וזא הענישה לינה לקמן בפרק
45 המנבח מקדש (דף פז). מתחילת עבודה.
46 שבהתחיל לעבוד עבודתו הללו ולא הסיד שוב
47 דעתו ועד עשרה ימים ולבכד שהיא עמד
48 ועובדה: ו'פסק ליה מן הענישה: אלא שלא הסיד
49 דעתו דלא תני בה היה עומד ומקריב בו הבא
50 דכתיב בגשמים: וגישה שחריית גישה אחרית
51 היא שרית ש כאן מערכה חדשה: דכתיב
52 בבואם. ודדי וזחל לא יצא: אבל גישה וגישה.
53 ואפי' שתתן בו ביזם: אביאה ריקנית. נכנס שלא לעבודה: רב אחא בר יעקב. בסדר יומא: הכל מודים. ר"מ ורבנן דפלגי בקידוש שלפני כל טבילה של מקדש (כ"ג רבנן אמרו) קדש
54 דיו ורגליו ופשי רבי מאיר אומר קידוש ידיו ורגליו מודים הם בקידוש של אחר טבילה שלובש הבגדים שהוא מחליף ואחר כך מקדש ואינו מקדש כשהוא ערום דכתיב בגשמים
55 ריחתי מי שאינו מחוסר אחר קידוש אלא גישה להקטיר אשה. דכתיב גבי קידוש למה לו פשטא דבעיא קידוש דלא גישת מוחא: אב

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39

רמב" זבחים. פרק שני – כל הזבחים שקבלו דמן דף כ עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שינויו/לץ)"

בשלא לאבי דמוקן ליה. להא דר' יוחנן ומהדה רבי דמקרות הגבר ועוד שלא לא
 פסלה ליה בקדוש הא מני נמי דקתני דקדושה וזו לא יפסל בעבור השחר אבל קדוש
 הליהא יפסל רבי היא: אלא לא לר'א כ"ו אמר. שנתערבין קדוש על קדוש ומתיר קדוש
 השני בקרות הגבר: אי רבי הא אמר פסלה להב: אמר ר' יואל. ליקרן.
פסלה להב: לא יפסל ושני או הגבר: אמר ר' יוחנן.
 שלא שימשו בליהא וזו חרוגי דים ורגלים:
 חץ לעורה מהו שתועיל בדרך שפסול
 בכל הקדשים שקדשו בכלי שרת שאם יצאו
 נספלו בזבא: וילא מריש. לא נבלד מצבורה
 נזמפאו. הדיים דבבר שאין שומטנא מן התורה
 שיטמא ונופ אלא בפיוט לא בנותר. ששנינו
 בפסחי (דף קב) שמתמטאים את הדיים: משפילין.
 את הדיים לבדן: יצאו ידיו. שריזו. שתועיל לחוץ:
 מקדש בכלי שרת. אי כיוז או כלי שרת אחד
 דמרבין לקמן בשמעתין כל כלי שרת לקדשו:
 בפנים. שריזו והקבילו על מוקם העושה: דמתב
 ונתת את הכיור וגי והתם כתיב ורחצו ממנה
 בכלי חול פסול. דרחצו ממנה כתיב וכי איתרבו
 בשל כלי לקמן דומא דדייה איתרבו: אי
 נשביל נפי מעירה. שתן שריזו לעבילא וזוה
 למים חיים אלא שרוב שבלולת בפנים מוכנסין:
 עבודתו פסולה. ולא אמריז טעלה דבר חשוב
 דוא מותנין ליה במקום קדושו: אי קריש בפנים
 ויצא כשרין. דאי סיד פסולה השתא קידש
 בפנים ויצא פסולה קדוש בחוץ מביעאי וכי זש
 בצינא גדולה מהו. משעני דלימא קידש בחוץ.
 דאיצטרך ליה לטנא למענה פסולה: כנון
 דאפיק ידיו לבר. ונשפה בפנים וקדוש דאלול
 קדש בפנים והוציא ידו תניא לעל דרן חן
 בקדושתו: כנון ולא נופו אל חזקן מנה: אמ
 לחשותו בעון פסולה. סידר משום היסת הדרת:
 הבא נבא עסקין: קתני אמ לשדות טען
 טעלה: שיצא לתוך רגילו. לגדולים הכותהת
 ספסא דקתני אמ שפח טען קדוש שיצא
 להטיל מים דארמנין בסדר יומא נתי (לף) מצוה
 לשפסח בידו בריצות שנגבי רגליו שלא
 דיאבר כבודת שפכה לסיכך צריך לקדש ידיו
 ורגליו: בהדיא קתני לה. כיספא דקתני: פרת.
 בעבודת פרה דאומה שהיה חוץ לירושלים בדר
 המשחה: ויצא. אלמא לא פסל יציאה בקדוש
 דים ורגלים: בעין עבודה. שטינו הוא: שומטא.
 קסיד נטמאו ידיו ולא גופו קמוביעאי ליה: איתל
 יציאה לא פסלה. התם הוא גמברא חזי
 לחזור ולכנס לא מסח דעתיה ולא מפסלה
 קדוש בחיטת הדיעה: אי לילא כיון הדיור חזי.
 על ידי התבטלה: דק ליה מרוקן בקדושתו ונודד
 מליגע ידיו בדבר שיתוף ולא מסח דעתיה:
 והא

יציאה מהו שתועיל בקדושה דים ורגלים. פירש בקונטרס בדרך שפוסלת בכל הקדשים
 שקדשו בכלי שאם יצאו נספלו ביצא ואי אפשר למזך כן אלא בדומפוש טעמא
 משום דכיון דפריש אסחוד מסח רדתה מינה דמשום קידוש כלי לא מופסל ביצא מבידו
 שלא נעשה בו בוחרה עיריין מדימהו בפ"ק דמנחות (דף ט) ובפ' תרומה (שם דף ט) דאמר
 בבלי חץ לחומת תורה רבי יוחנן פסלה
 ורש לקיש אמר תורה אלמא לרבי יוחנן לא
 פסיל אלא משום (סידר דמאן ולא פסיל בלינה
 לא פסיל בה סח הדעת ועוד דפסיל בשאי
 ותי בתני והו ליה חותם הדיעה ששניו שבית
 דמוקד. דגיה' עבודה בחוץ אבל משום יציאה לא
 [וכן משמע] הדיעה התכלת (שם מז) גבי שתי
 היתם לא קדוש שריזו ביצא אל שבחית
 הובח איצין דבבר נוקדש בכלי דרבי סבידא ליה
 דנודד מקדש פפרך רבי שישמאלא (שם טע) ומיך
 של דלותו הובח עם הובח שאני הוא נסכים
 הבאין עם הובח לא מופסל בלינה כי אם
 בשודתו הובח כדאמר געירי פפרך התורה (שם
 טע) ואילו בכלי פניני עצמון נתן קדושו בכלי פסולין
 בלינה ויש עור רחא מהא הנתן מבעולת פרק פ'
 (דף ט) גבי מנחות ושתי הלחם קיומא בתור
 הוכשרו לפסל במחוטר כיפורים וכליהא אבל
 יצא לא קתני ואע"ג דרבי עופות הובחם וזה מצי
 במזמרי (שם ח) אלא איתרבו לא תני אלא היתם הלחם
 ולחם הפנים מנחות הוא דאמר פפרך כל שעה
 (פסחה לו) גבי לישה דמנחות נודד ויחיוזין ליתא
 במקום וריזין איתא אורחא דמילתא נקט שדבך
 לעשותם במקום קדוש: ר'א דאמר פרק הדרוב
 מקדש (לקמן פה) כלי שרת אין מקדישין לקרב
 אבל מקדישין לפסול הדינו טעבול מים והבחוטר
 כיפורים ויבשה ויליב אל ביצא איצין מה שפירש
 בקונטרס פ' שתי מדות (מנחות פ) גבי שלחן אבל
 מקדישין לתפס (פה) פירש בקונט' אבל מקדישין לוסל
 ביצא אמר רחא אמר ר'א ר'א ר'א ובעו בו טעבול מים
 והלחם או ד' יבש הלחם הפנים ויריבתו בחוץ
 אלמא מת' יבש לא תקדושה וכן סופך לך
 דמנחות באתא מצה (שם סב) דרש רש תור
 תנור שתי פעמים שהתא אפיתן בתור ושודא
 הקדשן בתור ופרך והתני רש אומר לעולם היו
 רגלי לומר שתי הלחם ולחם הפנים כשרות עבודה
 וכשרות בבית פאני לאו משום דאי תקדשה וזה
 פסולה ביצא אלא משום דבבר מנוכר לחוציא
 לחוץ לארז תקדושה ואם נתמנו חוץ
 דבקדושתו כלי לא מופסלה ביצא מנחה כותים
 הבחיני כינ' לדתי דבר קמיצה איתמי מופסל'
 ביצא ושמא באותן מועיל קדוש כלי ומתאי
 טעמא ויתן פ"י הקטני: ודבא: קידש שש
 שרת בחוץ כו. תימה דמשמע הא הבנים בכלי
 שרת בפנים וקדוש ועבודתו שריזו אלמא לא
 מופסלה ביציאת הפנים וזו לאו שתי הסח הדעת
 בפנים מן בדיים ועוד אלא כלי מקדש ליסל'
 ביצא אלא בפנים כדמשמע בהדיא דסוכה (דף
 ט) דפרך געירי מביעאי ועוד כדפירשנא דאין
 כלי מקדש פילעטא בעין עשישת מעטונו

הדינו הקדוש כצו מנחה עד שעת קמיצה ולכן מביעאי ליה בקדוש דים ורגלים שם מביעים: כל המטיל מים בעין קדוש דים ורגלים: תימה דתפישוט מדבא אמר יציאה מהעל דמשמע

הא בתום אל פסלה יציאה וזו דודאי אי נופק בשעת עבודה לא מופסל בכיו כיון דאין שודא אלא משום:

בשלא לאבי דמוקן ליה ומודו רבי דמקרות
הגבר עד יציאה לא פסלה ליה הא מני רבי היא.
אלא לר'א, דמוקים לה פריבי אלקודו פריבי שמעון,
אבל לרבי, מקרות הגבר עד יציאה פסלה ליה,
הא מני אי רבי פסלה ליה. אי רבי אלקודו פריבי
שמעון, הא אמר, אפילו מוכן ועד עשרה ימים אינו
צריך לקדש, לעולם פריבי אלקודו פריבי שמעון, והכא
במאי עסקינו, פכהני יציאה אלה, יציאה מהו
שמותעיל בקדושה דים ורגלים. אם תמיצי לומר, ליה
לא פסלה דלא פריש, אבל יציאה דפריש, אסוחי מסח
דעתיה. או דלקמא, פיון דבדוד לחזור, לא מסח. תא
שמע, קידש דיו ורגליו ונמאוא, מטבילין ואין צריך
לקדש יצאו חיו בקדושתן. יצאו דיו, לא מופיעאי
לי. כי קמויעאי לו, יצא כל גופו, מאי תא שמע, שלא
רחוץ דים ורגלים, מקדש בכלי שרת בפנים. קידש
בכלי שרת בחוץ, או בכלי חול בפנים, או שטבל כמי
מקרה, ועבר, עבודתו פסולה. טעמא דקידש בכלי
שרת בחוץ, הא קידש בפנים יצא, עבודתו פשוטה.
ולמא קידש בכלי שרת בחוץ חיבי דמ, כנון דאפיק ידיו
דיו לבר, וקדש. תא קידש בפנים יצא, דאפיק ידיו
לבר, שריזתו אבל יצא כל גופו, תיביען קדו. אמר ליה
רב ובד לר'א פפא, תא שמע, יצא חוץ למחיצת חומת
העיר, אם לשהות, מעון מביילה. אם לפי שעה, מעון
קידוש דים ורגלים. אמר ליה, תא שמע, מעון כנון
שיצא להסד רגליו והטביל מים. תא, בהדיא קתני ליה,
כל המפיס רגליו מעון מביילה, וכל המטיל מים מעון
קידוש דים ורגלים. תני, ותדר פפרש. תא שמע, פרה,
רבי היא בר יוסף אמר, מקדש בכלי שרת בפנים
ויוצא. ורבי יוחנן אמר, אפילו בחוץ, ואפילו בכלי חול,
ואפילו במקדשה של חרם. אמר רב פפא, שאני פרה
הואיל וכל מעשה בחוץ, לא פסלה פה יציאה. אי
חיבי, למה לן. דמקדש מעון עבודה פנים. איביעאי ליה,
מהו שותועיל לקדושה דים ורגלים. אם תמיצי
לומר, יציאה לא פסלה דגברא חזי, אבל תא דגברא
לא חזי, אסוחי מסח דעתיה. או דלקמא, פיון דהדר חזי, דקח ליה ולא מסח דעתיה. תא שמע,
קידש דיו ורגליו ונמאוא, מטבילין ואין צריך לקדש. נמאוא דיו, לא מופיעאי לו. כי מופיעאי לו
לן נמאוא כל גופו. כל גופו, חיפוק לי פיון דבעי למעמד הערב שמש, אסוחי מסח דעתיה.
כנון דאיטמימו מקדוש לשקיעת החמה. תא שמע, פרה, רבי חיזיא פריבי יוסף אמר, מקדש בכלי
שרת בפנים ויוצא. ורבי יוחנן אמר, אפילו בחוץ, ואפילו בכלי חול, ואפילו במקדשה של חרם.
והא

רמ"ו זבחים. פרק שני - כל הזבחים שקבלו דמן דף כא עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"

תוספת

1 כל הילכה רק בשקיעת החמה ובמזרח השחר היינו גזירת שיקוע קאמרו בסמוך הורגין
2 שיחא משוקע כל הילכה עד תרומת הדין כדי שיערו העולם שלא שקיעוהו מבעוד יום כי
3 אם ליהוה זכרון של ידי כך שיקוע דסוף כל הילכה שבשמיאנאוהו משוקע בשעת תרומת
4 הדין וחוורו וישקיעו קודם היום כי אם בעלוח לארר שקיעת התמה יש לגורר שמא

5 יאמרו שזהבשירי לעבודת מתידין למחר
6 שיקיעוהו בשקיעת החמה וכשר למתידין אף על פי
7 שיעלמה לארר שקיעת התמה ופרך אי הכי היינו
8 דרבי חיוב ברבי יוסף שפסול למתידין בשקיעת
9 התמה כי לרב חסדא אינו פסול למתידין אלא
10 בעבוד השחר לא איכפת לן במה שיבשרום
11 למחר למתידין כי בשקיעת עמוד השחר מתכשר
12 אפי' למתידין ומשני אבאי בנימינא גזירת שיקוע
13 דרבי יוחנן גזר להשתחוה בשקיעת שמשו שיקוע
14 השקיעת התמה שמונה עיריבין לא שקיעת כדי
15 להוכיח שיקוע הסוף הילכה שלא יאמרו שאינו
16 להוכיח כי להבשיר מתידין ולכן צריך
17 להשתחוה עד תרומת הדין כדפרשיהו רבי חייא
18 כל יוסף לא רבי הוא אי' יוחנן קודש ידיו לתרומת
19 כר בשלמא לרבא דמוקי ליה להדארי כרבי אלעזר
20 בר' שמעון האי כרבי איבא למיטר דסבירא ליה
21 לרבא דלרבי אלעזר כרבי שמעון לא פסלה לניה
22 במי כיוור במאן דאמר לעיל במחלוקת בוו כך
23 מחלוקת בוו בדי חייא דלא פשטי ליה לעיל
24 ולמחר אינו מקדש בדמילתיהו אילפא אינו עריך
25 לקדש קאמרו כרבי אלעזר ברבי שמעון ולא קאי
26 אמר כיוור לפסולת למחר כי בשרים הם ערבי
27 אלעזר ברבי יוסף לא דמוקי לה כרבי שאני
28 דרבי ארדיי דמני שני בנא דבין דשקעו שוב
29 אינו מעלה דמערך ולשקע כדי להוכיח
30 שיקיעוהו בסוף הילכה ומאי שנא ביה דקאמרו
31 דכר קדש מתחילת עבודה דמשמע תרומת
32 הדין תחלה עבודת היום משמש ואילך נוסקים
33 בעבודת היום כל הפסול וכל שעה מקדש ועובר
34 כל הבא בעבוד מיד ואילך משמע לא שקיעת
35 ליה ארר שהעלמה לתרומת הדין שאם כן יש
36 הפסל כרבי ומשני האי קרי ליה תחילת עבודה לא משום דלא משקע ליה ודאי משלך
37 ליה דרבי משקע ליה וקצת יש תימה בין לפי' הו' בין לפירוש ארר לישנא דמשקע ליה דהא
38 גמי היה יודע דמשלך ליה ואין קשה לו אלא משקיעו (דבתרא) מאי שנא הבא דמשקע ליה
39 ומאי שנא הבא דלא משקע ליה? משקע ליה. שהיה למעלה וכר חסדא ומתורידן לבור
40 הלא אין קולו נשמע ואי' לישני דנשמע קולו דקתינו היינו בהעלותו ויל' היינו דקאמר
41 דמשקע ליה בגלגלא (בנון) לבור הכולק שנשמע היינו בחוציאנו מן הבור ומעלתו ואי בעית
42 אינא דמשקע מתחמתיה דהיה בגלגלא אהי שקיעו כדי להשמיע קול הרבה כהורידו
43 והבעלתו ו"הגמ"ה איבא בנייהו גזירת פירוש שרשי משקע בערב שלא ישבח
44 לשקע בעבוד השחר אבל לילה אינו פסול כלל לעבודת דם למחר אם משקע בעמוד
45 השחר ולרבי יוחנן לילה פסולה וקשה אם כן איבא בנייהו טובא דלרבי יוחנן לילה אינה
46 פסולה ולרבי חייא פסולה ועוד וליפרך מדי היינו דרב חסדא ועוד דבסמוך פרך מבוא למחר
47 אינו עריך לקדש אלמא למתידין חזי היינו דרב חסדא שמשמע דבלאו היא דלמחר וכי לא
48 היה מצי שקיעה מיד לכך רגא' ליה גזירת שיקוע ואם לא שקיעה היא פסול מדרבא לעבודת
49 דם משום לילה אפילו שקעו בעמוד השחר ולר' חייא יזא פסול מן התורה ולכן פרך למחר
50 אינו עריך לקדש אלמא אפילו מדרבנן שריה לעבודת דם ואין לילה פסולה אם כן היינו דרב
51 חסדא וקאמרו איבא בנייהו מנחת שיקוע ברה"י.

1 איבא בנייהו גזירת שיקוע. כלומר לא דאוקים אין מעלה דרבי יוחנן משום פסול עבודת
2 יום לא בקרסד' שיחא הילכה פסולה לעבודת יומה כרבי חייא אלא שמו' לא יחזור
3 וישקיעו ותמצא עמוד השחר פסולה לעבודת מחר ולעולם (אם שקיעו קודם עמוד השחר
4 כשר) היינו דלא נקטי רבי יוחנן לישנא דפסולה אלא לשון איסור הבעלה שלא יצטוו
5 לתל' לפסול דבין דבין שקיעת לזו בעלי' לילה גזירה
6 לשמורן כשאר קדשים ומיהו בהעלמה לא
7 ממיסיל ולקמן פרך היינו דרב חסדא דאמר
8 לילה לא פסול אלא עמוד השחר פסול ורבי
9 חייא לא אסר ליה להעלות משום גזירת שיקוע
10 אלא דבהעלותו נפסול מדי לעבודת מתידין הלכך
11 נקט לשון נפסול' האמר רבי יוחנן. הו' חזן. אלמא
12 אמר בשלמא לקדש תרומתו וזאת ולא
13 העריך לחזור ולשקעו ובשלמא העלאתו לא
14 שקי' לן דלא סגי בלאו קודשה וזו שוכח לפיכך
15 של תרומת הדין ולגזירת שיקוע לכאב למינש
16 דבין שמונא משוקע והעלמה וכשביח הגיע
17 הזמן הסמוך לפסולו לא פשע ביה ודרר משקע
18 ליה ולא דמי למעלה בלילה שפניו לקדש בו
19 בדבנא בבאמא תמיד להקניט יוחנן ואיני למיפשי' ביה
20 אלא הא שקי' לך דלא איירי בה רבי יוחנן
21 במנחת שיקוע ונימא דנישקיעה: שבפסול ליבא
22 דמוקי. לעיל לא מילתא דר' יוחנן אליבא דרבי
23 אלעזר דאמר אין לניה מועלת בקידוש איבא
24 למימר דמשום הכי לא חש לשקיעו דקסבר רבי
25 אלעזר דבמי כיוור שפניו ימי לא מעלה ליה
26 הא. דאמר ר' יוחנן לעיל אין פסולה כרבי.
27 אמרר דאמר לניה מועלת בקידוש וכל שכן במי
28 כיוור אי' לאבי. דאוקים לעיל כרבי קשא
29 דרבי ארדיי לעיל אי' יוחנן אליבא דרבי
30 לגזירת שיקוע חייש והבא נמי נשקיעה והבא
31 ליבא למיתלי' טעמא במודה רבי דמקדוה הגבר
32 עד צפרא לא פסלה דרשבלמו בני קודש
33 דפסול לניה דידיה דרבנן שהדין אין תמיס
34 בעולם הוא דאיבא למימר הכי אבל מי כיוור
35 דהוו קמן וקדושת כלי' עלידם ולניה ידוהו
36 דאורייתא עמוד השחר הוא דריים ליה מאי שנא תהם דמשקע ליה. כלומר מאי שנא
37 גבי אין מעלה דחש לגזירת שיקוע ומי' בו: דבפסול ליה והררי משקע ליה. לארר קודש
38 תרומת הדין ורבי יוחנן הוא דלא איירי בתקנת מי כיוור אלא בהלכות קידוש לאשמועינן
39 דמדי רבי מקדוה הגבר עד צפרא לא פסלה לניה: וכו' גרסי' אי' הכי' למחר אינו מקדש
40 אין עריך לקדש היינו דרב חסדא בו'. אי' הכי' דלר' יוחנן אוקאמו דלילה לא פסול ולמחר
41 אינו מקדש במתיהו אבאי. אי' רבי יוחנן משמיהו אילפא מקדש ממנו לעבודת לילה ולמחר
42 אינו מקדש דשמעני מניה דמשום דלא שקיעו בערב קא פסל לזו קודש מחר: ומשני אין
43 עריך לקדש. קאמרו דבין שקדש לעבודת דם אין עריך למחר ואשמעינן דאין לניה
44 מועלת בקידוש וכרבי אלעזר. היינו דרב חסדא. אהתא אדקאמנא אין מעלה דר' יוחנן
45 משום פסול עמוד השחר אבל לילה לא פסול היינו דרב חסדא: איבא בנייהו מצות
46 שיקוע. ל' יוחנן מנחת שיקוע מבערב כדי שישאנא משוקע בקידוש תרומת הדין ויזא
47 נוכר לחזור ולשקעו היינו דקאמרו כיוון שקיעה אלמא מבערב יזא משקע ליה ולרב
48 חסדא לא מהדרו בו כל כך ואין מנחת שיקועו אלא סמוך לזמן פסולו קודם עמוד השחר:
49 לא חזי רואין אותו בו'. ובמי' שזכה בתרומת הדין קמיירי' במסכת תמיד כשהיה נכנס
50 לעוהה לקדש ידיו ורגליו לא היו מוכנסים בידו לא ר' ולא אבוקה אלא מחלק לארר
51 הגמיעה וקדש ליה ואי' אותו אחו' וזבוחים שחזו בבית מוקד עד ששומעין בו וזן
52 אבויים הגיע. לכיוור מרוזין אין עצמן לדחות ובנונים להעלות אפר לתפוח לארר שריה ו'
53 מן זמנא כדתן לעיל ברי' ראבו אחו' זבוחים שריה: מאי שנא. האי' שמיעת קול העין דקתינו דספקי ליה לכיוור מן הבור אלמא משוקע הוא וקשיא ליה ר' רב חסדא דאמר לא משקע
54 ליה עד צפרא: לא וישקיעו. השתא: מי' שמשמע קלית' הלא אין מוכני' אין לשוקע אלא להעלותו אבל שיקועו משלשלו לבור הוא נופל מאליו: ומשני דמשקע ליה בגלגלא. כי היכי
55 דלישמע ליה ולמשקע הזבחים בעיני ונחתי לפיכך דתן במסכת תמיד (פרק ג' מ"ח) מיריחו וזן שומעין את קול העין ששעה בו'. בתומית'ה. נגלגלא וזא בני' בו'. וזהו
56 מביי' עמוד הזבחים לעבודתם וליום לדונבנם וישראל' למעמדם: בניני'. שם האשי: מי' תרי' וכו' עברי'. שתי הכרות עשין דלרבי. כל הכלים מקדשים. מים שנתקדשו בן
57 לקדש את הדיים ורגלים:

1 מן זמנא כדתן לעיל ברי' ראבו אחו' זבוחים שריה: מאי שנא. האי' שמיעת קול העין דקתינו דספקי ליה לכיוור מן הבור אלמא משוקע הוא וקשיא ליה ר' רב חסדא דאמר לא משקע
2 ליה עד צפרא: לא וישקיעו. השתא: מי' שמשמע קלית' הלא אין מוכני' אין לשוקע אלא להעלותו אבל שיקועו משלשלו לבור הוא נופל מאליו: ומשני דמשקע ליה בגלגלא. כי היכי
3 דלישמע ליה ולמשקע הזבחים בעיני ונחתי לפיכך דתן במסכת תמיד (פרק ג' מ"ח) מיריחו וזן שומעין את קול העין ששעה בו'. בתומית'ה. נגלגלא וזא בני' בו'. וזהו
4 מביי' עמוד הזבחים לעבודתם וליום לדונבנם וישראל' למעמדם: בניני'. שם האשי: מי' תרי' וכו' עברי'. שתי הכרות עשין דלרבי. כל הכלים מקדשים. מים שנתקדשו בן
5 לקדש את הדיים ורגלים:

1 מן זמנא כדתן לעיל ברי' ראבו אחו' זבוחים שריה: מאי שנא. האי' שמיעת קול העין דקתינו דספקי ליה לכיוור מן הבור אלמא משוקע הוא וקשיא ליה ר' רב חסדא דאמר לא משקע
2 ליה עד צפרא: לא וישקיעו. השתא: מי' שמשמע קלית' הלא אין מוכני' אין לשוקע אלא להעלותו אבל שיקועו משלשלו לבור הוא נופל מאליו: ומשני דמשקע ליה בגלגלא. כי היכי
3 דלישמע ליה ולמשקע הזבחים בעיני ונחתי לפיכך דתן במסכת תמיד (פרק ג' מ"ח) מיריחו וזן שומעין את קול העין ששעה בו'. בתומית'ה. נגלגלא וזא בני' בו'. וזהו
4 מביי' עמוד הזבחים לעבודתם וליום לדונבנם וישראל' למעמדם: בניני'. שם האשי: מי' תרי' וכו' עברי'. שתי הכרות עשין דלרבי. כל הכלים מקדשים. מים שנתקדשו בן
5 לקדש את הדיים ורגלים:

1 מן זמנא כדתן לעיל ברי' ראבו אחו' זבוחים שריה: מאי שנא. האי' שמיעת קול העין דקתינו דספקי ליה לכיוור מן הבור אלמא משוקע הוא וקשיא ליה ר' רב חסדא דאמר לא משקע
2 ליה עד צפרא: לא וישקיעו. השתא: מי' שמשמע קלית' הלא אין מוכני' אין לשוקע אלא להעלותו אבל שיקועו משלשלו לבור הוא נופל מאליו: ומשני דמשקע ליה בגלגלא. כי היכי
3 דלישמע ליה ולמשקע הזבחים בעיני ונחתי לפיכך דתן במסכת תמיד (פרק ג' מ"ח) מיריחו וזן שומעין את קול העין ששעה בו'. בתומית'ה. נגלגלא וזא בני' בו'. וזהו
4 מביי' עמוד הזבחים לעבודתם וליום לדונבנם וישראל' למעמדם: בניני'. שם האשי: מי' תרי' וכו' עברי'. שתי הכרות עשין דלרבי. כל הכלים מקדשים. מים שנתקדשו בן
5 לקדש את הדיים ורגלים:

1 מן זמנא כדתן לעיל ברי' ראבו אחו' זבוחים שריה: מאי שנא. האי' שמיעת קול העין דקתינו דספקי ליה לכיוור מן הבור אלמא משוקע הוא וקשיא ליה ר' רב חסדא דאמר לא משקע
2 ליה עד צפרא: לא וישקיעו. השתא: מי' שמשמע קלית' הלא אין מוכני' אין לשוקע אלא להעלותו אבל שיקועו משלשלו לבור הוא נופל מאליו: ומשני דמשקע ליה בגלגלא. כי היכי
3 דלישמע ליה ולמשקע הזבחים בעיני ונחתי לפיכך דתן במסכת תמיד (פרק ג' מ"ח) מיריחו וזן שומעין את קול העין ששעה בו'. בתומית'ה. נגלגלא וזא בני' בו'. וזהו
4 מביי' עמוד הזבחים לעבודתם וליום לדונבנם וישראל' למעמדם: בניני'. שם האשי: מי' תרי' וכו' עברי'. שתי הכרות עשין דלרבי. כל הכלים מקדשים. מים שנתקדשו בן
5 לקדש את הדיים ורגלים:

1 מן זמנא כדתן לעיל ברי' ראבו אחו' זבוחים שריה: מאי שנא. האי' שמיעת קול העין דקתינו דספקי ליה לכיוור מן הבור אלמא משוקע הוא וקשיא ליה ר' רב חסדא דאמר לא משקע
2 ליה עד צפרא: לא וישקיעו. השתא: מי' שמשמע קלית' הלא אין מוכני' אין לשוקע אלא להעלותו אבל שיקועו משלשלו לבור הוא נופל מאליו: ומשני דמשקע ליה בגלגלא. כי היכי
3 דלישמע ליה ולמשקע הזבחים בעיני ונחתי לפיכך דתן במסכת תמיד (פרק ג' מ"ח) מיריחו וזן שומעין את קול העין ששעה בו'. בתומית'ה. נגלגלא וזא בני' בו'. וזהו
4 מביי' עמוד הזבחים לעבודתם וליום לדונבנם וישראל' למעמדם: בניני'. שם האשי: מי' תרי' וכו' עברי'. שתי הכרות עשין דלרבי. כל הכלים מקדשים. מים שנתקדשו בן
5 לקדש את הדיים ורגלים:

1 מן זמנא כדתן לעיל ברי' ראבו אחו' זבוחים שריה: מאי שנא. האי' שמיעת קול העין דקתינו דספקי ליה לכיוור מן הבור אלמא משוקע הוא וקשיא ליה ר' רב חסדא דאמר לא משקע
2 ליה עד צפרא: לא וישקיעו. השתא: מי' שמשמע קלית' הלא אין מוכני' אין לשוקע אלא להעלותו אבל שיקועו משלשלו לבור הוא נופל מאליו: ומשני דמשקע ליה בגלגלא. כי היכי
3 דלישמע ליה ולמשקע הזבחים בעיני ונחתי לפיכך דתן במסכת תמיד (פרק ג' מ"ח) מיריחו וזן שומעין את קול העין ששעה בו'. בתומית'ה. נגלגלא וזא בני' בו'. וזהו
4 מביי' עמוד הזבחים לעבודתם וליום לדונבנם וישראל' למעמדם: בניני'. שם האשי: מי' תרי' וכו' עברי'. שתי הכרות עשין דלרבי. כל הכלים מקדשים. מים שנתקדשו בן
5 לקדש את הדיים ורגלים:

1 מן זמנא כדתן לעיל ברי' ראבו אחו' זבוחים שריה: מאי שנא. האי' שמיעת קול העין דקתינו דספקי ליה לכיוור מן הבור אלמא משוקע הוא וקשיא ליה ר' רב חסדא דאמר לא משקע
2 ליה עד צפרא: לא וישקיעו. השתא: מי' שמשמע קלית' הלא אין מוכני' אין לשוקע אלא להעלותו אבל שיקועו משלשלו לבור הוא נופל מאליו: ומשני דמשקע ליה בגלגלא. כי היכי
3 דלישמע ליה ולמשקע הזבחים בעיני ונחתי לפיכך דתן במסכת תמיד (פרק ג' מ"ח) מיריחו וזן שומעין את קול העין ששעה בו'. בתומית'ה. נגלגלא וזא בני' בו'. וזהו
4 מביי' עמוד הזבחים לעבודתם וליום לדונבנם וישראל' למעמדם: בניני'. שם האשי: מי' תרי' וכו' עברי'. שתי הכרות עשין דלרבי. כל הכלים מקדשים. מים שנתקדשו בן
5 לקדש את הדיים ורגלים:

זבחים. פרק שני – כל הזבחים שקבלו דמן דף כב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – שטיינזולץ" רמ"ט

התוספות

1 **בין** שאן בתן רביעית. למאי דקדיש בלא קודש יש תימה דנרע מנטילת ידים ויש
 2 לומר דנטילת ידים נמי כשיש בו רביעית מטעמי אפילו לשנים תבא כדדוח ביה
 3 רביעית מעיקרא: **והא** ממנו אמר רדמנא. פי' בקונטרס דאמתנין (פרקי) דאמר כל
 4 כלי שרת ראויין לקדש פרך וקשה תיגה ליה מתנין (ירושא) וירושא (דף גמ) דקתי רבון
 5 דהוה מביא ביקותן על זה ודבר לקדש אלא
 6 דשני בקודש מתוכו (ופריך) והא ממנו אמר
 7 רדמנא דאין לקדש אפי' קודח אלא אם כן ידא
 8 כבודה שיהא בו כשיעור: **קורח** מתוכו. פי' כן
 9 שנשלט ממנו בכלי קטן וכשרה לקדש כיון
 10 דבאין מבלי גדול ודכז' לקמן אם קודו בו
 11 רביעית מטבילין בו מחטים ונצירות
 12 ומכשירות מוקדו אתו בקונטרס לא פירש
 13 כן: **ק"ו** מננו. משמע שיש לו תוך ועשו מין
 14 תיבה פרצתה למעלה היביר וישב עליו ורבי'
 15 פי' כעין יורה כפייה על פיה נפתחו שלשה:
 16 **לרביבית** אתו משלים. פי' איתו בלתי
 17 לרביעית לנטילת ידים וקצת תימה היה נראה
 18 לפרש לרביעית היינו לנטביל מחטין ונצירות
 19 דבהכי מיירי סוף שמשנתא ומדור נראה כפירוש
 20 הקוננו דבמי ר"ל כבר טול רביעית מוקד
 21 דכומכ בניור בפרק שלשה מינים (דף ק"ג):
 22 **למעוטי** טיט הנדוק. פי' דאיתו משלים לא
 23 מוקד אין מטבילין בו כעצמו בפרק קמא
 24 דסוכה (דף ט"ט) גבי אויר מצטרף ואין שנים
 25 תחתיו ופרך מי איבא מדי אדאזו לא חזי
 26 ומצטרף וקאמר טיט הנדוק יזכיר אלא כמו
 27 שפירש שם בקונטרס דאנ"י: דמשלים כולגן
 28 משכבת מקואות פ"ז אלו מעלין ולא פוסלין בו
 29 השלש הברות וטיט הנדוק מכל מקום אם ששה
 30 מקדש של טיט נדוק לא עלתה לו בטבילה
 31 דלפירושו אין זה יזכיר וטיט הנדוק בשעה
 32 שהוא משלים חזי לטבילה אלא דמי (לאירין)
 33 דאין שנים תחתיו פי' בשעה שהוא משלים
 34 לפיכך נראה ודטיט הנדוק נמי אפי' בשעה
 35 שמצטרף אין מטבילין בו ודכי תגן במסכת
 36 מקואות פ"ב (מ"ז) מקדש שיש בו מ' סאה טיט
 37 רבי אליעזר אומר מטבילין במים ואין מטבילין
 38 בטיט רבי יהושע אומר מטבילין במים איבא טיט
 39 אמרו בטיט שהמים צפין על גבי וזהו הדין
 40 מצד אחד מודה רבי יהושע שמטבילין במים
 41 ואין מטבילין בטיט באוהו טיט אמרו בטיט
 42 שהקנה יורד מאילו בתוכו דרבי רבי מאיר רבי
 43 יהודה אומר מקום שאין קנה המדה עומד עמו
 44 אליעזר וכן דילאי) אמר מקום שהמשקבא
 45 יורדת רבי אליעזר אומר היורד מפי הבית רבי
 46 שבען אומר היורד בשפופרת הורד רבי אליעזר
 47 ברבי צדוק אומר הנמדוד בלוג היינו טיט הנדוק
 48 דסוכה (דף ט"ט) דאמר רבי (דבשנא) מצד א'
 49 מצטרף לכבי ואין מטבילין בו: **אפילו**
 50 לרביעית. כאן פי' בקונטרס דאמרין פרק כל הבשר (חולין דף ק"ט) מים שנפסלו משתיית
 51 בהמה בין בכלים בין בקרקע פסולין הא לא נפסלו כשיימים ואינו כן דחתה תניא בריא
 52 בקרקע כשיימים ופליגי והתם באבסאק בתב בירחא אבל במקומן כן דחתה תניא בריא
 53 ואפי' מקדש הוא דקאמר הבא אי אק פרה שוהה ושיתו מננו אפילו למקדש גמי ויש
 54 משלים לא קשיא מין ירדהו במים גלולים מיירי בלא טיט אמרו כן סורחים נפסלו
 55 משתיית בהמה והבא מיירי במים עובים שנפסלו על ידי טיט המעורב בתו אין תימה
 56 מנא ליה אי שיעורא דכל תני תנאי דמשכבת מקואות (פ"ב) לא מיירי בשתיית פרה:
 57 **נתן** אלא כשר. ממי פירות מיירי כדפי' פרק הרעל (יבמות דף כ"ב) אבל כמי שאובין
 58 אפי' כל היום כולו וכשר דארשון ראשון. גטל ויש תימה דאין קרב ורביעית דרשין
 59 במים ולא מבוזל והבא בני כורח חביב מושגטין מבוזל: **והא** ארבי' שמואל.
 60 פי' בקונטרס לא ידענא אהיבא קאי ומדור תורתה כהניס תניא (והקרב והרביעית ירוחן
 61 במים לאין כלי ולא מבוזל במים לרבות אשאי מים) יכול שאני מרבה אף מי תחתיו למדור
 62 לומר מים מים שאין להם שם לוי יצאו מי תורתיש שיש להם שם לוי יצאו

1 בין שאן בתן רביעית. הלוג מים ואנ"ג ולכא שיעורא גבי נטילת ידים לגבי קודש
 2 לא בעינן שיעור: **קורח** בתוכו. קודח רופנו של כור ותרוב בתוכו כלי קטן ומקעונו
 3 לחין ויוק מימי הכור ומוציא אבל באפה נפשיה בעינן שיעור ארבעה כהנים: והא
 4 ממנו תבא. אמתי' פרך דאמר כל כלי שרת ראויין הם לקדש: ירוש' ומקרבת
 5 אל הבהמה ירוחו קרא וירחא הוא אלא ירוחו
 6 דהא כתיב לעיל מינה ורוחו ממנו וסמך ליה
 7 במום אל אהל מועד ומקרבת אל המזבח לא
 8 לתוכו ירוחו דהא אורווחו הסמוך קאי: שנמשח
 9 עמו. ותקדש במשחהו ומינוהו אנו מקדש דים
 10 ורגלים: לנחשת הקשתיו. לא בהקדש ליהף לה
 11 אלא בכור וירמיחו (לכור) לדלות של תורה.
 12 הבו נתנו הכור וירמיחו (לכור): ולא לרבי' אש.
 13 לא היקשתו שניהם כפיסוק אורח למדור שאר
 14 דברים ולומר שבנו מקדש כמותו ומדמיאמטריך
 15 למיכתב נחשת רבי גבנו ויזמנא אחריתי שמע מינה
 16 לאו לאשקושש גבנו רבי איתקושש נחשת ממי
 17 בהקדש אלא שמע מינה למאי דרמנא פירש
 18 בהריא דהא קשה לא פירש לא דרמנא: לנחשת
 19 לענן נחשת הקשתיו. הקשתיו. דרמי' לנחשת
 20 השמלים לפיקוק. במסכת מקואות (פ"ז מ"א) תגן
 21 שיש מעלין ולא פוסלין מעלין מטבילין ארבעים
 22 סאה הותם כדפירש להו: משלים לטי כור.
 23 לשעור' ד' בתריס' לביעור'. של נטילת ידים
 24 אינו משלים: למעוטי מאי. אחא דאין משלים
 25 לרביעית: איליאם למעוטי שיש הניקוק. שהוא
 26 תנועתן אל המוקד כדקתני התיב: נידוק. קד
 27 שראוי לירקוק מבלי לא בליק' או דרתי' שרת
 28 ושורתה פמנו. שאנו עב לפסל משתיית בהמה
 29 אפי' לרביעית עמו. דכל תגן שנפסלו משתיית
 30 בהמה בין בכלי בין בקרקע פסולין אלא לא
 31 נפסלו כשרף: אפי' ליקדו גמי לא. דלא נדוק
 32 הוא: שגדול ארסין. מנין ירושין בלא כניפס
 33 כדוך כשרין אשולח תבית של יין שלנו מבחוץ
 34 יבחושי' ודקסן אף על גב נבואים מן המים: א'
 35 בעינינו גמי. אם כל המוקד נעשה מתוך כשר
 36 וירש יקדש נקט לישנא דהעלמה בעינן של דג
 37 דג גדול שנימק. משום דגן בתורה: לפעוטי פי' דג
 38 מאה ונפס' אלא: לעוטי דגן גמיס דהגן בתן
 39 לגבי מוקד פמנים מעלין ופעמיים אין מעלין מי
 40 פירות וכל משקה שאינו מים ותמד משדהמתין
 41 וקתני הדים פעמים מעלין פעמים אין מעלין
 42 כיצד מוקד שיש בו ל"ט סאין ונפלה סאה מתוך
 43 לתוכו לא תעלהו פירוש לא אשלימתוהו ואין
 44 אלא פסלוהו ונפלה מעלין כיצד הוא בתוכו
 45 ארבעים סאה עומדת תגן אלא סאהו דמיניס
 46 ונטל סאה אחת תורתה כשר דבטלו לתוך קמאי
 47 במקדש הלאם הילכר פי' הוא ונטל לא מיפסלו
 48 נמצא שהמוקד הוא גשיל על ידיהם לכשנטל
 49 סאה ורובותיה בטבילת ידים לא משלמ' שאם
 50 היהו בו רביעית מים ותגן ממינים הללו לתוכו רובע רביעית ונטל כנגדם פסולת
 51 אלא שחבא שיעור וזמרא לרביעית לטבילתו: עד רובו. אם עירב בו ממיןן הללו
 52 עד רובו של מקדש אלא רובו בכלל ע"י נתתה ונטלת סאה כשר: אם קודח רביעית
 53 ברופן המוקד והמים נמשכין שם ואף על פי שנמעטו המים ואין מעורבין מי
 54 במקדש באותה קדיחה: מטבילין בו מחטין ב'. צניעותו מולגות קטנות של טיט
 55 זהב פי' מקדש. אף על פי שאנן חייך בשרים. להשאיש הכור בתוכו למלאות סאה מתוך
 56 ולחת לתוכו: לטיטרא. דלא בעי מים חיים: והתניא. ת"כ והקרב והרביעית ירוחן
 57 במים ולא מבוזל מים ויין מונויג תני לאו חלקי מים ואחרי יין: שאר ק"ו ואפילו
 58 מבוטק: מאי קל והומר למי כידור לאו לטיטרא דמים חיים נתינו. והא ק"ו למים
 59 חיים ארבעה ליתר בשתיית לרביעית קרב קדשים: ומי כידור ממש קאי
 60 יליף בקי' שרוחצין במימיו קרבים וקוי' שלחן קדשי' הוא: והא תנא רבי' שמואל.
 61 לא ידענא אהיבא קאי ומדור שמוענין מינה ודריבא דבתים מים בתמנו אין מי כור
 62 כשרין לה:

זבחים. פרק שני - כל הזבחים שקבלו דמן דף כב עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - שטיינזולץ"

לחטופת

1 יצאו מי כיוז שרע מן תורה ובהא תורה וחקפיה עליו דש לוי לא קשיא
2 שעתה שמו קודם מן תורה ובהא תורה וחקפיה עליו דש לוי לא קשיא
3 מיד דבן שמו מי כיוז בשעת מות תורה ערל. מפרש רבינו שלמה בכל מקום שמתו
4 ארזו מחמת צלה מירש דמומר לערלות וקרי ליה לבו לשמיים לפי שאינו עושה
5 אלא מדאנת צלה מירש ויהיה הטרל נבחר

6 דף ע' פירשה: משום דאין לבו לשמים. 1
7 אפילו כל בשעת בעודה אמרתי סוף מנחה 2
8 (דף קט) דאין קרבנו ריח נוחו ואע"ג להשתא 3
9 לבו לשמים מתחילה לא היה לבו לשמים. 4
10 אבל טמא מת. פירוש קודם שבעי מרצה 5
11 אפי' בקרבן יודע על ידי עיני מוחן שמרצה בלא 6
12 עיניו דאז דאמר על הקדשים ולען שמיני שלב אכל שבעיני 7
13 מוקמתי להו בטומאת שרץ וכן כל טומאת מת 8
14 השמעתי היינו קודם שבעיני שלב אכל שבעיני 9
15 היינו כמו טמא שרץ דאיתו מרצה ביחיד לפי 10
16 שחטותיו שנתן שרץ וכן איתו מרצה בעבור 11
17 טמא מת שבעיני ובמו לפי שכולק לעשות ע"י 12
18 שלוחן טהורין לאורחא מצו אכלי הפסח 13
19 בטהרה. ברוך. אי' הדי בטמא שרץ נמי 14
20 בקונטרס לא גרס א' הדי דאפי' ליה לן מוחן 15
21 שמרצה בו מצי' לאקשוי דף פירכא שמו שרץ 16
22 לירצי בעבור מלך וחומר טמאת מת ויש ליישב 17
23 אי ובין רקאמתי מקל ושמרצה וכו' ורלפת פתי 18
24 ברבער מצבור לכתחילה איכ טמא שרץ נמי 19
25 לירצי ביחיד דהא מרצה הוא בעבור מקו 20
26 דטמא מת אבל אי לא מוחן לא היה קשיא 21
27 מדי' דאמינא אמרתי דספלה טמא מוחן 22
28 בטמא מת בן בטמא שרץ ועוד יש לפרש כי בני 23
29 אמרתי מוחן דהא ליה לאקשוי מתני' בוב 24
30 ומרצה נמי ששוחא חרובא מנופא אבל טמא מת 25
31 ושרץ לא מרצה ביחיד ברבער הואיל ומרצה 26
32 בעבור לכתחילה ושרץ מקל וחומר ומשיי טמא 27
33 שרץ אינו מרצה בעבור לכתחילה שרץ 28
34 מוכפין בחתפפין ובמתפפין טמא שרץ 29
35 עושים פסח בטומאת שרץ שחטתי וזרקתי על 30
36 טמא שרץ וכל שאר היחיד דהא אין צבור 31
37 שרץ בטומאת אילן שלוחן לחטופת הטהורים 32
38 ועושים פסחין כשבילים ואיכ איכא למפרך מה 33
39 לעטא מת שכן מרצה בעבור מה שאין בן בטמא 34
40 שרץ. והגדה. ורבינו תוס' גרס א' הדי ומפרש 35
41 דבמועדו אפי' בטומאת היינו בן במת בין שרץ 36
42 בין דפסח בין דתמיד הוא דקאמידי וקני' דרום לא 37
43 שני אלא טמא שרץ וכן טמא מת מוחן 38
44 שמרצה בעבור מיידי בריעל שכן אבילה 39
45 בטומאת כלומר מוחן שמרצה ריעי גדול 40
46 שאכל בטומאת בעלים במת מרצה נמי ביחיד 41
47 שימש בטומאת מת אבל טמא שרץ נמי דיש 42
48 לו ריעו בעבור בנה אבא דטמא והתניא אמר 43
49 הכיניני שרץ דרעבי בטומאת דבמועדו אמר 44
50 דרמאנו ואפילו טמא וכל שביחיד נדחה 45

51 בעבור עבדי בטומאת מוחן אין לו ריעו גדול במת אילו נטמא עבוד שרץ אין להם
52 לאכול בטומאת כהן שאמר לכתוב את בני טמא שרץ נמי בין דאמרת ובטומאת
53 מת מרצה ביחיד מטעם מרצה בעבור דאבלי בטומאת מת איכ טמא שרץ נמי בקרבן
54 יחיד לירצי מקל וחומר מטמא מת יחיד ומשיי וקני' דרום מוכפין פירוש יחיד
55 בחתפפין וטמא מת אין טמא שרץ לא ואם אמרנו קטלי' דבמועדו אפירי אף בטומאת
56 שרץ אי משמעוהא דמועדו אם כן אפילו זב ומזרע א' מקל וחומר דמת שטעון שלשי
57 שבעיני מה לטומאת מת שכן אישרא' לאכול בטומאת חומר דמת דאם נטמאו
58 בעלים בשרץ לא אבלי ויש לומר דהא דרום אבלי לא משהו דשרץ אלא משהו דשרץ ודאם
59 נטמאי שבעיני שכולים ליהרע לא ערל לא דרום אבלי בטומאת וקשה לפרוש ר"ח ב' הדי דאמר
60 דרוקא טמא מת ולא טמא שרץ אי משהו דאית קל וחומר ומפי' מדיקשא

1 יכול בן נבר פשש גוי תלמוד לומר ערל לא. אינו נפסל אלא מחמת ערלות לבו אלא
2 כבדן קאמרה שנתגברו מעשיו. נחשבים לנכרים למקום. ערל בשר. הוא זרין מן קמי' טמא
3 פסול. אמרתי קאי דהנן מבחתי' טמא מחלל בעבודה ועל כרחין בקרבן יחיד קאמר דאלו
4 קרבן עבור קרב בטומאה. מוחן שמרצה בעבור. לכתחילה מרצה ביחיד. ודיבער על ידי
5 שחטין מרצה עליו והאי דטמא טמא מת פשיטא

6 לן דכתיב במועדו ואפי' בטומאה משמע בין 1
7 שכוון (נמו) טמא בין שהעובר טמאין ומדלי 2
8 ברובא אחריתי גבי טומאת אפילו דכי 3
9 אישרא' וטמא בעבור במת אפילו רחבי 4
10 איש כי יהיה טמא לנפש ולנפש מנה איש נדחה 5
11 ואין קרבן נדחה אף גבי כהן מרצה נמי במת 6
12 אישרא' וא' הדי ג' נמי שרץ נמי ליתי בקל 7
13 וחומר. דמרצה בעבור לכתחילה קיזו טמא 8
14 מוחן קסברי וקני' דרום. דאמרו מת דרוקא 9
15 מוכפין בחתפפין. וכתפפין וכתפפין וכתפפין וכתפפין 10
16 שניהם היו בשבעיני הבתן וכתפפין וכתפפין וכתפפין 11
17 נפקא לן (פסחים דף עו) הלכך כהן בעבור מה 12
18 שחטותיהו טמאה אצל רוב עבוד ששנמאו 13
19 מה הותר ולא טמא שרץ אף שחטותיהו לכותן 14
20 בקרבן עבור מת הותר ולא שרץ. טאי קסברי. 15
21 וקני' דרום דפשיטא ליה דלא הותרה טומאת 16
22 שרץ אצל רוב עבור היתבי בלא חומר. א' 17
23 קסברי וכן שחטתי וזרקתי. וא' הפסח על יחיד 18
24 טמא שרץ ואף ע"ג דיכול לטבול ולאכול לערב 19
25 ואיכא לדיד' בפסחים (דף ע"ג) ודל' הדי חליף 20
26 לה מאש איש כי יהיה טמא לנפש ואפילו לא 21
27 שבעיני שלו ערב הפסח בשבעיני דהא ליה 22
28 בטמא שרץ. אמאי לא קני' ציבורי בטומאה 23
29 כל שביחיד נדחה עבור קברי בטומאה. דאיש 24
30 ואלו ציבור קאמר דרמאנו. צלא סברי לן כמד' 25
31 תרם שחטתי וזרקתי על פסא שרץ. הואיל חזי 26
32 הארתה הילכך עבור טמאי שרץ אף לן לא 27
33 הותר לזון ליתכנס לעורה טמאין אלא ישלחו 28
34 קרבנותיהו לעורה קרבנותיהו כתיבי שחטין 29
35 ועיבלו וראבלו לערב דלא הותרה להם חטופה 30
36 אלא במקום שאילו לא הותרה היו נדחה וטמא 31
37 טמא מת שאינו מותר לאכול לערב הותר לך 32
38 אבל טומאת שרץ לא ואין קין צור שדחי יוכלך 33
39 לעשותו בטהרה. תקע לתו. צעק להם קול גדול 34
40 איזה הם מריבה. לדחות את הטמאה. הוא אושר 35
41 בה חתפפין. כדמפרש אבול שהיחיד טמא 36
42 שרץ משלח קרבנו לעורה כדקאמריהו שחטין 37
43 וזרקתי על פסח הבתן המרצה בו אם 38
44 נטמא שרץ פסול לו כדמוקמינהו מרצה דרקני 39
45 טמא פסול בטמא שרץ. מקום שאם נטמא 40
46 בעלים בו. יחיד שנטמא במת אין משלח סחוד 41
47 לעורה. לשחוט עליו (אלא נדחה לפסח שני 42
48 ברתביני איש איש כי יהיה וגו' ואע"ג דבזב 43
49 מרובה משל כהן אצל שרץ. כהן שנטמא במת 44
50 אינו זרין שחטין מרצה. שדחי כהן רוב משל 45
51 בעלים אצל שרץ ואמאי אמרי וקני' דרום מרצה ביחיד דמיני מרצה בעבור. כהן נמי.

52 יחיד טמא מת נמי משלח קרבנותיו כלומר אם שילח סחוד לעורה ושחטתי וזרקתי עליו סחוד
53 מלעשות פסח שני ואף על פי שלא יאכל ממנו דקסברי אביהל ספסוח לא מעבכא מוידה
54 לכתחילה אמר דרמאנו נדחה לפסח שני וצבור עבדי בטומאה הילכך כהן המכפר בקרבן
55 יחיד מוחן שמרצה (ובצבור) לכתחילה מרצה ביחיד ודיבעב וכתבתי איש איש וגו' ועשה
56 פסח כחדש השני. אלאמת מודח:

לפי
הכא

[דף ל"א ע"א]

בהנך. רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה: רבנן דרשין: אנשי עיר הנדחת בכלל עובדי עכו"ם היו במקילה. יצאו לידון בקלה שבמיתות בשרפה. לא דייד שאת מוציאה לידון בקלה שבמיתות בשרפה, אלא שאת מוציאן בקלה שבמיתות בהניקה.

רבי שמעון דרש: נביא השקר בכלל עובדי עכו"ם היה בשרפה, יצא לידון בקלה שבמיתות במקילה, לא דייד שאת מוציא לידון במקילה, אלא שאת רוצה להוציאן בקלה שבמיתות בהריגה.

רבי שמואל בר סוקרטאי בשם רבי אבהו מחלה. רבנן דרשין נביא השקר בכלל עובדי עכו"ם היה במקילה, יצא לידון בקלה שבמיתות בשרפה, לא דייד שאת מוציאו בשרפה, אלא שאת מוציאו לידון בקלה שבמיתות בהניקה. רבי שמעון דרש: אנשי עיר הנדחת בכלל עובדי עכו"ם היו בשרפה, יצאו לידון בקלה שבמיתות במקילה, לא דייד אלא שאת מוציאן לידון בקלה שבמיתות בהריגה.

הלכה ב' מתני' מצות הנשרפין, היו משקעין אותו בזבל עד ארפובותיו, ונותנין סודרין קשה לתוך תרכה וכורף על צוארו. זה מושף אצלו וזה מושף אצלו עד שפותח את פיו. ומדליק את הפתילה וזורקה לתוך פיו, ויורדת לתוך מעיו, וחומרת את בני מעיו. רבי יהודה אומר: אף הוא אם מת בידם – לא היו מקיימין בו מצות שרפה. אלא פותחין את פיו בצבת שלא כמובתו, ומדליק את הפתילה וזורקה לתוך פיו, ויורדת לתוך מעיו, וחומרת את בני מעיו.

אמר רבי ליעזר בי רבי צדוק: מעשה בבת כהן אחת שזינתה, והקיפוה חבילי זמורות ושרפוה. אמרו לו: מפני שלא היה בית דין שבאותה שעה בקי.

גמרא ויתן קשה בפני עצמו! אמר: שלא ימות. שכן מצאנו: שבשעה שפתם חזקה את מוצא מימי גיהון העליון, במנים דקים סתמן. רבי קריספא בשם רבי יוחנן: בפתילה של בעין היא מתניתא. מהו בפתילה של בעין? רבנן דקיסרין אמרין: אבר וקסמיטיריון מעורבין.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: אתאי כמאן דמר: מדליק את הפתילה וזורקה לתוך פיו. ברם, כמאן דמר: יורדת לתוך מעיו וחומרת את בני מעיו – בפתילה של נפט היא מתניתא. תני:

[דף ל"א ע"ב] קודם לארבעים שנה עד שלא הרב בית המקדש – ניפלו דיני נפשות מישראל. בימי רבי שמעון בן יוחי – נפלו דיני ממונות מישראל. אמר רבי שמעון בן יוחי: בריד רחמנא דלי גא חכים מידון.

אמר רבי ליעזר בי רבי צדוק: תינוק חיתתי ורוכב על כתיפו דאבא, וראיתי בת כהן שזינת, והקיפוה חבילי זמורות ושרפוה. אמרו לו: תינוק חיתתי ואין עדות לתינוק. כד קמא דא מילתא, לא היה פחות מכן עשר שנים. כד היה מחלף עם רבו, לא היה פחות מן תלתין שנים, דלית אורחא דגברא רבא מחלף עם בר נש פחות מתלתין שנים.

ותני בן: אמר רבי: מעשה שהייתי אני בא ורבי לעזר בי רבי צדוק מבית שריון, ואכלנו תאנים וענבים עראי חוץ לפינה.

הלכה ג' מתני' מצות הנחננין, היו מתיזין את ראשו בסיף בדרך שהמלכות עושה. רבי יהודה אומר: ניוול הוא זה, אלא מניח את ראשו על הסדן וקוצץ אותו בקופיץ. אומר לו: אין מיתה מנוולת מזו.

גמרא מודה רבי יהודה שאין מיתה מנוולת מזו, אלא שאמרה תורה (ויקרא יח): **בחשתיהם לא תלכו**. אומר רבי יוחנן: ותני בן (במדבר לה) **ירצח הרוצח** – במה שרצה. יכול אם הרגו בסיף – יחרגנו בסיף, במשל – יחרגנו במשל? נאמר פאן נקימה, ונאמר להלן (ויקרא כו): **והבאתי עליכם חרב נקמת נקם ברית**. מה נקימה שנאמר להלן – בחרב. אף נקימה שנאמר פאן – מיתה בחרב.

יכול יטילינו מבין האנפיים? נאמר פאן (דברים יז): **ובערת הרע מקרבך**, ונאמר להלן: **ואתה תבער הדם הנקי מקרבך**, הבערה הבערה, עריפה עריפה, מה הבערה שנאמר להלן – מול העורף, אף פאן – מול העורף. מה עריפה שנאמר להלן – התנת הראש, אף פאן – התנת הראש.

הלכה ד' מתני' מצות הנחננין, היו משקעין אותו בזבל עד ארפובותיו, ונותנין סודרין קלה לתוף הרבה וכורף על צנארו, זה מושף אצלו וזה מושף אצלו עד שנפשו יוצאה.

גמרא חנק לית משפחה. אמרת, הרי זו מיתה בתורה, וכל מיתה שנאמר בתורה סתם – אין את רשאי למושקה להחמיר עליה אלא להקל עליה; דברי רבי יאשיהו.

אמר לו רבי יונתן: לא מפני שהיא קלה, אלא שנאמרה סתם, וכל מיתה שנאמרה סתם – אי אתה רשאי להחמיר עליה אלא להקל עליה. תלו אותו בהנק. אמרת, סדר חנק כך הוא: זה מושף אצלו וזה מושף אצלו.

כהנא בעא קימי רב: תפון את מר: זה מושף הילף וזה מושף הילף. וכא את מר: זה מושף אצלו וזה מושף אצלו. אמר ליה: תפון – זה מלפניו וזה מלאחריו, ברם הכא – דין מן דין סיטרא, ודין מן דין סיטרא.

הלכה ה' מתני' אלו חן הנסקלין: הבא על האם, ועל אשת אב, ועל תפלה, ותבא על הזכר, ועל הבהמה, והאישה המביאה עליה את הבהמה, והמגדף, והעובד עבוי"ם, והנותן מזרעו למולד, ובעל אוב, וידעוני, והמחלל את השבת, והמקלל אביו ואמו, ותבא על נערה המאורסה, והמסית, והמדויה, והמכשף, ובן סורר ומורה.

גמרא לכן צריכה, בהעלם אהר, אבל בשני העלימות, שכן אפילו באשה אחת,

[דף ל"ב ע"א]

בָּא עֲלֶיהָ, וְהוֹר וּבָא עֲלֶיהָ בְּהֶעֱלַם אֶחָד – הַיֵּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִיהַ דְּרַבִּי הִלֵּל בֵּן פִּזִּי בְּעָא קוּמִי רַבִּי הִלֵּל בַּר פִּזִּי: מִתְּנִיתָא בְּאַשְׁה אַחַת שְׂנִישׁ לָהּ שְׁמוֹת הֶרְבָּה, אֲכַל אִם הָיוּ נְשִׁים הֶרְבָּה וְהֶעֱלִימוֹת הֶרְבָּה, בְּהֶעֱלַם אֶחָד הוּא! אָמַר לִיה: לִכּוּן צְרִיכָה, בְּהֶעֱלַם אֶחָד.

דְּאִיתְפְּלָגוּ: הוּא בְּהֶעֱלַם אֶחָד, וְהִיא בְּחִמְשָׁה הֶעֱלִימוֹת – רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: הוּא מְכִיב קֶרְבֵּן אֶחָד, וְהִיא מְכִיבָה חֲמִשָּׁה קֶרְבָּנוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּן לְקִישׁ אָמַר: בְּשֵׁם שְׂאִינוּ מְכִיב אֵלָּא קֶרְבֵּן אֶחָד, כִּד אֵינָה מְכִיבָה אֵלָּא קֶרְבֵּן אֶחָד, שְׁלֵא תֵּאמַר: יַעֲשִׂי נְשִׁים הֶרְבָּה וְהֶעֱלִימוֹת הֶרְבָּה בְּהֶעֱלַם אֶחָד, אֵינּוּ הַיֵּיב אֵלָּא אַחַת. לְפּוּם בֵּן צְרִיד מִימַר: הַיֵּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

אָמַר רַבִּי בּוֹן בַּר חִיָּה: תְּנִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בֵּן: (וִיקְרָא י"ט) לֹא תִנְחָשׁוּ וְלֹא תַעֲוִינּוּ. וְהִלֵּא הַנְּחִישׁ וְהַעֲוִינּוּ בְּכֻלָּא הָיוּ, וַיֵּצְאוּ מִן הַכְּפָלָא, לְחֻלּוֹק עַל הַכְּפָלָא, כְּלָל בְּהִיפְרָתָא, וּפְרָט בְּהִיפְרָתָא.

מִילְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹחָנָן אָמְרָה: כְּלָל וּפְרָט הוּא. דְּמַר רַבִּי אֶבְהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן (וִיקְרָא י"ח): כִּי כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכָּל הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ וְגו' וְהִלֵּא אַחֲתוֹ בְּכֻלָּא חֵייתָ, וַיֵּצְאֵת מִן הַכְּפָלָא לְחֻלּוֹק עַל הַכְּפָלָא.

הַתֵּיב רַבִּי לְעוֹר; וְהַכְּתִיב (ש"ס): עֲרוֹת אַחֲוֹת אִמָּךְ וְעֲרוֹת אַחֲוֹת אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה. אָמַר לִיה: לְצוֹרֵךְ יֵצְאֵת לִידוֹן בְּעַרְיָה.

[דף ל"ב ע"ב]

וְהַכְּתִיב: וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת אִשְׁה דְּוָה, וְגִלָּה אֶת עֲרוֹתָהּ אֶת מְקוֹרָהּ הֶעֱרָה וְהִיא גִלְתָּה אֶת מְקוֹר דְּמִיָּה. אָמַר לִיה: לְצוֹרֵךְ יֵצְאֵת לִידוֹן בְּעַרְיָה. שְׁלֵא תֵּאמַר: הוּאִיל וְאִין חֵיבִין עֲלֶיהָ אֵלָּא מִשּׁוּם טוּמְאָת עַרְיָה – לֹא נַעֲשֶׂה בָּהּ אֶת הַמְּעַרָה בְּגוּמַר, לְפּוּם בֵּן צְרִיד מִימַר.

וְהַכְּתִיב: וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת דֹּדָתוֹ, עֲרוֹת דְּדוֹ גִלָּה. אָמַר לִיה: לְצוֹרֵךְ יֵצְאֵת לִידוֹן בְּעַרְיָה. דְּאָמַר רַבִּי יוֹדֵן: כִּל אֶתֶר דְּתִימַר: עֲרִירִים יִהְיוּ, תּוֹוִין בְּלֹא וּלְדָה. וְכֵל אֶתֶר דְּתִימַר: עֲרִירִים יִמּוּתוּ – קוֹבְרִין אֶת בְּנֵיהוֹן.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: דֹּדְתוֹ לְצוֹרֵךְ יֵצְאֵת, לְמַעַט אֶת אִשְׁתּוֹ אַחִיו מֵאִמּוֹ. מַה טַּעְמָא? נְאֻמַּר כָּאֵן: דֹּדְתוֹ, וְנְאֻמַּר לְחֵלֶן (וִיקְרָא כ"ה): אוֹ דְדוֹ אוֹ בֵּן דְּדוֹ וְגִלְגָּלוּ. מַה דְּדוֹ שְׁנַאֲמַר לְחֵלֶן – בְּאַחֵי אָבִיו מֵאִבּוֹ הַכְּתוּב מְדַבֵּר, אֵף דֹּדְתוֹ שְׁנַאֲמַר כָּאֵן – בְּאַשְׁתּוֹ אַחֵי אָבִיו מֵאִבּוֹ הַכְּתוּב מְדַבֵּר.

אֵף אִשְׁתּוֹ אַחִיו לִמְדָה מְדוֹדְתוֹ. מַה דֹּדְתוֹ שְׁנַאֲמַר לְחֵלֶן – בְּאַשְׁתּוֹ אַחֵי אָבִיו מֵאִבּוֹ הַכְּתוּב מְדַבֵּר, אֵף אִשְׁתּוֹ אַחִיו שְׁנַאֲמַר כָּאֵן – בְּאַשְׁתּוֹ אַחִיו מֵאִבּוֹ הַכְּתוּב מְדַבֵּר.

עַד בְּדוֹן רַבִּי עֲקִיבָה. רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל? תְּנִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל: נְאֻמַּרָה כָּאֵן אִשְׁתּוֹ אַחִיו, וְנְאֻמַּר לְחֵלֶן (וִיקְרָא כ'): וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אִשְׁתּוֹ אַחִיו נָדָה הִיא. מַה נָּדָה יֵשׁ לָהּ הֵיתֵר לְאַחַר אִיפְרָה, אֵף אִשְׁתּוֹ אַחִיו יֵשׁ לָהּ הֵיתֵר. יֵצְאֵת אִשְׁתּוֹ אַחִיו מֵאִמּוֹ – שְׂאִין לָהּ הֵיתֵר לְאַחַר אִיפְרָה.

והא רבי יוחנן מקשי לה מנן תיתי ליה. רבי אבהו בשם רבי לעזר בשם רבי הושעיה: שני לאוין וברת אהד, לאוין הולקין את ההפרת.

מה טעמא? (שמות ל) על בשר אדם לא ייסד ובמתכנתו לא תעשו כמהו. וכתוב, איש אשר ירקח כמהו ואשר יתן ממנו על זר ונברת מעמיו. הרי כאן שני לאוין וברת אהד, לאוין הולקין את ההפרת.

ועוד מן הדא, שמואל בר אבא בעא קומי רבי זעירא: ויצאו שלמים ויחלקו על כל הקדשים במומאה!

[דף ל"ג ע"א]

אמר ליה: לצורך יצאו, למעט קדשי בדם חבית – שאין חייבין עליהן משום פגול ונותר וטמא. ולא מתניתא היא? קדשי המזבח מצטרפין זה עם זה למעילה, וחיובין עליהן משום פגול ונותר וטמא, מה שאין בן בקדשי בדם חבית, מפנין שאינן מצטרפין אינן הולקין! אמר רבי חנינה: וכן היא צריכה ליה, ויחלקו ולא יצטרפו.

כלל בעשה, ופרט בלא תעשה, מילתיה דרבי לעזר אמרה: כלל ופרט הוא.

רבי לעזר אומר: לוקין על ידי הרישה בשביעית. רבי יוחנן אומר: אין לוקין על ידי הרישה בשביעית. מה טעמא דרבי לעזר? (ויקרא כה) ושבתה הארץ שבת לה' – כלל. שדך לא תזרע וכרמך לא תזמר – פרט. הזורע והזומר – בכלל היו, ולמה יצאו? להקיש אליהם, אלא מה הזורע והזומר – מיוחדין שהן עבודה בארץ ובאילן, אף אין לי אלא דבר שהוא עבודה בארץ ובאילן.

מה עבד לה רבי יוחנן? שני דברים הן, ושני דברים שיצאו מן הכלל – הולקין.

על דעתיה דרבי אלעזר אינן חלוקין? ואית ליה לחלוק אינן הולקין. הא ללמד – מלמדיו.

על דעתיה דרבי יוחנן אינן מלמדיו? שנייה היא, שכלל – בעשה, ופרט – בלא תעשה, ואין עשה מלמד על לא תעשה, ואין לא תעשה מלמד על עשה.

על דעתיה דרבי לעזר, עשה מלמד על לא תעשה, אבל לא תעשה אינו מלמד על עשה.

על דעתיה דרבי יוחנן ניהא, מותר להפור בה בורות שיחין ומערות. על דעתיה דרבי לעזר מהו להפור בה בורות שיחין ומערות? בשם שאין מלמדיו לענן איפור, כך לענן היתר לא ילמדו.

אמר רבי בא קרתיגנאה: טעמא דרבי יוחנן (ויקרא כה) שש שנים תזרע שדך, לא בשביעית. ושש שנים תזמר פרמך, לא בשביעית. כל לא תעשה שהוא בא מבה עשה – עשה הוא ועובר בעשה. רבי ירמיה אומר: עובר בעשה.

[דף ל"ג ע"ב]

רבי יוסי אומר: אפילו בעשה אין בו. והכתיב מלא ושבתה הארץ שבת לה! לענין לא תעשה שבו.

יהו לוקין על התוספת? רבי יוחנן פתר מתניתא: יכול יהו לוקין על ידי חרישה בשביעית. הרי רבי לעזר פתר מתניתא: יכול יהו לוקים על איפור שני פרקים הראשונים.

אית תנאי תנאי: ושש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמר ברמך. ואית תנאי תנאי: שדך לא תזרע וגו'. מאן דמר: שש שנים, מסייע לרבי יוחנן. ומאן דמר: שדך לא תזרע, מסייע לרבי לעזר.

מתניתא מסייע [פליגא] לרבי לעזר! השמר – בלא תעשה. פן – לא תעשה. וכתיב: שם תעלה עולותיך ושם תעשה. שם תעלה – זו העלייה. ושם תעשה – זו השחיטה וזריקה. מה העלייה שהוא בעשה – הרי היא בלא תעשה. אף שחיטה וזריקה שהן בעשה – יהו בלא תעשה! בגין דכתיב (דברים יב) שם תעלה ושם תעשה. והא אילו לא כתיב שם תעלה ושם תעשה – אין עשה מלמד על לא תעשה, ואין לא תעשה מלמד על עשה.

מה עבד לה רבי יוחנן ואלעזר? שלא תאמר כמה דתימר גבי שבת: חפר, הרץ, נעץ – אינו חייב אלא אחת. ודכוותה: שחט והעלה – לא יהא חייב אלא אחת. לפום כן צריך מימר: חייב על כל אחת ואחת.

רבי זעירא, רב חייא בר אשי בשם כהנא: הנוטע בשבת – חייב משום זרע. רבי זעירא אומר: זומר בנוטע.

נטע זומר בשבת, על דעתיה דכהנא – חייב שתים. על דעתיה דרבי זעירא – אינו חייב אלא אחת.

כלום אמר רבי זעירא אלא זומר בנוטע, דילמא נוטע בזומר? הכל היה בכלל זריעה, ויצאת זמירה להחמיר על עצמה, מפני שיצאת זמירה להחמיר על עצמה, את פוטרו משום זרע? הוי: לא שנייא, נטע זומר בשבת, בין על דעתיה דכהנא, בין על דעתיה דרבי זעירא – חייב שתים.

הלכה ו'

מתני' הבא על האם – חייב עליה משום אם ומשום אשת אב. רבי יהודה אומר: אינו חייב אלא משום האם בלבד. הבא על אשת אב – חייב עליה משום אשת אב ומשום אשת איש. בין בחיי אביו, בין לאחר מיתת אביו. בין מן האירוסין, בין מן הנישואין.

הבא על פלתו – חייב עליה משום פלתו ומשום אשת איש. בין בחיי בנו, בין לאחר מיתת בנו. בין מן האירוסין, בין מן הנישואין.

גמרא אזהרה לבא על האם מניין? (ויקרא יח) ערות אמה לא תגלה. ברת מניין? (שם) כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה, ונכרתו הנפשות העשות מקרב עם.

אזרחיה לבא על אשת אב מניין? (שם) ערות אשת אביד לא תגלה.

כרת מניין? (שם) כי כל אשר יעשה וגו'.

עונש מניין? ואיש אשר ישכב את אשת אביו ערות אביו גלה מות יומתו וגו'.

אזרחיה לבא על בלתו מניין? ערות בלתד לא תגלה.

כרת מניין? כי כל איש אשר יעשה מכל התועבת האלה ונכרתו.

עונש מניין?

[דף ל"ד ע"א]

(שם ב) ואיש אשר ישכב את בלתו וגו'. תנייתה חכא, תנייתה בכריתות. ניהא בכריתות –

שהוא מביא קרבן וחוזר ומביא קרבן, אית לד מימר בסנהדרין שהוא נסקל וחוזר ונסקל?

אמר רבי יודן אבוי דרבי מתנייה: להתרבייה איתאמרת. שאם התרו בו משום אשת אב –

לוקה. משום אם – לוקה.

ויתרו בו משום אשת איש! אמר רבי אבין: תיפתר בפנייה.

תמן תנינן: רבי יהודה אומר: אם לא היתה אמו ראויה לאביו – אינו חייב אלא אחת. הא אם

היתה אמו ראויה לאביו – חייב שתים. רבי אבהו בשם רבי יוחנן: לא שנייא בין שהיתה אמו

ראויה לאביו, בין שאין אמו ראויה לאביו – אינו חייב אלא אחת. טעמא דרבי יוחנן? אמד

דיא! משום אמו אתה מחייבו! ערה את כל הפרשה לאם.

רבי בון בר חיייה בעא קומי רבי זעירא: מה ראה רבי יוחנן לתפוש את האם ולהניח אשת

האב? אמר ליה: דהוא סבר פרבי ישמעאל. דרבי ישמעאל דרש: ערות (אשת) אביד – בזכר

הכתוב מדבר. ואין אביו בכלל הזכר? אלא לחייבו שתים. דתני: הכא על אביו – חייב עליו

שתים.

וניתני: שלשים ושבע כריתות בתורה! רבי מנא אומר: כל שם זכר – אחד.

ערות אשת אביד – באשת אב הכתוב מדבר. ערות אמד, זו אמו שהיא אשת אביו. אמו

שאינה אשת אביו מניין? אמד היא לא תגלה ערותה.

מה עבד לה רבי עקיבא? פתר לה לאחר מיתה. ולית לרבי ישמעאל בן? ערות אביד היא לא

שנייא בין בחייה בין לאחר מיתה.

[דף ל"ד ע"ב]

רבי עקיבא דרש: ערות אביד – באשת אב הכתוב מדבר. ערות אמד – זו אמו שהיא אשת

אביו. אמו שאינה אשת אביו מניין? אמד היא לא תגלה ערותה. מה עבד לה רבי ישמעאל?

פתר לה לאחר מיתה.

ולית ליה לרבי עקיבא בן עזרתיא אבדא, מה אבדא – כל שהיא אבדא, בין לעונש בין לאזהרה, אף אבדא – כל שהיא אבדא, בין לעונש בין לאזהרה.

לא מסתברא דדריש אהן קרייא, אלא רבי יודה דלית ליה אמו שהיא אשת אביו, צריך מידרוש ערות אבדא וערות אבדא, מה אבדא – כל שהיא אבדא בין לעונש בין לאזהרה, אף אבדא – כל שהיא אבדא בין לעונש בין לאזהרה.

אמר רבי יעיריה: הדין אמרה: למידון מגזירה שוה אפילו מופנה מצד אחד. אמר ליה רבי יודן: לית דא פשיטא על דרבי עקיבא, דרבי עקיבא אמר: גזירה שוה אף על פי שאינו מופנה!

רבי ירמיה בעי: תבא על אמו – מהו שהיא חייב עליה משום אשת איש?

[דף ל"ה ע"א]

תא חמי: אילו בא אחר עליה – חייב משום אשת איש, בנה לא כל שפן!

התיב רבי יוסי: הרי חורגה – הרי הוא חייב עליה משום אשת איש, ובנה אינו חייב עליה משום אשת איש! דתני: אף בשאר כל העריות בן, חמותו ואשת איש – את תופשו משום חמותו. פלתו ואשת איש – את תופסו משום פלתו. אחותו ואשת איש – את תופסו משום אחותו.

מבריהו מן החמורה ומקנתרו בקלה? לית יביל, דתני: תבא על אחותו – חייב עליה משום אחותו ומשום בת אשת אביו. רבי יוסי בי רבי יודה אומר: תבא על אחותו – אינו חייב עליה אלא משום שם אחד בלבד. וכן תבא על פלתו.

רבי ירמיה, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: אתייה דרבי יוסי בי רבי יודה פשיטת רבי יודה אביו, כמה דרבי יודה תופש שם ראשון, בן רבי יוסי בי רבי יודה תופש שם ראשון.

חזר רבי ירמיה, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: לית לרבי יוסי בי רבי יודה פשיטת רבי יודה אביו. תמן אמו בלא אשת אביו – חייב, אשת אביו בלא אמו – חייב. ברם תבא מצינו בת אשת אביו בלא אחותו – הוא מותר בה.

הלכה ז'

מתני' תבא על הזכר, ועל הבהמה, והאשה המביאה את הבהמה. אם אדם הטא, בהמה מה חמאת? אלא, לפי שבאת לאדם

[דף ל"ה ע"ב]

תקלה על ידיה, לפיכך אמר הכתוב: תיסקל.

דבר אחר: שלא תהא הבהמה עוברת בשוק, ויאמרו: זו היא שנסקל איש פלוני על ידיה.

גמרא אזהרה לבא על הזכר מניין? (ויקרא יח) ואת זכר לא תשכב משכבי אשה. ברת מניין? (שם) כי כל אשר יעשה מכל התועבת האלה ונכרתו וגו'. עונש מניין? ואיש אשר ישכב את

זכר משכבי אשה תועבה עשו שניהם מות יומתו דמיהם בם. את יליף דמיהם בם מדמיהם בם.

עד דדון לשוכב, לנשכב מניין. ואת זכר לא תשכב משכבי אשה. קרי ביה לא תישכב. עד דדון דרבי עקיבה, דרבי ישמעאל (דברים כג) לא יהיה קדש מבני ישראל, דרת לנשכב דרבי ישמעאל מניין?

רבי ירמיה בשם רבי אבהו: נאמר פאן קדש ונאמר להלן (מלכים א יד) וגם קדש היה בארץ. את למד קדש מקדש וקדש מתועבה. רבי חייה בר אבא בשם רבי הנביה: תועבה מתועבה. אמר רבי יוסי בי רבי בון: מתניתא אמרה דן: תועבה עשו שניהם, שניהם במקילה, שניהם באזהרה, שניהן בהפרת.

אזהרה לבא על הבהמה מניין? (ויקרא יח) ובכל בהמה לא תתן שכבתך לטמאה בה. דרת מניין? (שם) כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו וגו'. עונש מניין? (ויקרא כ) ואיש אשר יתן שכבתו בבהמה מות יומת. את יליף דמיהם בם מדמיהם בם. עד דדון דרבי עקיבא. דרבי ישמעאל? רבי ישמעאל מן אתריה ורבי עקיבה מן אתריה.

דרת לנשכב? על דרבי ישמעאל לית משכב. עונש לנשכב, בין על דרבי ישמעאל בין על דרבי עקיבה לית משכב. וכתוב (שמות כב) זבח לאלהים יחרם, מה זה – במקילה וברת, אף זה – במקילה וברת.

מה מפקא מביניהון? שכב את הזכר ונשכב מננו. על דעתיה דרבי ישמעאל – חייב שתים, על דעתיה דרבי עקיבה – חייב אחת.

שכב את הבהמה ונשכב הימנה, בין על דעתיה דרבי עקיבה בין על דעתיה דרבי ישמעאל – חייב שתים.

שכב את הזכר ואת הבהמה – חייב שתים. נשכב מן הזכר ומן הבהמה – חייב שתים. שכב שני זכרים פאחת, מאחר שמתחייבין על ידו שנים – חייב שתים. נשכב משני זכרים פאחת, מאחר שמתחייבין על ידו שנים – חייב שתים.

תני: הזכר – לא עשה בו את הקמן פגדול. והבהמה – עשה בה את הקטנה פגדולה.

אמר רבי לעזר: לעולם אינו מתחייב עליה, עד שתהא בת שלש שנים ויום אחד.

רבי בון בר חייה בעא מרבי זעירא:

[דף ל"ו ע"א]

מה ראה רבי ישמעאל ורבי עקיבה ליחלק בזכר ובבהמה, ובשאר כל העריות לא נחלקו?

אמר ליה: שכלל העריות – פתוב בהן שאר בשר, ואלו – אין פתוב בהן שאר בשר.

הַתִּיבוּן: הֲרֵי נִדְּחָ אִינּוּ פְּתִיב כּוּהַ שְׂאָר בְּשָׂר, וְנַחֲלֵקוּ עֲלֶיהָ רַבִּי יִרְמְיָהּ בְּשֵׁם רַבִּי אֲבָהוּ: מִפְּיֹן דְּכִתִּיב קְרִיבָה קְרִיבָה, כְּמִי שְׂפֹלְהֶם כְּאֵן וְכוּלְהֶם כְּאֵן.

רַבִּי הֵיִיָּה בַר אֲדָא בְּשֵׁם רַבִּי הֲנִינְא: וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדְתָ טַמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת עֲרוּתָהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן: הִיא בַל תִּקְרַב הִיא בַל תִּגְלַהּ.

אֲזַהְרָה לְאִשָּׁה הַמּוֹכִיָּאָה אֶת הַבְּהֵמָה עֲלֶיהָ מִנִּיּוֹן? (ויקרא יח) וְאִשָּׁה לֹא תַעֲמֹד לְפָנַי בְּהֵמָה לְרַבְעָה תִבֵּל הִיא.

פֶּרֶת מִנִּיּוֹן? (שם) כִּי בַל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ.

עוֹנֵשׁ מִנִּיּוֹן? וְאִשָּׁה אֲשֶׁר תַּעֲמֹד לְפָנַי בְּהֵמָה לְרַבְעָה אֶתָּה וְהִרְגִּתָּ אֶת הָאִשָּׁה וְאֶת הַבְּהֵמָה מוֹת יוֹמָתוֹ דְּמִיָּהֶם בְּס.

אֶת יֵלֶף הַרְיָנָה מִהַרְיָנָה, סְקִילָה מִסְקִילָה, וְדְמִיָּהֶם בְּס מִדְּמִיָּהֶם בְּס.

רַבִּי כָּא בַר מִפּוֹל בְּעֵי: הִנֵּעַ עֲצָמָה, שְׂפָא עֲלֶיהָ שׁוּגָג – הֲרֵי הִיא נִסְקֶלֶת עַל יָדָיו, וְהוּא פְּטוּר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּעֵי: הִנֵּעַ עֲצָמָה, שְׂחַרֵּשׁ כּוּהַ בְּשִׁבְתָּ, הֲרֵי הוּא נִסְקָל עַל יָדָהּ, וְהִיא פְּטוּרָה!

לִית לָךְ אֵלָא פְּהֵדָא דְמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק: (הושע ח) כִּסְפָם וְזָהָבָם עָשׂוּ לָהֶם עֲצָבִים, לְמַעַן יִכְרְתוּן – אִינּוּ פְּתִיב כְּאֵן, אֵלָא לְמַעַן יִכְרְתוּן כְּאִינְשׁ דְּמַר: שְׂחֹק טִימְיָיָה דְּפִלְזֵן דְּאִפִּיק בְּרִיָּה לְעַבְדָּא בִּישָׂא.

הַלְכַת ח'

מִתְנִי הַמְּנַדֵּף – אִינּוּ תִיב עַד שֵׁיפְרֵשׁ אֶת הַשֵּׁם. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קְרָחָה: בְּכֹל יוֹם דְּנִין אֶת הַעֲדִים בְּכִינּוּי, יְכָה יוֹסִי אֶת יוֹסִי. נִגְמַר הַדִּין – לֹא הִיוּ הוֹרְגִין בְּכִינּוּי, אֵלָא מוֹצִיאִין אֶת כָּל הָאָדָם לַחַיִּי, וּמְשִׁירִין אֶת הַגְּדוֹל שְׂבָהָן, וְאָמַר לוֹ: "אָמַר מַה שֵׁשְׁמַעְתָּה בְּפִירוּשׁ". וְהוּא אָמַר, וְהַדִּינִים עוֹמְדִין עַל רַגְלֵיהֶן, וְקוֹרְעִין וְלֹא מֵאֲחִין. וְהַשְּׁנִי אָמַר: "אֵף אֲנִי כְּמוֹהוּ". וְהַשְּׁלִישִׁי אָמַר: "אֵף אֲנִי כְּמוֹהוּ".

גַּמְרָא אֲזַהְרָה לְמַנְדֵּף מִנִּיּוֹן? (שמות כב) אֱלֹהִים לֹא תִקְלַל.

פֶּרֶת מִנִּיּוֹן? (ויקרא כד) אִישׁ אִישׁ כִּי יִקְלַל אֱלֹהֵיוּ וְנִשָּׂא חָטְאוֹ.

עוֹנֵשׁ מִנִּיּוֹן? (שם) וְנִקַּב שֵׁם ה' מוֹת יוֹמָת. וּכְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל, דְּרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אָמַר: בְּדִינִים הַכְּתוּב מְדַבֵּר. אִם עַל הַדִּינִים הוּא מוֹזְהִיר, לֹא כָּל שְׂכָן עַל הַכִּינּוּיִם! אִם עַל הַכִּינּוּיִים הוּא

[דף ל"ז ע"ב]

עוֹנֵשׁ פֶּרֶת, לֹא כָּל שְׂכָן עַל שֵׁם הַמְּיוּחָד.

אִית תַּנְי תַּנְי עַל הַכִּינּוּיִם בְּאֲזַהְרָה וְכִרְתָּ, עַל שֵׁם הַמְּיוּחָד בְּמִיתָה.

אִית תַּנְי תַּנְי: עַל הַכִּינּוּיִים – בְּאֲזַהְרָה, וְעַל שֵׁם הַמְּיוּחָד – בְּמִיתָה וְכִרְתָּ.

מאן דמר: על הפינויים – באזהרה וּכְרַת. אֱלֹהִים לֹא תִקְלַל, וְעוֹד אִישׁ אִישׁ כִּי יִקְלַל אֱלֹהֵיו וְנָשָׂא חֲטָאוֹ – בְּכַרְתָּ. וְעַל שֵׁם הַמְּיוּחָד – בְּמִיתָה, וְנִקְבַּ שֵׁם ה' מוֹת יוֹמֵת.

ומאן דמר: על הפינויים – באזהרה, אֱלֹהִים לֹא תִקְלַל. וְעַל שֵׁם הַמְּיוּחָד – בְּמִיתָה וּכְרַת, וְנִקְבַּ שֵׁם ה' מוֹת יוֹמֵת, וְאִישׁ אִישׁ כִּי יִקְלַל אֱלֹהֵיו וְגו'.

רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק: זאת אומרת: שדנין מספק. היד עבדא? פלוני הרג את הנפש, יהא נידון עד שיבואו עדיו!

אמר ליה רבי יוסי: ותפשיין בר נשא בשוקא ומכזין ליה? אלא ביני: פלוני הרג את הנפש, והרי עדיו שהרג את הנפש – יהא תפוש עד שיבואו עדיו.

ואמרין ליה: גַּדְּף? אלא אותו השם שאמרתי לפניכם, אותו קילל, ובו קילל.

ואין העדים צריכין לקרוע, שפבר קרעו בשעה ששמעו.

רבי שמעון בן לקיש אמר: מיבן לדינין שקיבלו עדות עומדין – שדינן דין.

את שמע מינה שית. את שמע מינה פהיא דאמר רבי שמואל בר רב יצחק. ואת שמע מינה פהיא דאמר רבי שמעון בן לקיש. ואת שמע מינה: שומע מפי שומע – הויב לקרוע.

ואת שמע מינה מיבן, לעד שהעיד עדותו, השני אומר: "אף אני כמוהו". והשלישי אומר: "אף אני כמוהו".

ואת שמע מינה: שהוא אחד מן הקרעים שאין מתאחזין.

ואת שמע מינה: מפיון שהיו יודעין משעה הראשונה שהוא שם המיוחד – שהוא צריך לקרוע.

רבי הויה אמר, רבי יסא מקשי: תנינן: הכרוז יוצא לפניו: "איש פלוני בן איש פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית, ופלוני ופלוני עדיו. כל מי שהוא יודע לו זכות – יבוא וילמוד".

שמענו: שומע מפי שומע – צריך לקרוע. שמעין שומע מפי שומע, ושומע מפי שומע צריך לקרוע?

מהו לקרוע על קללת השם? נישמעניה מן הדא (מלכים ב' י"ט): ויהי בשמע המלך חזקיהו את דברי רבשקה ויקרע את בגדיו.

מהו לקרוע על קללת עכו"ם? מאן דאמר: רבשקה עכו"ם הוה – קורעין. מאן דאמר: ישראל הוה – אין קורעין.

תני רבי הושעיה: אחד השומע קללת השם מישראל, ואחד השומע מפי העכו"ם – הויב לקרוע. מה מעמא?

[דף ל"ז ע"א]

(ירמיה לב) אָנִי ה' אֱלֹהֵי כָל בֶּשֶׂר הַמִּמְנִי יִפְּלֵא כָל דָּבָר.

מהו לקרוע בזמן תהוה? רבי יוסה, רבי ירמיה בשם רבי הויה בר בא, רבי חזקיה רבי ירמיה בשם רבי יוחנן: משרבו הגודפנים – פסקו מלקרוע.

מהו לקרוע על הפנינין בזמן תהוה? נישמעיה מחדא: רבי שמעון בן לקיש היה מהלך באיסקרטא, פגע ביה חד פותיי ונהוה מגדף, והוא קרע, מגדף והוא קרע. נחת ליה מן חמרא, ויהב ליה מרתקא גו ליביה. אמר ליה: בר פותיי, אית לאיפך מאנין מספקא לי?

מילתיה תדא אמרה: שקורעין על הפנינין, ושקורעין בזמן תהוה.

הַלְבָּה ט'

מתני' העובד עבודת פוכבים, אחד העובד, ואחד המזבחה, ואחד המקטור, ואחד המנפה, ואחד המשתחה, והמקבלו עליו לאלוה, והאמר לו: אלי אתה.

אבל המנפה, והמנשק, והמכבד, והמרבץ, הפרחין, הסף, הפלביש, והמגעיל – עובר בלא תעשה.

הגודר בשמו, והמקיים בשמו – עובר בלא תעשה.

והפוער עצמו לבעל פעור – זו היא עבודתו.

הזורק אגן למרקולים, זו היא עבודתו.

גמרא אזהרה לעובד עבודה זרה מניין? (שמות כ) לא תעבדם.

ברת מניין? (במדבר טו) את ה' הוא מגדף ונכרתה. ולא מגדף פתיב? באדם שהוא אומר לחבירו: גירפתה את כל הקערה ולא שיירתה בה בלום.

משל רבי שמעון בן לעזר אומר: לשנים שהיו יושבין, וקערה של גריסין ביניהון. פשט אחד את ידו ונירף את כל הקערה ולא שייר בה בלום, פה, המגדף והעובד עבודה זרה – אינו משייר לאחוריו מצוה.

עונש מניין? והוצאת האיש ההוא או את האשה ההיא אשר עשו את הדבר הזה אל שעריך וגו' עד וסקלתם אותם באבנים ומתו.

לא תעבדם, הייתי אומר עד שיעבוד כל עבודה זרה שבעולם. תלמוד לומר: לא תשתחוה להם. השתחויה בכלל הייתה, ולמה יצאת? להקיש אליה, אלא מה השתחויה מיוחדת – מעשה יחיד וחייבין עליה בפני עצמה, אף אני מרבה כל מעשה ומעשה שיש בה – חייבין עליו בפני עצמו.

אף על גב דרבי שמעון בן אלעזר אומר: זיבחה וקפאר וניסוף בהעלם אחד – אינו חייב אלא אחת, מודה שאם עבדה בעבודתה בעבודת הגבוהה בעבודת השתחויה – שהוא חייב על כל אחת ואחת.

כד מר רבי שמואל,

[דף ל"ז ע"ב]

בשם רבי זעירא: (ויקרא יז) ולא זיבחו עוד את זבחייהם לשעירים, אומר ליה: מפוי תנה לקדשים. רבי יסא בשם רבי יוחנן: זיבחה לה מלה בעל מום – חייב.

מאי כדון? פני דמר רבי הילא: (דברים יב) לא תעשון בן לה' אלהיכם – כל לה' אלהיכם לא תעשון בן.

רבי בון בר הייה בעא קומי רבי זעירה. לא תעבדם – כלל, לא תשתחוה להם – פרט, כי לא תשתחוה לאל אחר – חזר וכלל. כלל ופרט וכלל – אין בכלל אלא מה שבפרט.

רבי בון בר פהנא בעא קומי רבי הילא: לא תעשון בן – כלל. זבח לאלהים יחרם – פרט. בלתי לה לבדו – חזר וכלל. כלל ופרט וכלל. והכל בכלל. וריבה את המגפף והמנשק.

אמר ליה: לאי זה דבר נאמר השתחויה? לא ללמוד על עצמו שהוא מעשה? המגפף והמשתחוה, שאינן מעשה!

מניין לאומר לו: אלי אתה? רב אבון בשם רבנין דתפון: (שמות לב) וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו אלה אלהיך ישראל וגו'. מעתה אינו מתחייב עד שיזבחה ויקפאר ויאמר: אומר רבי יוסי: לא בא הכתוב להזכיר אלא גניין של ישראל, וישתחוו לו, לא לגבוה. ויזבחו לו, לא לגבוה. ויאמרו לו, לא לגבוה.

מאי כדון? נאמר כאן אמירה, ונאמר אמירה במסית. מה אמירה האמורה במסית – עשה בה אמירה כמעשה, אף אמירה האמורה כאן – נעשה בה אמירה כמעשה.

כתיב (דברים יז): וילך ויעבד אלהים אחרים וישתחו להם ולשמש או לירת. אומר רבי זעירה: לשמש אין כתיב כאן, אלא ולשמש, אין כאן כלל ופרט, אלא ריבויים.

התיב רבי אבא בר זימנא קומי רבי זעירה:

מַסְכַּת יְבָמוֹת פֶּרֶק שִׁישִׁי

א. הַעוֹשָׂה מֵאָמֵר בִּיבְמֹתוֹ וְנִמְצָאת מְעַבְרַת וְיִלְדָה, בְּזִמְנֵי שֶׁהוֹלֵד שֶׁל קַיְמָא - אֵין מֵאָמְרוּ מֵאָמֵר. הוּא מֵתֵר בְּקְרוּבוּתֶיהָ וְהִיא מֵתֵרֵת בְּקְרוּבִיו, וְלֹא פִסְלָה מִן הַכְּהוּנָה. אֵין הוֹלֵד שֶׁל קַיְמָא - מֵאָמְרוּ מֵאָמֵר, הוּא אִסוּר בְּקְרוּבוּתֶיהָ וְהִיא אִסוּרָה בְּקְרוּבִיו, וּפְסֻלָּה מִן הַכְּהוּנָה. הַכּוֹנֵס אֶת יְבָמֹתוֹ וְנִמְצָאת מְעַבְרַת וְיִלְדָה, בְּזִמְנֵי שֶׁהוֹלֵד שֶׁל קַיְמָא - יוֹצִיא, וְחִיבִין בְּקֶרְבָּן. אֵין הוֹלֵד שֶׁל קַיְמָא - יָקִים. סָפֵק שֶׁהוּא בֶן קַיְמָא סָפֵק שְׂאִינוּ בֶן קַיְמָא - מִטִּילִין עָלָיו שְׁנֵי חוּמְרִין. סָפֵק בֶּן תִּשְׁעָה לְרֵאשׁוֹן, סָפֵק בֶּן שִׁבְעָה לְאַחֲרוֹן - הוֹלֵד הֵרֵאשׁוֹן כָּשֶׁר לַעֲשׂוֹת כֶּהֵן גְּדוּל, וְהַשְּׁנִי מִמְזוֹר בְּסָפֵק. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר: אֵין מִמְזוֹר בְּסָפֵק. הַעוֹשָׂה מֵאָמֵר בִּיבְמֹתוֹ, וְנִמְצָאת מְעַבְרַת - הָרִי זֹו לֹא תִנְשָׂא צָרְתָהּ, עַד שִׁיִּדְעַע שֶׁהוּא עֶבֶר שֶׁל קַיְמָא, שְׂאִין הוֹלֵד פּוֹטֵר עַד שִׁיִּצְאָ לְאוּרֵי הָעוֹלָם.

ב. שוֹמֵרֵת יָבָם שִׁמְתָהּ - מֵתֵר בְּאֵמָה, מָה הִיא לְמִזְנוּת? כָּל זִמְנֵי שֶׁנִּתְחַיֵּב הַבַּעַל - הַיְבָמִין חִיבִין. לֹא נִתְחַיֵּב הַבַּעַל - אֵין הַיְבָמִין חִיבִין. הַכּוֹנֵס אֶת יְבָמֹתוֹ - זָכָה בְּנִכְסֵי אַחִיו. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף, אִם יֵשׁ שָׁם אָב - הַנִּכְסִין שֶׁל אָב, אִם אֵין שָׁם אָב - הַנִּכְסִים שֶׁל אַחִיו.

ג. אֲרַבְעָה חִיבִין מִן הַתּוֹרָה, וְאַרְבַּעַה שְׁנִיָּה לְהֵן. אֲבִיו, וּבְנוֹ, אַחִיו וּבֶן אַחִיו - הָרִי אֵלוֹ חִיבִין עָלֶיהָ. אָבִי אֲבִיו וְאָבִי אִמּוֹ, בֶּן בְּנוֹ וּבֶן בְּתוֹ - הָרִי אֵלוֹ שְׁנִיָּה לְהֵן. חֵמֵר בְּגֵרוּשָׁה שְׂאִין בְּחֻלּוּצָהּ, וְחֵמֵר בְּחֻלּוּצָהּ שְׂאִין בְּגֵרוּשָׁה, גְּרוּשָׁה - מֵתֵרֵת לְחִזּוֹר לְמַגְרָשׁ, לְפִיכָף חִיבַעַל קְרוּבוּתֶיהָ. חֻלּוּצָהּ - אִסוּרָה לְחִזּוֹר לְחֻלּוּץ, לְפִיכָף פָּטוּר עַל קְרוּבוּתֶיהָ.

ד. שוֹמֵרֵת יָבָם שֶׁקִּדְּשָׁה אַחִיו אֶת אַחֹתָהּ, אוֹ שֶׁקִּדְּשָׁה הִיא אֶת עַצְמָהּ, מִשּׁוּם רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵרֵיהָ אָמְרוּ, וְאוֹמְרִים לוֹ: הֵמֵתֵן עַד שִׁיעֲשֶׂה אַחִידָה מִעֲשָׂה, אוֹ עַד שֶׁתְּחַלֵּץ אוֹ עַד שֶׁתִּתְיַבֵּם. מֵת הַמְקַדֵּשׁ - הַמְיַבֵּם חוֹלֵץ שְׁתִּיָּהֵן. מֵת הַמְיַבֵּם - הַמְקַדֵּשׁ מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּטָט, וְאִשְׁתּוֹ אַחִיו בְּחֻלּוּצָהּ. מִשּׁוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמְרוּ: מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ, חוֹלֵץ לִיבְמֹתוֹ, מֵתָה יְבָמֹתוֹ - כּוֹנֵס אֶת אִשְׁתּוֹ.

ה. מִי שֶׁהִיא נְשׂוּי שְׁתֵּי נָשִׁים וְמֵת, בִּיאָתָהּ אוֹ חֻלּוּצָתָהּ שֶׁל אַחַת מֵהֵן פּוֹטֵרֵת אֶת צָרְתָהּ, הֵיתָה אַחַת מֵהֵן אִסוּרָה לְאַחַד מִן הָאֲחִים אִסוּר עֲרוּהָ, וְחַלֵּץ לָהּ - לֹא עָשָׂה כְּלוּם, וְלֹא פָטַר אֶת צָרְתָהּ, אֲלֹא הִיא אוֹ צָרְתָהּ מִתְיַבֵּמֵת לְשָׂאֵר אַחִים. הֵיתָה אִסוּר מְצוּהָ וְאִסוּר קִדְּשָׁהּ, חַלֵּץ לָהּ אוֹ כֹּא עָלֶיהָ - נִפְטָרָה צָרְתָהּ.

ו. הַמְחֲזִיר אֶת גְּרוּשָׁתוֹ מִשְׁנִשְׂאָתָהּ, הַנּוֹשֵׂא אֶת חֻלּוּצָתוֹ, וְהַנּוֹשֵׂא אֶת קְרוּבַת חֻלּוּצָתוֹ - אֵין לוֹ בֵּה קְדוּשִׁין, וְאֵין צָרִיכָה הַיְמָנוּ גֵט, הִיא פְּסוּלָה וְהוֹלֵד פְּסוּל; דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: יֵשׁ לוֹ בֵּה קְדוּשִׁין, וְצָרִיכָה הַיְמָנוּ גֵט. הִיא כְּשֶׁרָה וְהוֹלֵד כְּשֶׁר - כּוֹפִין אוֹתוֹ לְהוֹצִיא.

ז. הָרִי שֶׁהִיא רְדוּפָה לִילָד לְבֵית אֲבִיהָ, אוֹ שֶׁהִיא לָהּ כַּעַס מִבְּעֻלָּהּ, אוֹ שֶׁהִיא בְּעֻלָּה זָקֵן אוֹ חוּלָהּ, אוֹ שֶׁהִלֵּךְ בְּעֻלָּה לְמַדִּינַת הַיָּם, אוֹ שֶׁהִיא בְּעֻלָּה חִבּוּשׁ בְּבֵית הָאֲסוּרִים. הַמַּפְלֵת לְאַחַר מִיתַת בְּעֻלָּה, עֲקָרָה, זָקָנָה, אֵילוּנִית, וְקִטְנָה שְׂאִינָה רְאוּיָה לִילָד - צָרִיכָה לְהִמְתִּין שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: מֵתֵר לְהִתְאַרֵס וְלְהַנְשֵׂא מִיָּד. אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה: אֲנִי שִׁמְעֵתִי בְּכֶרֶם בִּיבְנָה, שֶׁכָּל הַנָּשִׁים לֹא יִנְשָׂאוּ וְלֹא יִתְאַרְסוּ עַד שֶׁיְהוּ לְהֵן שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. הַגִּיּוֹרֵת, וְהַשְּׂבוּיָה, וְהַמְשַׁחֲרֵרֵת - צָרִיכָה לְהִמְתִּין שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי

יוסי מתיר לנשא מיד. וכן היה רבי יוסי אומר: כל הנשים יתאסרו, חוץ מאלמנה שלושים יום מפני האבול, וכלן לא ינשאו עד שיהו להן שלשה חדשים. היבמה שחלצו לה אחין בתוך שלשה חדשים – צריכה להמתין שלשה חדשים. שלשה חדשים שאמרו – לאחר מיתת בעלה, ולא לאחר חליצת יבמה.

ח. המשליש גט לאשתו, ואמר לו: 'אל תנהו לה, אלא לאחר שלשה חדשים', כיון שהגיע גט לידה – מתרת לנשא מיד, ואינו חושש שמא גט ישן הוא. בת כהן שנשאת לישראל ומת בעלה – אוכלת בתרומה לערב, ואינה חוששת שמא מעברת היא.

ט. יבמה, כל שלשה חדשים הראשונים – נזונית משל בעלה. לאחר שלשה חדשים – אינה נזונית, לא משל בעלה, ולא משל יבמה. אם עמד יבמה בבית דין וברח – הרי זו נזונית מנכסיו. מעשה באחד שבא לפני רבי יוסי, אומר לו רבי: מהו לחלץ בתוך שלשה חדשים, קרא עליו מקרא הזה (דברים כה, ז): "ואם לא יחפץ האיש לקחת" וגו', הראוי ליבום – ראוי לחליצה. בתוך שלשה חדשים, הואיל ואין ראוי ליבום – אינו ראוי לחליצה. היבמה לא תחלוץ ולא תתיבם, עד שיהו לה שלשה חדשים, וכשם שאין אומרים לו ליבם, כך אין אומרים לו לחלץ. ומעשה בחיפה, באחת, שהלך בעלה למדינת הים, והיה לו שומרת יבם ולו אח קטן, משום רבי אליעזר בן רבי צדוק אמרו: תחלץ שמא יארע בו דבר, ונמצאת זקוקה לקטן. וחכמים אומרים: כשם שאין אומרים לו ליבם – כך אין אומרים לו לחלוץ. ופת תאר – התורה נתנה לה שלושים יום. אבל אמרו חכמים: צריכה להמתין שלשה חדשים, מפני תקון הולד. רבי שמעון בן

אליעזר היה מביאו מן המקרא, שנאמר (דברים כא, ג): "ירח ימים ואחר כן" וגו'.

י. אבא שאול אומר: הבא על יבמתו לשם נוי, לשם נכסים, רואין אותו כאלו פגע בערוה, וקרוב הולד להיות ממזר. וחכמים אומרים: "יבמה יבא עליה" (דברים כה, ה) – מכל מקום. היה רבי מאיר אומר: לא יבא אדם על יבמתו עד שתגיע לפרקה, וכן צרות וכן עריות – לא ינשאו ולא יתאסרו עד שיעזבו לפרקן, שמא נמצאו אלו אילוניות ונמצאו אלו פסולות. וחכמים אומרים: הרי הן בחזקתן וכשרות; מודה רבי עקיבה באלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, שאף על פי שהיא ב"לא יבא" – אין הולד ממזר, שאין ממזר אלא משאר בשר. מודה רבי שמעון התימני, בהבא על אשתו נדה, שאף על פי שיש בה פרת – שאין הולד ממזר, שאין ממזר אלא משאר בשר.

מסכת יבמות פרק שביעי

ז. העושה מאמר ביבמתו ומת – חולצת ולא מתביבמת. רבי שמעון אומר: או חולצת או מתביבמת, שאם מאמרו מאמר – תתיבם, שהיא אשתו של ראשון. כיצד מצות יבום? עושה בה מאמר ואחר כך כונסה, כנסה עד שלא עשה מאמר – קנה. העושה מאמר ביבמתו – קנאה לעצמו, ופסלה על ידי אחים, באו עליה אחים ועשו בה מאמר, נתנו גט וחלצו – פסולים על ידו. העושה מאמר ביבמתו – נפטרה צרתה. הנותן גט ליבמתו – נפטרה היא וצרתה, חלץ לה – נפטרה צרתה. וחכמים אומרים: יש גט אחר גט ומאמר אחר מאמר, מודה רבן גמליאל לחכמים, שיש גט אחר מאמר, ומאמר אחר גט, גט אחר ביאת מאמר, וביאת מאמר אחר ביאת גט. כיצד היה רבן גמליאל אומר אין גט אחר גט? שתי יבמות שנפלו לפני יבם אחד, ונתן גט

לְזוֹ וְגַט לְזוֹ. רַבֵּן גְּמְלִיאֵל אוֹמֵר: חוֹלֵץ לְרֵאשׁוֹנָה, וְאֶסוּר בְּקִרְבוּתֶיהָ, וּמִתֵּר בְּקִרְבוּת שְׁנֵייהָ. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֶסוּר בְּקִרְבוּת שְׁתֵּייהָ, וְצִרִיכוֹת שְׁנֵי גִטִּין וְחִלְצָה לְאַחַת מֵהֶן. כִּי־צִד 'אָמַר רַבֵּן גְּמְלִיאֵל אֵין מֵאָמַר אַחַר מֵאָמַר'? שְׁתֵּי יְבָמוֹת שֶׁנִּפְלוּ לִפְנֵי יָבָם אַחַד, וְעָשָׂה מֵאָמַר בְּזוֹ וּמֵאָמַר בְּזוֹ, רַבֵּן גְּמְלִיאֵל אוֹמֵר: נוֹתֵן גֵּט לְרֵאשׁוֹנָה וְחוֹלֵץ לָהּ, וְאֶסוּר בְּקִרְבוּתֶיהָ, וּמִתֵּר בְּקִרְבוּת שְׁנֵייהָ. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: נוֹתֵן גֵּט לְשְׁתֵּייהָ, וְאֶסוּר בְּקִרְבוּת שְׁתֵּייהָ וְחִלְצָה לְאַחַת מֵהֶן, וְכֵן אֵתָּה אוֹמֵר בְּשְׁנֵי יְבָמִין, וְיִבְמָה אַחַת. בְּעַל אֵת זוֹ וּבְעַל אֵת זוֹ. בְּעַל אֵת זוֹ וְעָשָׂה מֵאָמַר לְזוֹ, בְּעַל אֵת זוֹ וְנָתַן גֵּט לְזוֹ, בְּעַל אֵת זוֹ וְחִלֵּץ לְזוֹ – אֵין אַחַר חִלְצָה כְּלוּם, חִלֵּץ לְזוֹ וְחִלֵּץ לְזוֹ, וְעָשָׂה מֵאָמַר בְּזוֹ, חִלֵּץ לְזוֹ וְנָתַן גֵּט לְזוֹ, חִלֵּץ לְזוֹ וּבְעַל אֵת זוֹ – אֵין אַחַר בְּעִילָה כְּלוּם. אֵף עַל פִּי שְׁאֵמְרוּ: 'אֵין אַחַר בְּעִילָה כְּלוּם' – חִלְצָה אַחַר בְּעִילָה פּוֹסְלַת בְּכַהֲנוּנָהּ, כִּי־צִד? שְׁלֹשׁ יְבָמוֹת וְיָבָם אַחַד, עָשָׂה מֵאָמַר בְּזוֹ וּבְעַל אֵת זוֹ, וְחִזַּר וְעָשָׂה מֵאָמַר בְּזוֹ, רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר: רֵאשׁוֹנָה צָרִיכָה גֵּט וְאֵין אַחַר בְּעִילָה כְּלוּם, מִקָּל וְחִמְרָה, וּמֵה חִלְצָה שְׁפוֹסְלַת בְּכַהֲנוּנָהּ, 'חִלְצָה אַחַר בְּעִילָה' – אֵין אַחֲרֶיהָ כְּלוּם, בְּעִילָה שְׁאֵין פּוֹסְלַת בְּכַהֲנוּנָהּ – 'בְּעִילָה אַחַר חִלְצָה', אֵינוּ דִּין שְׁלֵא יֵהָא אַחֲרֶיהָ כְּלוּם? וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: צִרִיכוֹת שְׁלֹשָׁה גִטִּין וְחִלְצָה לְאַחַת מֵהֶן, אֵימְתֵי אִמְרוּ 'אֵין אַחַר בְּעִילָה כְּלוּם'? בּוֹמֵן שֶׁהִיא בְּתוּחְלָה, אֵינָה בְּתוּחְלָה – הָרִי הִיא כְּמֵאָמַר.

מִסְכַּת יְבָמוֹת פְּרָק שְׁמִינִי

א. בֵּן תִּשְׁעָ שָׁנִים יוֹם אַחַד, עֲמוּנֵי וּמוֹאֲבֵי, מִצְרִי וְאֶדוּמִי, וְעוֹבֵד כּוֹכָבִים, נִתְּוֵן וּמְמוּז שְׁבָא עַל בַּת כַּהֵן, וְעַל בַּת לְוִי וְעַל בַּת יִשְׂרָאֵל – פְּסָלָה מִן הַכַּהֲנוּנָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כָּל שְׂזֻרְעוּ כֶּשֶׁר – הִיא כֶּשֶׁרָה, וְכָל שְׂזֻרְעוּ פְּסוּלָה – הִיא פְּסוּלָה. רַבִּי

שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כָּל שְׂאֵתָה מִתֵּר לְשָׂא בַתוֹ – אֵתָּה מִתֵּר לְשָׂא אֶלְמֶנְתוֹ, וְכָל שְׂאֵי אֵתָּה מִתֵּר לְשָׂא בַתוֹ – אֵי אֵתָּה מִתֵּר לְשָׂא אֶלְמֶנְתוֹ, לְוִיָּה שְׁנֹשְׁבֵית – בַּתָּה כֶּשֶׁרָה לְכַהֵן, לְוִיִּם הַמְּזוּזִים בְּאֶמֶן – לֹא חֲשָׁשׁוּ לָהֶם חֻכְמִים. לְוִיָּה שְׁנֹשְׁבֵית, וְשֹׁנְבַעְלָה בְּעִילַת זָנוּת – נוֹתְנִין לָהּ אֵת הַמְּעֻשֶׁר. בַּת לְוִי מִן הַנְּתִינָה וּמִן הַמְּזוּזֵת – אֵין נוֹתְנִין לָהּ אֵת הַמְּעֻשֶׁר. כֵּהֵן הַדְּיוּט שְׁנֹשָׂא אֵת אֵילוּנִית – הָרִי זֶה מֵאֲכִילָה בְּתוּרוּמָה, כֵּהֵן גְּדוּל לֹא יֵשָׂא אֲנוּסוֹתוֹ וּמְפּוֹתוֹתוֹ, אֲבָל נוֹשָׂא הוּא אֵת הַמְּמַאֲנָתָהּ, כֵּהֵן גְּדוּל שְׁמַת אַחֲרֵי – חוֹלֵץ, אִם יֵשׁ שֵׁם אַחֲרֵי – אֵין חוֹלֵץ, וּמִפְּנֵי מַה אִמְרוּ: 'כֵּהֵן גְּדוּל שְׁעָשָׂה מֵאָמַר בִּיבְמָתוֹ לֹא יְכַנְסוּ? שְׂאֵין מֵאָמַר קוֹנָה קָנִין גְּמוּר.

ב. לֹא יִבְטַל אָדָם מִפְּרִיָּה וּרְבִיָּה אֲלָא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ בָּנִים, בְּנֵי בָנִים הָרִי הֵן כְּבָנִים, מִת אַחַד מֵהֶן אוֹ שְׁנַעְשָׂה אַחַד מֵהֶן, סָרִיס – אֵין רֵשָׁאֵי לְבַטֵּל. אֵין הָאִישׁ רֵשָׁאֵי לִישֵׁב שְׁלֵא בְּאִשָּׁה, וְהָאִשָּׁה רֵשָׁאֵי לִישֵׁב שְׁלֵא בְּאִישׁ, הָאִישׁ אֵין רֵשָׁאֵי לְשָׂתוֹת כּוֹס עֲקָרִין שְׁלֵא יוֹלִיד, וְהָאִשָּׁה רֵשָׁאֵה לְשָׂתוֹת עֲקָרִין שְׁלֵא תִלֵּד.

ג. הָאִישׁ אֵין רֵשָׁאֵי לִישָׂא עֲקָרָה וְזָקָנָה, אֵילוּנִית, קְטָנָה, וְשְׂאִינָה רֵאוּיָה לִילֵד. הָאִשָּׁה רֵשָׁאֵה לְהַנְשָׂא אֶפְלוֹ לְסָרִיס, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַמְּסָרִס אֵת הַזְּכָרִים – חַיִּב, וְאֵת הַנְּקָבוֹת – פְּטוּר. רַבִּי נִתָּן אוֹמֵר, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: שְׁנֵי בָּנִים כְּבָנֵינוּ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כג, טז): "וּבְנֵי מֹשֶׁה גִרְשׁוּם וְאֵלִיעֶזֶר". בֵּית הֵלֵל אוֹמְרִים: זָכָר וְנִקְבָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ה, ב): "זָכָר וְנִקְבָּה בְּרָאָם". רַבִּי נִתָּן אוֹמֵר, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: זָכָר וְנִקְבָּה. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: אוֹ זָכָר אוֹ נִקְבָּה.

ד. נִשָּׂא אִשָּׁה וְשָׁהָה עִמָּה עֶשֶׂר שָׁנִים וְלֹא יִלְדָה – אֵינוּ רֵשָׁאֵי לְבַטֵּל, אֲלָא יוֹצֵיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה, שְׁמָא לֹא זָכָה לְבָנוֹת מִמֶּנָּה, וְאֵף עַל פִּי שְׂאֵין רֵאִיָּה

לְדָבָר – זָכַר לְדָבָר, שְׁנָאֵמַר (בְּרֵאשִׁית טז, ג):
 "מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשִׁבְת אַבְרָם בְּאַרְץ כְּנַעַן", לִפְנֵי
 דְרַכְנֵנוּ לְמַדְנֵנוּ, שְׁאִין יִשְׁבֵּית חוּצָה לְאַרְץ עוֹלָה מִן
 הַמִּנְיָן.

ה. מִי שְׁהִיָּה בַעֲלָה זָקֵן אוֹ חוֹלָה, אוֹ שְׁהִיָּה בַעֲלָה
 חִבּוּשׁ בְּבֵית הָאֲסוּרִים, אוֹ שְׁהִלֵּךְ בַּעֲלָה לְמַדִּינַת
 הַיָּם, אוֹ שְׁחִלְתָּהּ הִיא אוֹ שְׁנִיָּהֶם חִבּוּשִׁים בְּבֵית
 הָאֲסוּרִים – אִין עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְיָן, גְּרֵשָׁה – תִּלְךְ
 וְתִנְשָׂא לְאַחַר, שְׁמָא לֹא זָכְתָה לְבִנּוֹת מִמֶּנּוּ, וְעַד
 כַּמָּה מִתְרַתְּ לְהִנְשָׂא? עַד שְׁלֵשָׁה. יִתַּר עַל כֵּן, לֹא
 תִנְשָׂא אֶלָּא לְמִי שֵׁישׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים. נִשְׂאֵת לְמִי
 שְׁאִין לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים – תִּצְאָה שְׁלֵא בְּכַתְבָּהּ, מִפְּנֵי
 שְׁנִשְׂוֹאִיָּה נִשְׂוֹאֵי טְעוּת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר: כָּל
 הַשׁוֹפֵף דְּמִים – הָרִי זֶה מְבַטֵּל אֶת הַדְּמוּת,
 שְׁנָאֵמַר (בְּרֵאשִׁית ט, ו): "שׁוֹפֵף דָּם הָאָדָם בְּאָדָם
 – דָּמוֹ יִשְׁפָּף". רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמַר: כָּל
 שְׁאִינוּ עוֹסֵק בְּפִרְיָה וְרִבְיָה – הָרִי זֶה שׁוֹפֵף דְּמִים
 וּמִמַּעַט אֶת הַדְּמוּת, שְׁנָאֵמַר: "כִּי בְצִלְם אֱלֹהִים
 עָשָׂה אֶת הָאָדָם וְאִתָּם פְּרוּ וּרְבוּ". בֶּן עֲזַאִי אוֹמַר:
 כָּל מִי שְׁאִינוּ עוֹסֵק בְּפִרְיָה וְרִבְיָה – הָרִי זֶה שׁוֹפֵף
 דְּמִים, וּמְבַטֵּל אֶת הַדְּמוּת, שְׁנָאֵמַר (בְּרֵאשִׁית ט,
 ו): "כִּי בְצִלְם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם" וְכַתִּיב
 (שָׁם ט, ז): "וְאִתָּם פְּרוּ וּרְבוּ" וְגו'. אָמַר לוֹ רַבִּי
 אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה: נְאִין דְּכָרִים כְּשֶׁהֵן יוֹצְאִין מִפִּי
 עוֹשִׂיָּהֶן, יֵשׁ נְאָה דוֹרֵשׁ וְאִין נְאָה מְקִים, נְאָה
 מְקִים וְאִין נְאָה דוֹרֵשׁ, בֶּן עֲזַאִי נְאָה דוֹרֵשׁ וְאִין
 נְאָה מְקִים! אָמַר לוֹ: מַה אַעֲשֶׂה? חֲשֵׁקָה נִפְשִׁי
 בַּתּוֹרָה! וְיִתְקִים הָעוֹלָם בְּאַחְרִים.

מִסְכַּת יְבָמוֹת פְּרָק תְּשִׁיעִי

א. בַּת יִשְׂרָאֵל שְׁנִשְׂאֵת לְכַהֵן, וְהִכְנִיסָה לוֹ עַבְדִּי
 מְלוּג וְעַבְדִּי צֹאן בְּרִזְל. עַבְדִּי מְלוּג – אוֹכְלִין
 מִשְׁלָה, וְעַבְדִּי צֹאן בְּרִזְל – אוֹכְלִין מִשְׁלוֹ. אֵלוּ הֵן
 עַבְדֵי מְלוּג: אִם פְּתַחוּ אוֹ הוֹתִירוּ – הָרִי הֵן שְׁלָה.
 וְאֵלוּ הֵן עַבְדֵי צֹאן בְּרִזְל: אִם פְּתַחוּ אוֹ הוֹתִירוּ –

הָרִי הֵן שְׁלוֹ. הִכְנִיסְתֶּן בְּדָמִים – נוֹטְלֶתֶן בְּדָמִים.
 יְלָדִים – נוֹטְלֶתֶן נְעָרִים. נְעָרִים – נוֹטְלֶתֶן זְקָנִים.
 אֵלוּ וְאֵלוּ – פְּרוֹתֵיהֶן לְבַעַל. אֵלוּ וְאֵלוּ – הַבַּעַל
 חִיב בְּמִזְוֹנֹתֵיהֶן, וְזֶה וְזֶה – אִין כּוֹלִין לְמַכּוּר.
 הָאִישׁ אִין כּוֹל לְמַכּוּר – מִפְּנֵי שְׁמִשְׁעָבְדִים
 לְאִשָּׁה, וְאִשָּׁה אִינָה יְכוֹלָה לְמַכּוּר – מִפְּנֵי
 שְׁפִירוֹתֵיהֶן לְבַעַל.

ב. מַת, וְהִנִּיחָה כְּמוֹ שֶׁהִיא, עַבְדִּי מְלוּג – אִינָן
 אוֹכְלִין, כְּדָרְךְ שְׁאִינָה אוֹכְלָת, עַבְדִּי צֹאן בְּרִזְל –
 אוֹכְלִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן בְּחֻזְקַת הַיּוֹרְשִׁין, עַד שְׁעָה
 שִׁנְתָּנוּ לָהּ. הִנִּיחַ לָהּ בָּנִים – אֵלוּ וְאֵלוּ אוֹכְלִין.
 הִנִּיחָה מִעֲבָרָת – אֵלוּ וְאֵלוּ אִין אוֹכְלִין. הִנִּיחַ לָהּ
 בָּנִים וְהִנִּיחָה מִעֲבָרָת, עַבְדִּי מְלוּג – אוֹכְלִין כְּדָרְךְ
 שֶׁהִיא אוֹכְלָת, עַבְדִּי צֹאן בְּרִזְל – לֹא יֵאכְלוּ מִפְּנֵי
 חִלְקוֹ שֶׁל עֶבֶר בְּהֵן; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי
 יִשְׁמַעֵאל בֶּן רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר מִשּׁוּם אָבִיו: הַבַּת
 מֵאֲכָלָת וְאִין הַבֵּן מֵאֲכִיל. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי
 אוֹמַר: כָּלֵם לֹא יֵאכְלוּ, שְׁמָא יְהָא עֶבֶר זָכַר, וְאִין
 לְבָנוֹת בְּמִקּוּם כָּלֵם.

ג. בַּת כַּהֵן שְׁנִשְׂאֵת לְיִשְׂרָאֵל וְהִכְנִיסָה לוֹ עַבְדִּי
 מְלוּג וְעַבְדִּי צֹאן בְּרִזְל, מַת, וְהִנִּיחָה כְּמוֹ שֶׁהִיא,
 עַבְדִּי מְלוּג – אִין אוֹכְלִין, כְּדָרְךְ שְׁאִינָה אוֹכְלָת.
 עַבְדִּי צֹאן בְּרִזְל – אוֹכְלִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן בְּחֻזְקַת
 הַיּוֹרְשִׁין, עַד שְׁעָה שִׁנְתָּנוּ לָהּ.

ד. תֵּרַשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן שְׁקֵנוּ עַבְדִּים – אִין אוֹכְלִין
 בַּתְּרוּמָה, אֲכָל אִם קֵנוּ לָהֶן בֵּית דִּין, אוֹ שְׁמַנּוּ בֵּית
 דִּין לָהֶן אֲפוֹטְרוֹפִין, אוֹ שְׁנַפְּלוּ לָהֶם בִּירוּשָׁה
 מִמְּקוֹם אַחַר – הָרִי אֵלוּ אוֹכְלִין בַּתְּרוּמָה.

ה. כַּהֵן שְׁקָנָה עַבְד וְלִישְׂרָאֵל, אֶפְלוּ אַחַד מִמָּאָה
 בו – אִינוּ אוֹכְלִין בַּתְּרוּמָה. אִשְׁת כַּהֵן שְׁקָנָתָהּ
 עַבְדִּים, וְעַבְדֵיהֶם שְׁקֵנוּ עַבְדִּים – הָרִי אֵלוּ אוֹכְלִין
 בַּתְּרוּמָה. עַבְד כַּהֵן שְׁבָרַח, וְאִשְׁת כַּהֵן שְׁמָרְדָה –

הרי אלו אוכלין בתרומה. לא יצא הרוצח מחוץ לגבול עיר מקלטו - בחזקת שכהן גדול קים.

ו. העבר והיכם והארוסין והחרש, וכן תשע שנים ויום אחד - פוסלין ולא מאכילין. אמר רבי שמעון: בכו מדת הדין לוקה, שאם יש מעשה לפסל - יש מעשה להאכיל, אם אין מעשה להאכיל - לא יהא מעשה לפסל. בתו פקחת הנשואה לאחיו חרש - צרתה פטורה מן החליצה ומן היבום, מקל וחמר, אם נשואי בתה נשואין - נשואי צרתה נשואין, אין נשואי בתה נשואין - לא יהו של צרתה נשואין?

ז. בתו החרשת הנשואה לאחיו פקח - צרתה חולצת ולא מתיבמת, חרשת שהשיאה אביה - הרי היא כפקחת לכל דבר. בת ישראל פקחת שנשאת לכהן חרש - אין אוכלת בתרומה, עברה - לא תאכל, ילדה - תאכל. נתחתף העבר במעיה - תאכל. בת ישראל חרשת שנשאת לכהן פקח - אינה אוכלת בתרומה. עברה - לא תאכל. ילדה - תאכל.

ח. בת כהן פקחת שנשאת לישראל שוטה - טובלת מחיק בעלה ואוכלת בתרומה לערב. עברה - לא תאכל. ילדה - לא תאכל, כל שיש לה זרע מכהן, בין זכרים בין נקבות, אפלו זרע מזרע - הרי זו אוכלת בתרומה.

ט. היתה בתה מישראל נשואה לכהן - אינה אוכלת בתרומה, עד שיהא לה זרע מכהן תחלה. כהנת שמת עברה בתוך מעיה - הרי זו אוכלת בתרומה. האשה שמקשה לילד - מחתכין את העבר במעיה, ואפלו בשבת, ומוציאין אותו אברים אברים, מפני שחיייה קודמין לו. יצא ראשו, אפלו ביום השני - אין נוגעין בו, שאין דוחין נפש מפני נפש.

מסכת יבמות פרק עשירי

א. בת ישראל פקחת, שנתארסה לכהן פקח, ולא הספיק לכנסה עד שנתחרש - אינה אוכלת בתרומה. מת והניחה לפני יבם, אפלו חרש - אוכלת. יפה כח היבם להאכיל מכהן הבעל. בת ישראל פקחת שנתארסה לכהן פקח, ולא הספיק לכנסה עד שנתחרשה - אינה אוכלת בתרומה. מת והניחה לפני יבם, אפלו חרש - אוכלת. יפה כח היבם להאכיל מכהן הבעל, בת ישראל פקחת שנשאת לכהן חרש - אין אוכלת. מת והניחה לפני יבם פקח - אוכלת. חרש - אינה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחפה לשם נשואין, ותבעל לשם אשות. בת ישראל חרש שנשאת לכהן פקח - אין אוכלת בתרומה. מת והניחה לפני פקח - אין אוכלת. בת ישראל פקחת שנתארסה לכהן פקח ונכנסה לחפה לשם נשואין, ולא הספיק לכוועלה עד שנעשה פצוע דכא וכרות שפכה - הרי זו אוכלת בתרומה, הואיל וכאת לכלל התר אפלו שעה אחת. עודה ארוסה ונעשה פצוע דכא וכרות שפכה - הרי זו אינה אוכלת. אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט שנכנסה לחפה לשם נשואין, ולא הספיק לכוועלה עד שמת - הרי זו כשרה לכהנה וכשרה לאכל בתרומה. בא עליה - פסלה מן הכהונה, ופסלה מלאכל בתרומה.

ב. טמטום - אין אוכל בתרומה, אשתו ועבדיו - אוכלין, משוף ומי שגולד כשהוא מהול - הרי אלו אוכלין בתרומה. אנדרוגינוס - אוכל בתרומה, אכל לא בקדשים. טמטום - אינו אוכל לא בתרומה ולא בקדשים. מי שחציו עבד וחציו בן חורין - אינו אוכל לא בתרומה, ולא בקדשים. אמר רבי אלעזר: שמעתי באנדרוגינוס שחביבין על משכבו סקילה פזר. במה דברים אמורים? בזמן שבא עליו דרך הזכרות, לא בא עליו דרך הזכרות - פטור.

מכאן – הרי היא כאילונית לכל דבריה. אלו הן סימניה: כל שאין לה דדים, ומתקשה בשעת תשמיש. רבי שמעון בן גמליאל אומר: כל שאין לה שפולי מעים כנשים. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כל שקולה עבה, ואין נכרת בין אשה לאיש.

מסכת יבמות פרק אחד עשר

יא. טומטום שקדש – קדושו קדושין. נחקדש – קדושו קדושין. חולץ וחולצין לאשתו. אם יש שם אחים – אין חולץ ואין מיבם, אבל מיבמין את אשתו. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: לא חולץ וחולצין לאשתו, מיבם ולא מיבמין את אשתו, שמה יקרע וימצא סריס חמה.

ב. סריס חמה, ואנדרוגינוס, ואח מאם, וגר, ועבד משחרר – לא חולצין ולא מיבמין. כיצד? מתו והניחו נשים, ולהם אחים, באו אחים ועשו מאמר, נתנו גט וחלצו – לא עשו כלום. בעלו – פסלו מן הכהונה, וחיבין בקרבן. מתו אחים והניחו נשים, ולהם אחים, באו הם ועשו מאמר, נתנו גט או חלצו – לא עשו כלום, ואם בעלו – פסלו מן הכהונה וחיבין בקרבן.

ג. פצוע דכא, וכרות שפכה, וסריס אדם, וזקן – או חולצין או מיבמין. כיצד? מתו והניחו נשים, ולהם אחים, באו אחים ועשו מאמר, נתנו גט או חלצו – מה שעשו – עשוי. אם בעלו – קנו ופטרו את הצרות. מתו אחים והניחו נשים, ולהם אחים, באו הם ועשו מאמר, נתנו גט או חלצו – מה שעשו עשוי, אם בעלו – קנו ופטרו את הצרות, ואסורים לקים, שנאמר (דברים כג, ב): "לא יבא פצוע דכא" וגו'.

ד. וזה וזה אינו זכאי בירושתה. רבי אליעזר אומר: הראשון זכאי בירושתה.

ג. איזה הוא פצוע דכא? כל שנפצעו הבצים שלו, שנמוקו, שנקבו, ושחסרו. אמר רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה: שמעתי בכרם ביבנה, מי שאין לו אלא ביצה אחת – זהו סריס חמה, וכשר. אמר רבי יוסי: מעשה באחד בכפר מנדון, שעלה לראש הזית, ונפל, ונפצעו אחת מביציו, ובא ובעל את אשתו, ומת, ובאו ושאלו את רבי יוחנן בן נורי: אשתו, מה היא שתתיבם? אומר להן: עד שאתם שואלין אותי 'מה היא שתתיבם', שאלוני: 'מהו שתאכל בתרומה?' שנפסלה מן הכהונה ופסולה מלאכל בתרומה.

ד. איזהו כרות שפכה? כל שנכרת הגיד, מן העטרה ולפנים. אם נשתיר מן עטרה לפנים, אפלו כחוט השערה סמוך לראש ומקיף את כלה – כשר. נקב מלמטה – פסול, מפני שהוא שופך. נסתם – כשר, מפני שהוא מוליד, וזהו פסול שחוזר להכשרו. מעוד וכתות, נתוק וכרות – כלם בביצים; דברי רבי יהודה. רבי אליעזר בן יעקב אומר: כלם בגיד. רבי יוסי אומר: מעוד וכתות – בביצים, נתוק וכרות – בגיד.

ה. איזה הוא סריס חמה? כל ששקה עשרים שנה ולא הביא שתי שערות, אף על פי שהביא לאחר מכאן – הרי הוא כסריס לכל דבריו. ואלו הן סימניו: כל שאין לו זקן, ושערו לקוי, ובשרו מחליק. רבי שמעון בן גמליאל אומר משום רבי יהודה בן יאיר: כל שאין מימיו מעלין רתיחות, ויש אומרים כל שמטיל מים ואינו עושה כפה, ויש אומרים: כל ששכבת זרע דוחה, ויש אומרים: כל שאין מי רגליו מחמיצים. אחרים אומרים: כל שרוחץ בימות הגשמים ואין בשרו מעלה הבל. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כל שקולו לקוי, ואין נכר בין אשה לאיש.

ו. ואיזה היא אילונית? כל שהיא בת עשרים שנה ולא הביאה שתי שערות, ואפילו הביאה לאחר

ה. האִשָּׁה שֶׁהֵלֶךְ בַּעֲלָהּ לַמְדִינַת הַיָּם, וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ: 'מַתְּ בַּעֲלִיךָ', וְהוֹרוּהָ בֵּית דִּין לְהַנְשֵׂא, הֵלֵכָה וְנִשְׂאָת אֶלְמַנָּה לְכַהֵן גְּדוֹל, גְּרוּשָׁה וְחַלּוּצָה לְכַהֵן הַדְּיוּט - חֲנִיכַת קָרְבָן עַל כָּל בִּיאָה וּבִיאָה; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: קָרְבָן אֶחָד עַל הַכֹּל, מוֹדִים חֻכְמִים לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, שְׂאֵם נִשְׂאָת לְחַמְשָׁה בְּנֵי אָדָם, שְׁחִיבַת קָרְבָן עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אִם עָשׂוּ בֵּית דִּין הוֹרְתָן כְּזֵרוֹן, אִישׁ בְּאִשָּׁה, נִשְׂאָת עַל פִּי עֲדִים כְּשֶׁנִּגְתָּ אִישׁ בְּאִשָּׁה.

ו. האִשָּׁה שֶׁהֵלֵכָה הִיא וּבַעֲלָהּ לַמְדִינַת הַיָּם, בָּאתָה וְאָמְרָה: 'מַתְּ בַּעֲלִי', נִשְׂאָת עַל פִּי עֲצָמָה, הֵלֵכָה לָהּ לַמְדִינַת הַיָּם, בָּאָה וְאָמְרָה: 'מַתְּ בַּעֲלִי', נִשְׂאָת עַל פִּי עֲצָמָה, וְהָרִי בְּלֹן מִמְשַׁכֵּין וּבָאִין - תִּצַּא מִבְּלֹן וּמִתְּרַת לְרֵאשׁוֹן. בִּיאָתָה וְחַלּוּצָתָה מֵאֲחִין שֶׁל הָרֵאשׁוֹן - פּוֹטְרַת צְרוּתֶיהָ. מִן הַשְּׂנִי וּמִן הַשְּׂלִישִׁי - אִין פּוֹטְרַת צְרוּתֶיהָ, אִם בָּא עֲלֶיהָ שְׂנִי לְשֵׁם אִישׁוֹת לְאַחַר מִיתַת הָרֵאשׁוֹן - בִּיאָתָה אוּ חַלּוּצָתָה מֵאֲחִיו שֶׁל שְׂנִי - פּוֹטְרַת צְרוּתֶיהָ. מִן הַשְּׂלִישִׁי מִן הָרַבִּיעִי - אִין פּוֹטְרַת צְרוּתֶיהָ.

ז. האִשָּׁה שֶׁהֵלֶךְ בַּעֲלָהּ וּבָנָה לַמְדִינַת הַיָּם, בָּאוּ וְאָמְרוּ לָהּ: מַתְּ בְּנֶךְ וְאַחַר כֶּךָ מַתְּ בַּעֲלִיךָ, וְנִתְיַבְּמָה, וְאַחַר כֶּךָ אָמְרוּ לָהּ: חֲלוּף הַדְּבָרִים, לֹא שְׁהִיָּתָה רַאוּיָה לְהִתְיַבֵּם אֶלָּא לְהַנְשֵׂא. כָּל וְלָדוֹת שְׁיִלְדָה - הָרִי אֵלּוּ מִמְזוּרִים. אָמְרוּ לָהּ: 'מַתְּ בַּעֲלֶךְ וְאַחַר כֶּךָ מַתְּ בְּנֶךְ', וְנִשְׂאָת, וְאַחַר כֶּךָ אָמְרוּ לָהּ: 'חֲלוּף הַדְּבָרִים, לֹא שְׁהִיָּתָה רַאוּיָה לְנִשְׂאָ אֶלָּא לְהִתְיַבֵּם', כָּל וְלָדוֹת שְׁיִלְדָה בְּחַיֵּי יִבְמָה - הָרִי אֵלּוּ מִמְזוּרִים; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר שְׂאָמֵר מִשׁוּם רַבִּי עֲקִיבָה. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אִין מִמְזוּר בִּיבְמָה. אָמְרוּ לָהּ: 'מַתְּ בַּעֲלֶךְ', וְנִשְׂאָת, וְאַחַר כֶּךָ אָמְרוּ לָהּ: 'קַיָּם הִיָּה וְמַתְּ' - הָרִי זֹו יוֹצֵאת בְּגֹט. כָּל וְלָדוֹת שְׁיִלְדָה בְּחַיֵּי בַּעֲלָהּ - הָרִי אֵלּוּ מִמְזוּרִים, לְאַחַר מִיתַת בַּעֲלָהּ - כְּשֵׁרִים. אָמְרוּ לָהּ: 'מַתְּ

בַּעֲלֶךְ', וְנִתְקַדְּשָׁה, וְאַחַר כֶּךָ אָמְרוּ לָהּ: 'קַיָּם הִיָּה וְמַתְּ'; הָרִי זֹו יוֹצֵאת בְּגֹט וְחַלּוּצָה, וְכָל וְלָדוֹת שְׁיִלְדָה בְּחַיֵּי בַּעֲלָהּ - מִמְזוּרִים, לְאַחַר מִיתַת בַּעֲלָהּ - כְּשֵׁרִים. אָמְרוּ לָהּ: 'מַתְּ בְּמֵיךְ', וְנִשְׂאָת, וְאַחַר כֶּךָ אָמְרוּ לָהּ: 'קַיָּם הִיָּה וְמַתְּ', לֹא שְׁהִיָּתָה רַאוּיָה לְהַנְשֵׂא אֶלָּא לְהִתְיַבֵּם - הָרִי זֹו יוֹצֵאת בְּגֹט, וְכָל וְלָדוֹת שְׁיִלְדָה בְּחַיֵּי יִבְמָה - מִמְזוּרִים; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר שְׂאָמֵר מִשׁוּם רַבִּי עֲקִיבָה. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אִין מִמְזוּרִים מִיבְמָה.

ח. מִי שֶׁהֵלֵכָה אִשְׁתּוֹ לַמְדִינַת הַיָּם, בָּאוּ וְאָמְרוּ לוֹ: 'מַתָּה אֲשַׁתְּךָ', וְנִשְׂאָ אֶת אַחֻתָּה, וְאַחַר כֶּךָ אָמְרוּ לוֹ: 'קַיָּמַת הִיָּתָה וְמַתָּה' - הָרִי זֶה יִקָּיָם, וְהוֹלֵךְ הָרֵאשׁוֹן מִמְזוּר וְהֵאֲחִרוֹן אִינוּ מִמְזוּר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כָּל שְׂפוֹסֵל עַל יְדֵי אַחֲרִים - פּוֹסֵל עַל יְדֵי עֲצָמוֹ, וְכָל שְׂאִין פּוֹסֵל עַל יְדֵי אַחֲרִים - אִין פּוֹסֵל עַל יְדֵי עֲצָמוֹ. אָמְרוּ לוֹ: 'מַתָּה אֲשַׁתְּךָ', וְנִשְׂאָ אֶת אַחֻתָּה, וְהֵלֵכָה לַמְדִינַת הַיָּם, וְאָמְרוּ לוֹ: 'מַתָּה אֲשַׁתְּךָ', וְנִשְׂאָ אֶת אַחֻתָּה, וְהֵלֵכָה לָהּ לַמְדִינַת הַיָּם, וְאָמְרוּ לוֹ: 'מַתָּה אֲשַׁתְּךָ', וְנִשְׂאָ אֶת אַחֻתָּה, וְהֵלֵכָה לָהּ לַמְדִינַת הַיָּם, וְהָרִי בְּלֹן מִמְשַׁמְשׁוֹת וּבִאֻוֹת, הָרֵאשׁוֹנָה אִשְׁתּוֹ, וּפּוֹטְרַת צְרָתָה, וְהַשְּׂאָר בְּלֹן אִינֵן נְשִׂיּוֹ. וְאִם בָּא עַל הַשְּׂנִיָּה לְשֵׁם אִישׁוֹת, לְאַחַר מִיתַת הָרֵאשׁוֹנָה - שְׂנִיָּה אִשְׁתּוֹ, פּוֹטְרַת צְרוּתֶיהָ, וְהַשְּׂאָר בְּלֹן אִין נְשִׂיּוֹ. אָמְרוּ לוֹ: 'בִּתְךָ מַתָּה תַּחֲלָה, וְאַחַר כֶּךָ מַתְּ אַחִיךָ', עֲמַד וְיִבְּם אֶת צְרָתָה, וְאַחַר כֶּךָ אָמְרוּ לוֹ: 'חֲלוּף הִיּוֹ הַדְּבָרִים, לֹא שְׁהִיָּתָה רַאוּיָה לְהִתְיַבֵּם'. כָּל וְלָדוֹת שְׁיִלְדָה - הָרִי אֵלּוּ מִמְזוּרִים. אָמְרוּ לוֹ: 'אַחִיךָ מַתְּ תַּחֲלָה, וְאַחַר כֶּךָ מַתָּה בִּתְךָ', הֵלֵכָה צְרָתָה, וְנִשְׂאָת לְאַחַר, וְאַחַר כֶּךָ אָמְרוּ לוֹ: 'חֲלוּף הִיּוֹ הַדְּבָרִים, לֹא שְׁהִיָּתָה רַאוּיָה לְהַנְשֵׂא אֶלָּא לְהִתְיַבֵּם'. כָּל וְלָדוֹת שְׁיִלְדָה בְּחַיֵּי יִבְמָה - הָרִי אֵלּוּ מִמְזוּרִים; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר שְׂאָמֵר מִשׁוּם רַבִּי עֲקִיבָה, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אִין מִמְזוּרִים בִּיבְמָה.

ט. חרש שְׁנַחֲלֵץ, וְחַרְשֵׁת שְׁחַלְצָה, וְהַחֹלְצָת מִן הַשּׁוֹטָה, וְכֵן שׁוֹטָה שְׁחַלְצָה, וְחֹלְצָת מִן הַקָּטָן – תִּצָּא הִיא וּשְׁלִשָּׁה עָשָׂר דְּבָרִים בָּהּ; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר שְׁאָמַר מִשּׁוֹם רַבִּי עֲקִיבָא, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים אֵין מִמּוֹרִים בִּיבְמָה.

י. בֶּן תִּשְׁעֵי שָׁנִים וַיּוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבַמְתּוֹ וְמַת – חֹלְצָת וְלֹא מִתִּיבַמַּת, שְׂבִיאַת בֶּן תִּשְׁעֵי שָׁנִים וַיּוֹם אֶחָד כְּמֵאמֶר בְּגִדּוֹל. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אוֹ חֹלְצָת אוֹ מִתִּיבַמַּת, שְׂאָם בִּיאָתוֹ בִּיאָה – תִּתִּיבֵם, שְׂהִיא אֲשֶׁתוֹ שֶׁל רֵאשׁוֹן. אֵין בִּיאָתוֹ בִּיאָה – תִּתִּיבֵם, שְׂהִיא אֲשֶׁתוֹ שֶׁל שְׁנִי.

יא. בֶּן תִּשְׁעֵי שָׁנִים וַיּוֹם אֶחָד, שָׁבָא עַל יְבַמְתּוֹ – פּוֹסֵל עַל יְדֵי אַחִין בְּדָבָר אֶחָד, וְהֵאָחִין פּוֹסְלִין עַל יְדוֹ בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים. הוּא פּוֹסֵל עַל יְדֵי אַחִין בְּבִיאָה, וְהֵאָחִין פּוֹסְלִין עַל יְדוֹ: בְּבִיאָה, בְּגִט, בְּמֵאמֶר וּבְחֹלְצָה. וְכֵשֶׁם שְׂהוּא אֵין פּוֹסֵל עַל יְדֵי אַחִין – בְּמֵאמֶר, בְּגִט, וּבְחֹלְצָה, כֶּן הֵאָחִין לֹא יִפְסְלוּ זֶה עַל יְדֵי זֶה – בְּבִיאָה, וּבְגִט, וּבְמֵאמֶר, וּבְחֹלְצָה. כִּיצַד? שְׁנֵי אַחִים בְּנֵי תִּשְׁעֵי שָׁנִים וַיּוֹם אֶחָד, בָּא זֶה וְעָשָׂה מֵאמֶר, וּבָא זֶה וְעָשָׂה מֵאמֶר, בָּא זֶה וְנִתְּן גִּט, בָּא זֶה וְנִתְּן גִּט, בָּא זֶה וְחָלְצָה. כָּא זֶה וְחָלְצָה – לֹא עָשָׂה כְּלוּם. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: חֹלְצָת מִן הַקָּטָן, נִפְסְלָה מִזָּה וּמִזָּה, בָּא זֶה וּבָעַל, בָּא זֶה וּבָעַל – נִפְסְלָה מִשְׁנֵיהֶם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הֵרֵאשׁוֹן יִקְיָם וְהַשְּׁנִי יוֹצִיא. אִם בִּיאַת הֵרֵאשׁוֹן בִּיאָה – אֵין בִּיאַת הַשְּׁנִי בִּיאָה, שְׂאֵין בִּיאָה אַחַר בִּיאָה, וְאִם בִּיאַת הֵרֵאשׁוֹן בִּיאָה – אֵין בִּיאַת הַשְּׁנִי בִּיאָה.

יב. בֶּן תִּשְׁעֵי שָׁנִים וַיּוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבַמְתּוֹ, וְחִזָּר וּבָא עַל צָרְתָּה – פּוֹסֵל עַל יְדֵי עֲצָמוֹ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: לֹא פִּסְלָה, שְׂאָם בִּיאָתוֹ עַל הֵרֵאשׁוֹנָה בִּיאָה – אֵין בִּיאָתוֹ עַל הַשְּׁנֵי בִּיאָה, שְׂאֵין בִּיאָה אַחַר בִּיאָה. אֵין בִּיאָתוֹ עַל הֵרֵאשׁוֹנָה בִּיאָה – אֵין בִּיאָתוֹ עַל הַשְּׁנֵי בִּיאָה. בְּמֵה דְּבָרִים

אִמּוֹרִים? בְּבִיאַת בֶּן תִּשְׁעֵי שָׁנִים וַיּוֹם אֶחָד, אָבָל חַרְשֵׁת שׁוֹטָה וְקָטָן שְׂבַעְעוּ – קָנוּ וּפְטָרוּ אֶת הַצָּרוֹת.

יג. שׁוֹטָה וְקָטָן שְׁנִשְׂאוּ נָשִׁים וְמַתוּ, נְשִׂיהֶם פְּטוּרוֹת מִן הַחֹלְצָה. זֶה הַכֹּלֵל, כֹּל בִּיאָה שְׂצָרִיכָה דַּעַת – אֵינָה בִּיאָה, שְׂאֵין צָרִיכָה דַּעַת – הִרִי זוּ בִּיאָה.

מִסְכַּת יְבָמוֹת פָּרָק שְׁנַיִם עָשָׂר

א. רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בְּאַנּוֹסַת אָבִיו וּמִפְּתַת אָבִיו, שְׁנֵאמַר (וַיִּקְרָא יח, ז): “עֲרוֹת אִשְׁתְּ אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה” וְגו'. וְלִהְלֵךְ הוּא אוֹמֵר (דְּבָרִים כג, א): “לֹא יָקַח אִישׁ אֶת אִשְׁתְּ אָבִיו וְלֹא יִגְלֶה כְּנָף אָבִיו”, וְאוֹמֵר (שָׁם כב, יט): “וְלֹא תִהְיֶה לְאִשָּׁה” וְגו'. הַגִּיּוֹרֵת שְׁנִתְּגִירוּ בְּנִיָּה עִמָּה – לֹא חֹלְצִין וְלֹא מִיבְּמִין, הֵיטָה הוֹרְתֵן שְׂלֹא בְּקִדְשָׁה וְלִדְתֵן שְׂלֹא בְּקִדְשָׁה, וְלֹא חֹלְצִין וְלֹא מִיבְּמִין, וְאֵין חִיבִין מִשּׁוֹם אִשְׁתְּ אַח. הֵיטָה הוֹרְתֵן שְׂלֹא בְּקִדְשָׁה וְלִדְתֵן בְּקִדְשָׁה אוֹ מִיבְּמִין, אָבָל חִיבִין מִשּׁוֹם אִשְׁתְּ אַח. הֵיטָה הוֹרְתֵן וְלִדְתֵן בְּקִדְשָׁה – הִרִי הֵם כִּיִּשְׂרָאֵל לְכֹל דְּבָר.

ב. חֲמֵשׁ נָשִׁים שְׁנִתְּעַרְבוּ וְלִדְתִּיהֶן וְהַגְדִּילוּ הַתְּעַרְבוֹת, וְנִשְׂאוּ נָשִׁים וְמַתוּ. מִקְּצָתֵן אַחִין וּמִקְּצָתֵן אֵין אַחִין – הֵאָחִין חֹלְצִין. שְׂאֵין אַחִין – מִיבְּמִין. מִקְּצָתֵן כֹּהֲנִים וּמִקְּצָתֵן אֵין כֹּהֲנִים. הַכֹּהֲנִים – חֹלְצִין. וְשְׂאֵינֵם כֹּהֲנִים – מִיבְּמִין. מִקְּצָתֵן אַחִין וּמִקְּצָתֵן כֹּהֲנִים – חֹלְצִין וְלֹא מִיבְּמִין. סִפְקָ שְׂהִיא אִמּוֹ סִפְקָ שְׂהִיא בַתּוֹ, סִפְקָ שְׂהִיא אַחֲתוֹ – חֹלְצִין וְלֹא מִיבְּמִין. זֶה הַכֹּלֵל, כֹּל הַסְּפָקוֹת בִּיבְמָה – חֹלְצִין וְלֹא מִיבְּמִין.

ג. כִּיצַד חוֹלֵץ אָדָם לְאִמּוֹ מִסְּפָק? אִמּוֹ וְאִשָּׁה אַחֲרָת, לֶהֱזֵן שְׁנֵי זְכָרִים, וְחִזָּרוּ וְלִידוּ שְׁנֵי זְכָרִים בְּמַחְבָּא, וּבָא בְּנָה שֶׁל זוֹ וְנִשְׂאָ אִמָּה שֶׁל זֶה, וְמַת כְּלֵא בָנִים – זֶה חוֹלֵץ לַשְּׁתִּיָּהן וְזֶה חוֹלֵץ לַשְּׁתִּיָּהן.

נמצא כל אחד ואחד חולץ לאמו מספק. כיצד חולץ אדם לאחותו מספק? אמו ואשה אחרת שילדו שתי נקבות, חזרו וילדו שתי נקבות במחבא, ובא אחיהם שלא מאותה האם ונשארו ומתו בלא בנים – זה חולץ לשתייהן, וזה חולץ לשתייהן, נמצא, אדם זה חולץ לאחותו מספק. כיצד חולץ אדם לבתו מספק? אשתו ואשה אחרת שילדו שתי נקבות במחבא, ובא אחיהם ונשארו, ומתו בלא בנים – חולץ לשתייהן, נמצא אדם זה חולץ לבתו מספק, וזה חולץ לבתו מספק.

לראשון ספק בן שבעה לאחרון, הכה את זה וחזרו והכה את זה, קלל את זה וחזרו וקלל את זה – הרי זה פטור. הכה שניהם כאחד, קלל שניהם כאחד – חיב. רבי יהודה אומר: המכה את אביו ואת אחר כאחת – פטור. המקלל את אביו ואת אחר כאחת – חיב. היו לה בנים מן הראשון ובנים מן השני – הן לא חולצין ולא מיבמין, וכן הוא להן – לא חולץ ולא מיבם. היו לו אחין מן הראשון, ואחין מן השני שלא מאותה האם – הוא להן חולץ ומיבם, והן לו – אלו חולצין ואלו מיבמין.

ו. האשה שייצא עליה שם רע – ולדות כשרין, מפני שהן בחזקת הבעל. רבי יהודה אומר: שניהן מבית אב אחד – נוטלין חלק אחד.

ז. מצות חליצה בשלשה, שיהו יודעין לקרות כעין דינים. רבי יהודה אומר: בחמשה. אמר רבי אלעזר ברבי שמעון: מעשה וחליצה לפני רבי ישמעאל ביחידי בלילה.

ח. חליצה בסנדל שנפחת¹ ומקבל את רב הרגל, במנעל שנפרס² וחופה את רב הרגל, בסנדל של שעם³, בסנדל של סיב⁴, ובקב הקטע⁵, במוק⁶, ובסמיכת הרגלים⁷, באנפליא של עור. והחולצת מן הגדול – בין עומד בין יושב, בין מטה. והחולצת מן הסומא – חליצתה כשרה. אבל במנעל הנפרס, ואינו חופה את רב הרגל, בסנדל שנפחת ואינו מקבל רב הרגל, ובסמיכות הידים,

ד. כהנת שנתעברו ולדה בולד שפחתה – אין אוכלין במורם מקדשי הקדשים, שאין עבדי כהנים אוכלין במורם מקדשי הקדשים. אבל אוכלין במורם מקדשים קלים, שעבדי כהנים אוכלין מהם, שניהם יוצאין לגרן ונוטלין חלק אחד, שאין נוטלין לעבד אלא אם כן היה רבו עמו. רבי יוסי אומר: יכול לומר לו: 'אם ברשות רבי כהן אני – תן לי ברשות רבי! ואם לאו – תן לי ברשות עצמי'. הגדילו התערובות ושחררו זה את זה – אין אוכלין בתרומה מקדשים קלים, שאין הזרים אוכלין מהן. רבי יהודה אומר: מוכר את התרומה ולוקח בדמיה חליץ; שכל שאינו אוכל קדשי אחרים – אינו אוכל קדשי עצמו.

ה. מי שלא שהתה אחר בעלה שלשה חדשים, ונשאת וילדה, ואין ידוע אם בחזקת הראשון הוא – הרי הוא בנו של ראשון. ואם בחזקת השני הוא – הרי הוא בנו של השני. ספק בן תשעה

¹ אדם שנקטעו רגליו, והוא הולך על ידיו, ומשים את ידיו ופאתי רגליו בכתים של עור, בתיכות עץ חקוקות כמו קב.
² נעל של לבד, והוא קשה ומגן.
³ תיכות העץ החקוקות כדי להשים בהן את פאתי רגליו ולסממן – חליצתו כשרה.

¹ מן הסנדל אבל עתונו מקבל את רב הרגל.
² שנקרע קצת.
³ קליפי עץ הנקרא גמא.
⁴ עקר ושרש.

יא. חולצין לאשה אף על פי שאין מכירין אותה, ממאנין לאשה אף על פי שאין מכירין אותה, לפיכך האשה שאמרה: 'חלצתי' - תביא ראיה לדבריה. 'מאנתי' - תביא ראיה לדבריה.

יב. בראשונה היו כותבין שטר חליצה: קרבת לקדמנא ושרת סיניה מרגליה דימינא⁹, ורקת קדמנא רק דמתחזינא, ואמרת¹⁰ (דברים כה, ט): "ככה יעשה" וגו'. רבי שמעון אומר משום רבי עקיבה: חליצה מעכבת ואין ריקה מעכבת. רבי שמעון בן אלעזר אומר: הואיל ולא רצה להקים לאחיו שם בישראל, יבא ויטל לו השם תחת השם (דברים כה, י): "ונקרא שמו בישראל" וגו'.

יג. מצוה בדינים ולא מצוה בתלמידים. רבי יהודה אומר: מצוה על כל העומדין לומר - "חלוץ הנעל"; שלש פעמים: אמר רבי יהודה: מעשה ודיניו יושבין לפני רבי טרפון, ואמר לנו: 'ענו בלכם - חלוץ הנעל, חלוץ הנעל, חלוץ הנעל'.

ובאנפליא של בגד⁸, וחולצת מן הקטן - חליצתה פסולה. אמר רבי יהודה: אילו ראה רבי אליעזר בסנדל של עץ, עקשו היה אומר עליו: 'הרי הוא כסנדל לכל דבר'. אמר רבי יוסי: מצאתי זקן אחד מנציבין, נמתי לו: 'כלום אתה בקי ברבי יהודה בן בתירה? אמר לי: 'הן! ועל שלחני היה תדיר'. אמרתי לו: 'ראית כשהוא חולץ מימדי? גם לי: 'הן! נמתי לו: 'במה ראיתו, במנעל או בסנדל? גם לי: 'וכי חולצין במנעל? אמרתי לו: 'אם כן, מה ראה רבי מאיר לומר: חלצה במנעל - חליצתה כשרה? רבי יעקב אומר משמו: מודה היה רבי מאיר, שחולצין במנעל לכתחלה.

ט. קטנה שחלצה - תחלוץ משתגדיל. אם לא חלצה - חליצתה פסולה; דברי רבי אליעזר. וחקמים אומרים: אם לא חלצה - חליצתה כשרה. נשמטו לו רצועות מנעל וסנדל, או שנשמט רוב הרגל - חליצתה פסולה. אם רצה לחזור - לא יחזור. חלצה ולא רקקה, ולא קראה - חליצתה כשרה. אם רצה להחזיר - לא יחזיר. רקקה ולא קראה ולא חלצה - חליצתה פסולה. קראה אבל לא רקקה ולא חלצה - לא עשה כלום, ויכול לחזור.

י. חליצה מטעת - כשרה. חלוץ לה, הוא מתפונן והיא אינה מתפוננת. היא מתפוננת והוא אין מתפונן - חליצתה פסולה. חליצה מעשית, בבית דין של ישראל - כשרה. בבית דין של עובדי כוכבים - פסולה. בעובדי כוכבים היו חוכטין אותו, ואומרים לו: 'עשה מה שרבי פלוני אומר לך'.

⁹ קרבה לפנינו, והתירה נעלו הימנית מעל רגלו.

¹⁰ ורקקה לפנינו רק שנראה, ואמרה.

⁸ הינו שהנעל היתה של בגד אך היתה מקסה ומקספה בשל עור.

<p>29</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>יד 14</p>	<p>Pesach Sheini פסח שני, כט לעומר עלות השחר _____ 4:45 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:49 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:10 שקיעה _____ 7:50 בבלי: זבחים טז ירושלמי: סנהדרין לא</p>
<p>30</p>	<p>שני Monday</p>	<p>טז 15</p>	<p>תענית שני בניגא, ל לעומר עלות השחר _____ 4:44 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:48 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:10 שקיעה _____ 7:51 בבלי: זבחים יז ירושלמי: סנהדרין לב</p>
<p>1</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>טז 16</p>	<p>לא לעומר עלות השחר _____ 4:42 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:47 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:09 שקיעה _____ 7:52 בבלי: זבחים יח ירושלמי: סנהדרין לג</p>
<p>2</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>יז 17</p>	<p>לב לעומר עלות השחר _____ 4:41 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:47 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:09 שקיעה _____ 7:53 בבלי: זבחים יט ירושלמי: סנהדרין לד</p>
<p>3</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>יח 18</p>	<p>Lag B'Omer עלות השחר _____ 4:40 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:46 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:08 שקיעה _____ 7:54 בבלי: זבחים כ ירושלמי: סנהדרין לה</p>
<p>4</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>יט 19</p>	<p>לד לעומר עלות השחר _____ 4:39 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:45 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:08 שקיעה _____ 7:55 בבלי: זבחים כא ירושלמי: סנהדרין לו</p>
<p>5</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>כ 20</p>	<p>אמור, לה לעומר, פרק ד עלות השחר _____ 4:37 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:45 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:07 שקיעה _____ 7:56 בבלי: זבחים כב ירושלמי: סנהדרין לז</p>

Candle Lighting 7:38 ודלקת הנרות

Shabbos Ends 9:09 זמן מוצש"ק

צו שִׁסְסָן מִיט א פִּייל און בויגן אום ל"ג בעומר, איז א סגולה פאר קינדער.
אויך דאס דאווענען שיינ פאר'ן עמוד, איז א סגולה פאר קינדער.

(ספר המדות אות קנים סימן ס"ג)